

GENÇLİK VE İŞSİZLİK

9 EYLÜL GAZETESİ'NİN ÜCRETSİZ EKİDİR

SALI 19 MAYIS 2020

● En dinamik, en umutlu olduğun zamanlarda İŞSİZLİK zor zanaat

● Gençlik tanımı değişiyor

● Siyasi temsilde adalet istiyoruz

● Sistemden sıyrılan kendi yönünü çizdi

● Günahıyla sevabıyla tüm gençler bizim

● Yurtdışına giden de dönen de işsiz

● Hayaller olsa da gelecek endişeli

● Geleceğin yeni iş fikirleri neler olacak?

● Gençler başımıza icat çıkarıyor!

● Savaş onların gençliklerini öldürdü

● Tüm dünya gençlerin sahnesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği!
Birinci vazifen; Türk istiklalini,
Türk cumhuriyetini, ilelebet
muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin
yegâne temeli budur. Bu temel,
senin en kıymetli hazinendir.
İstikbalde dahi seni bu hazineden
mahrum etmek isteyecek dâhilî ve
haricî bedhahların olacaktır. Bir
gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa
mecburiyetine düşersen, vazifeye
atılmak için içinde bulunacağın
vaziyetin imkân ve şeraitini
düşünmeyeceksin. Bu imkân ve
şerait, çok namüsaid bir mahiyette
tezahür edebilir. İstiklal ve
cumhuriyetine kastedecek
düşmanlar, bütün dünyada emsali
görülmemiş bir galibiyetin
mümessili olabilirler. Cebren ve hile
ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt
edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş,
bütün orduları dağıtılmış ve
memleketin her köşesi bilfiil işgal
edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten
daha elim ve daha vahim olmak
üzere, memleketin dâhilinde iktidara
sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve
hatta hıyanet içinde bulunabilirler.
Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi
menfaatlerini müstevlilerin siyasi
emelleriyle tevhit edebilirler. Millet,
fakruzaruret içinde harap ve bitap
düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte,
bu ahval ve şerait içinde dahi
vazifen, Türk istiklal ve
cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç
olduğun kudret, damarlarındaki asil
kanda mevcuttur.

H. Atatürk

Onlar adına konuşmasak...

GENÇLİK: Farsça anlamı HAZİNE demek...

En güzel tanım bu..
İnsanın, insanlığın,
ulusların gerçek hazinesi
gençlik. Eşsiz bir değer.

Birleşmiş Milletler'e göre
gençlik 15-24 yaş arasını
kapsıyor. Milenyumla
birlikte çağ bu yaş aralığını
uzattı. Artık 12 yaş sonrası
ve 35 yaşa kadar
sürüyor gençlik.

Değişen yalnızca yaş
aralığı değil.

Söz aralığı da değişti.
Artan eğitim olanakları,
teknolojinin hayata çok
yönlü nüfuzu, dijital çağ,
dünya ortalamasının yaşlanması
'tecrübesiz, yeterli bilgisi yok' diyerek
gençlikleriyle hor görülen gençliği
şimdilerde bilen konumuna sürükledi.

★★★

Kullanamadığımız akıllı telefonları,
evlerdeki akıllı cihazları, kavrayamadığımız
sosyal medya mecralarını onlara soruyoruz
ancak yaşam şekillerine hala düzenin
temsilcileri karar veriyor.

Çünkü aynılaşmış siyasi anlayışların
geleceğini en çok gençler tehdit ediyor.
Değiştirilemez görülen her şeyin
değiştirebilir olduğunu gösterebilecek tek
devrimsel nitelik gençlerde.

Ve üst akıllara sevimsiz bir
haberimiz var:

Gençlik, o eskisi kadar kolay
güdülebilen, güce itaat eden, bir tebaanın
varlığı olarak var olabilen bir topluluk değil
artık. Aksine gençlik kavramı tek başına,
dik, ayakta durarak yaşayan bir kazanıma

Dilek GAPPI

**İGC
AB Proje
Koordinatörü**

doğru ilerliyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2019 verilerine göre, Türkiye'de 15-24 yaş aralığında 13 milyona yakın genç yaşıyor ve onların 4 milyon 384'ü işsiz. Üstelik görülmeyen işsizler hariç.

Yani işsiz ve aç bırakılsalar da gençler tüm rutinleri yıkmaya geliyor.

Kamuoyu araştırma şirketi KONDA, bir süre önce 15-29 yaş arası gençlerin son 10 yılda yaşam şekillerinde nelerin değiştiğine dair bir

rapor yayınladı.

Araştırmada kendisini 'dindar muhafazakâr' olarak nitelendiren gençlerin oranının yüzde 28'den 15'e gerilediği, cinsel yönelimin özgürleştiği, din, mezhep ve etnik kökene saygının arttığı gözlemlendi.

İşçi ve çiftçi olarak çalışan gençlerin sayısı azalırken devlet memuru ve özel sektör çalışanlarının sayısı arttı. Ancak 10 yılda "mutluyum" diyen gençlerin oranı ise yüzde 6 oranında düştü.

Bu da; özgür, rekabete hazır, hırslı, bilgili, teknik donanımı olan ama bizlerin onlara bıraktığı dünya ile daha mutsuz bir gençliği ifade ediyor.

Elbet, Kovid-19 pandemisi de bir zaman sonra geçecek.

Ancak gençlik için asıl virüs: işsizlik, güvencesizlik, kapital meta olma kısıncı, tahrip ettiğimiz doğa ve şiddeti sıradanlaştırdığımız bir dünya olmaya devam edecek.

İzmir Gazeteciler Cemiyeti Derneği
İktisadi İşletmesi Adına İmtiyaz Sahibi

Misket DİKMEN

Genel Yayın Yönetmeni

Murat ATTİLA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Erkan İYİGÜNGÖR

GAZETESİ'NİN ÜCRETSİZ EKİDİR

Tasarım: **Selim SANVERİR**

Haber Müdürü: **Sinan KESKİN**

Kurumsal İletişim Direktörü
Gökmen KÜÇÜKTAŞDEMİR

9 Eylül Gazetesi'nin ekidir, parayla satılmaz. B.T. 19/05/2020

ADRES: Atatürk Bulvarı Basın Apt.
No: 370/1 Kat: 4 Daire: 7
Alsancak / İZMİR
Telefon: 0 232 404 89 89
Fax: 0 232 464 89 79

BASKI YERİ: Çağlayan Basım Yayın
Dağıtım Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
Sarıç Yolu No: 7 Gaziemir / İZMİR
TEL: 0232 274 22 15
DAĞITIM:
Turkuvaz Dağıtım A.Ş.

● gazete9eylul@gmail.com ● www.dokuzeylul.com

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

PROJE EKİBİ

Yudum CURA - Dilek GAPPI
Semih AKSOY - Serap Dikmen AHMETOĞLU

YAYIN KURULU

Levent BİMEN – Gönül SOYOĞUL
Mehlika GÖKMEN – Yılmaz COŞKUN

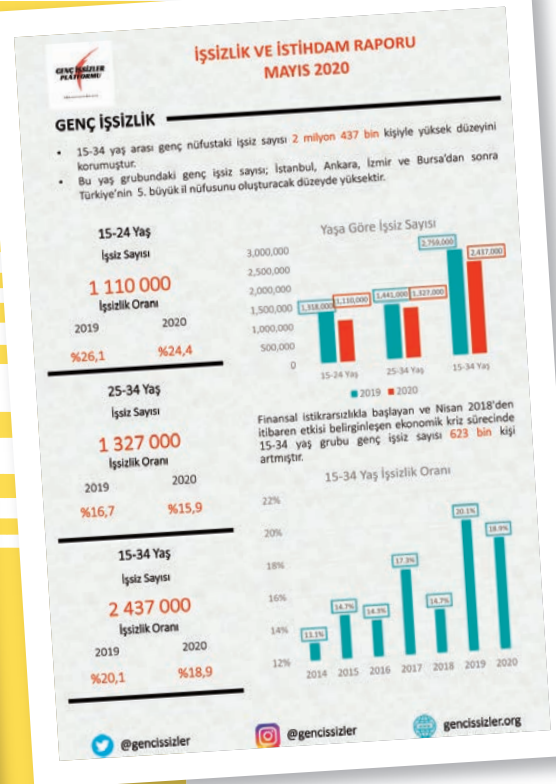
**Basın Özgürlüğü
için Örgütlü
Gazeteciler ve
Güçlü Dayanışma
Projesi**

Bu yayının içeriğinden tümüyle TGS ve İGC sorumlu olup,
Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

EN DİNAMİK, EN UMUTLU OLDUĞUN ZAMANLARDA

İŞSİZLİK ZOR ZANAAT

"İşsiz kalırsam" diye düşündü 22 yaşında.
"İşsiz kalırsam" diye düşündü 23 yaşında.
"İşsiz kalırsam" diye düşündü 24 yaşında.
Ve zaman zaman işsiz kalarak
"İşsiz kalırsam" diye düşündü 50 yaşına kadar.

(Memleketimden İnsan Manzaraları, Nazım Hikmet)

İŞSİZLİK, günümüzde bireylerin sıklıkla deneyimledikleri, işgücündeki bireylerin ise zihinlerinde yer etmiş bir olgu. Ancak, Türkiye gibi işgücü nüfusu genç olan ülkelerde durum daha kritik bir hal almaktadır. Her ne kadar Türk Dil Kurumu'nda genç "Zihin bakımından yeterince gelişmemiş, toy" veya "Yaşı ilerlememiş olan, ihtiyar karşıtı" olarak tanımlanmış olsa da Birleşmiş Milletler (BM) gençlik dönemini 12-24 yaş aralığı olarak öngörüyor ve Türkiye de bu görüşü benimsiyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri incelendiğinde ise genç işgücü 15-24 yaş grubu arasında olan ve bu yaş grubunda istihdam içerisinde yer alanlar ile işsizlerin

toplamı olarak ifade ediliyor. İşgücü piyasasını diğer piyasalardan farklı kılan dikkate değer özellik, bu piyasanın insan unsuru içermesi ve emeğin alınıp satıldığı bir piyasanın bir mal piyasası gibi değerlendirilmemesi gerektirir. İşgücü piyasasında ortaya çıkan sorunlar ve dengesizlikler işsizlik sorununu ortaya çıkarmı ve işsizliğin ekonomik boyutu kadar sosyolojik boyutu da söz konusu.

EN YOĞUN GENÇLER ETKİLENİR

İktisadi denklemlerde piyasaların dengeye gelmesinde tartışılan salt ekonomik kurallar emek piyasası için yeterli bir

açıklama getiremiyor. İşgücü piyasası değerlendirilirken sosyal ve psikolojik faktörler de dikkate alınmak zorunda. İşsizlik gibi günümüz koşullarına göre tanımlı güncellenmeyen kavramlar referans alınarak istatistik veriler hazırlandığında toplumsal olarak yanılsamaya düşmemiz kaçınılmaz.

Özellikle konu genç işsizler olduğunda durum daha da karmaşık hale geliyor. İşsizlik en indirgemeci yaklaşımla 'işgücünün değişik biçimlerde istihdama katılmamasından ortaya çıkan insan gücü kaybı olarak' değerlendirilir.

İstihdama katılmama ve istihdamda kalamamanın sebepleri değişik biçimlerde olduğundan dolayı işsizlik

Hazırlayan:
Tülay GÜL

5

olgusunun da her bir biçimi bir işsizlik türü olarak karşımıza çıkar.

Geleneksel olarak kabul edilen işsizlik kategorileri; konjonktürel, geçici (friksiyonel) ve yapısal olmak üzere üçe ayrılır. Ancak, konu bakımından inceleme yapan bazı sosyal bilimciler mevsimlik ve teknolojik işsizliği de işsizlik türlerine eklemişlerdir.

Ayrıca işsizlik türleri alt başlıklara ayrılır. Kısaca mesleki yetersizlik ve coğrafi ulaşılmazlık yapısal işsizliği, ekonomideki daralma konjonktürel işsizliği, teknolojik gelişmelere ayak uyduramama teknolojik işsizliği, yapılan işin döneminin bitmesi mevsimsel işsizliği doğurur.

Geçici işsizlik ise kısmen istemli kısmen de istemsiz işsizliğe işaret eder. Çalışabilir nüfusa yeni katılanlar, yeteneklerine uygun iş bulamayıp daha uygun iş bulma umuduyla işlerini bırakanlar gibi nedenler geçici işsizliğin oluşumundaki faktörlerdir. O nedenle üniversiteden mezun olmuş öğrencinin iş aramaya başlaması halinde oluşan işsizlik de bu kategoride değerlendirilebilir.

Genç işgücü bu kategorilerin birçoğundan etkilendiği için değerlendirilmesi ve tespit edilmesi oldukça güçtür.

DÜNYADA DA YÜKSELİYOR

Ekonomik durgunluk dönemlerinde gençler en çok etkilenen grubu oluştururlar. Bunun hem çalışan genç nüfus üzerinde etkileri olur hem de yeni iş arayan genç nüfusta. Çünkü ilk olarak gençler piyasaya yeni girmişlerdir ve deneyim açısından avantaja sahip değildirler ikinci olarak ise ekonomik kriz dönemlerinde işletmeler işçi alımlarını durdururlar ve genç istihdam düşer.

Yapısal işsizlik de aynı şekilde gençlerin işsizlik oranlarında artışa neden olur. Olumlu ekonomik gelişme süreçlerinde dahi işverenlerin talep ettikleri beceriler ve eğitim niteliklerinden dolayı, gençler ve mevcut nitelikler arasında bir açığı oluşacağından dolayı yine genç istihdamı yetişkin istihdamından daha az olacaktır. Ancak teknolojik gelişmelerin hızlı bir şekilde üretim piyasasına girmesiyle birlikte emek piyasasının nitelik yapısında bir değişim gerçekleşmeye başladı. Üretimde genç işgücünün kas gücüne dayanan bağımlılığını azalttı ve vasıf ve yahut deneyim talepleri arttı. Özellikle deneyimsizlik genç işgücünün işsizliğini artırdı.

Genç işsizliği tüm dünyada gün ve gün artan bir ivme kazanıyor ve bu durum birçok ekonomi için önemli bir politika konusu haline geliyor. Ayrıca yüksek ve sürekli işsizlik kaynak tahsisinde ciddi verimsizliklere de işaret ediyor. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün açıkladığı verilere, 1995 yılından 2019 yılına kadar genç nüfustaki işsizlik oranlarını kademeli olarak göstermekte.

GENÇ İŞSİZLER ORDUSU

TÜRKİYE'de ise TÜİK'in Ocak 2020'de yayınladığı tabloda 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 24,5 olarak gösteriliyor.

Ancak tüm dünyada küçük farklılıklar gösterse de işsizlik oranları hesaplanırken "dar tanımlı" işsizlik verileri kullanıldığı için sağlıklı sonuçları vermekten ne yazık ki, uzak. TÜİK'e göre istihdam edilmeyen, iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve iki hafta içinde iş başı yapabilecek durumda olan kişiler işsiz kabul ediliyor.

Bu yöntem Uluslararası Çalışma Örgütü'nün de kullandığı yöntem ve Avrupa Birliği standartlarına uygun. Ancak bu hesaplamalar sonucunda öğrenciler ve hükümlüler işsiz

sayılmıyor. Sonuç olarak tüm bu verilerin değerlendirmesi bize şunu gösteriyor ki genç işsiz sayılarının hesaplanması hem yaş aralığına hem de farklı kriterlere hapsolmuş durumda.

Resmi rakamlar ne yazık ki gerçek verileri bize sunmaktan çok uzak. İşsizlik, gençler için sadece ekonomik kaygılar doğurmuyor, aynı zamanda onları iş alanından uzaklaştırarak cesareti kırılmış, iş aramaktan vazgeçmiş gençler yığını oluşmasına yol açıyor. Gelinek nokta, iktisadi boyuttan daha fazla sosyo kültürel olarak gençler üzerinde etki yaratıyor. Genç işsizler ordusunun neferi olan kişiler üretim hayatından uzak kalırken hem üretimi yabancılaşıyor hem de kendilerini ruhsal anlamda işe yaramaz hissediyorlar.

GENÇLİK TANIMI DEĞİŞİYOR

YAKIN tarihe kadar insan hayatının hiçbir evresi, başlı başına özel bir dönem olarak görülüp, gençlik olarak adlandırılmıyordu. Daha önceleri gençliğin, sadece çocukluk ve yetişkinlik arasında bir geçiş döneminden ibaret olduğu düşünülürdü. Kısa geçişlerde her zaman kişinin evlenmesi ve iş hayatına atılmasıyla sürecin bittiği farz edildi.

Bu dönem ilk defa XIX. yy ortalarında bir sosyal kategori olarak kullanılmaya başlandı.

Türkiye'de de genç tanımı geleneksel karşılığına göre fazlasıyla değişti. Bir ömür içerisinde, sadece bir bölümün değerlendirildiği dönem zamanla farklılaştı. Ve her bireyin gençlik dönemleri; yaşam kalitesine, yaşam standartına, gelir düzeyine, aile yapısına, yaşadığı yere, örf ve adetlere göre gelişti. Kendini tanıyan ve bilen gençlik dönemi, modern zamanlarda ortaya çıktı. 2020'li yıllara gelindiğinde bilimsel çalışmalarda genç yerine gençlik kavramı ön plana çıkmaya başladı. Bireyin istediklerinden çok gençlik için yapılması gerekenler, çözüm bekleyen sorunlar odak noktası durumuna geldi. Teknolojiyle büyüyen gençlerin yeni çağda beklentileri artarken en büyük sıkıntılardan olan işsizlik, gün geçtikçe kanayan bir yara haline almaya başladı.

NÜFUS YAŞLANIYOR

Tarihte her dönem gençliği ile övünen Türkiye'yi önümüzdeki dönemlerde görünmeyen bir tehlike bekliyor: Avrupa Birliği üye ülkelerine göre daha genç bir nüfusa sahip olmamıza rağmen 2023 yılı senaryosunda, Türkiye'de giderek yaşlanan bir nüfus olacak.

Başlıca sebepleri ise yaşam sürelerinin kısalması ve toplam doğurganlık oranındaki azalma. Genç nüfusu korumaya çalışacak Türkiye'nin doğusu ile batısı arasında doğurganlıkta ciddi farklar bulunuyor.

Gençlik dönemleri boyunca birçok sıkıntıyla boğuşan gençlerin önem verdikleri konuların başında ise sağlık geliyor. Türkiye'deki gençlerin mutluluk kaynaklarının ilk sırasında yüzde 50'lik bir oranla sağlık var. Sağlık şartlarının en büyük

Yeni çağ, gençlik kavramını da değiştirdi. Teknoloji ve özgürlükler artı hanesine yazılırken, kronikleşen sorunlar, artan işsizlik ve gençlerin bireysel taleplerininin gözardı edilmesinin yarattığı boşluk büyüyor

EN AZ GENÇ KARADENİZ'DE

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Türkiye'deki nüfusun bölgelere göre dağılımı hakkında çalışmasında ilginç istatistikler dikkat çekiyor. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye'de genç nüfus en az Karadeniz'de, en fazla Marmara'da.

2019	10-14 Yaş	6.406.170	% 7,70
2019	15-19 Yaş	6.331.594	% 7,61
2019	20-24 Yaş	6.624.078	% 7,97
2019	25-29 Yaş	6.367.311	% 7,66
2019	30-34 Yaş	6.363.017	% 7,65
2019	35-39 Yaş	6.584.843	% 7,92

sorunlardan olduğu ülkemizde genç bireyler bu konuya ayrı bir önem veriyor. Gençlerin iş memnuniyetleri ve çalıştığı işten elde edilen kazançlar incelendiğinde yine sıkıntının büyük olduğu ortaya çıkıyor. Türkiye'de çalışan genç nüfusun yüzde 20'den fazla oranı yaptığı işten ve çalıştığı iş yerinden memnun değil. Genç işsizlik oranının yaklaşık yüzde 20 seviyelerinde olduğu ülkemizde çoğu genç, bir işi olduğu için memnun değil. Zaten işsiz olan yüzde 20'lik kesim de göz önünde tutulursa genç nüfus üzerindeki memnuniyetsizlik bariz görünüyor.

İŞGÜCÜ LİSE ALTI AĞIRLIKLA

Gençlerin iş durumu ile eğitimleri başlı başına bir sorun. 15-34 yaş grubu işgücünün eğitim durumu incelendiğinde lise altı eğitimlilerin çoğunlukta olduğu ortaya çıkıyor. İkinci sırada ise

4 yıllık yükseköğretim ve üzeri mezun olanlar var. Üçüncü sırada da mesleki ve teknik lise mezunları yer alıyor. Cinsiyete göre bakıldığında her iki cinsiyette lise altı eğitimliler en üst sırada.

Gençlerin potansiyel değerlerinin olumlu kullanılamaması birçok sorunu beraberinde getiriyor. Genel bir değerlendirme ile her üç gençten ikisi, insanlara ilişkin bir güven sorunu yaşıyor. Gençlerin yüzde 68'i insanlara güvenmiyor. Bu durum siyasi, ideolojik ve dini kimliklere göre de değişmiyor. Gençler hangi kimliğe mensup olursa olsun, yüzde 64-%73 aralığında güvensizlik yaşıyor. Gençliğin bu denli bir güven sorunu yaşamaması, üzerinde durulması gereken ciddi bir psikolojik, ahlâki ve sonuçları itibari ile de sosyal bir yara. Bu sonuçlar, aynı zamanda, aile, akrabalık, toplumsal bağların ve dayanışmanın çözülme noktasına geldiğini; bireyselliğin, etkin olmaya başladığını gösteriyor.

EZBERCİLİKTE KURTULMALI

Yapılan güncel araştırmalar, Türkiye'de gençlik sorunları gençlerin özünden kopmasından kaynaklandığını gösteriyor. Ülke koşulları gençleri yalnızca kendi geleceğine dair planlar yapmaya yöneltiyor. Düşen eğitim kalitesi de bu tablonun bir parçası. Eğitiminin daha çok ezber ile iş bulmaya yönelik olması gençlerin sorgulayıcı yapısını yok etmeye başladı.

Uzmanlar gençlere sağlanacak tarih, sosyal, kültürel ve ulusal bilincin bir çok sorunun çözüm kaynağı olacağını düşünüyor.

Ancak Türkiye'nin içinde bulunduğu yapısal sorunlar kapasitesinin tam olarak kullanılabilesine imkân tanımıyor. Uzmanlar 15 yaşından itibaren gençlere kazandırılacak bu değerlerin gelecekte proje üretmeleri açısından faydalı olacağını savunuyor. Türkiye'nin yapısal işsizlik sorununun çözümüne yönelik atılacak her türlü adım, genç işsizlik sorununun da çözümüne katkı sağlayacak. Gençlerin, toplumun yapısından kaynaklı sorunlardan arındırılması için yeni projeksiyonlar gerekiyor.

Hazırlayan:
Oğuz ÖRNEK

BİZİ NEDEN KANDIRIYORLAR?

Üniversitelerde 868 Meslek Yüksek Okulu diplomalarının büyük bölümü karşılıksız. Devlet ve sektörde hem iş, hem iş tanımı karşılığı yok

Yasal düzenlemelerdeki eksik ve gecikmeler, Meslek Yüksek Okulu mezunlarının iş bulmasının önündeki en büyük engeli oluşturuyor

TÜRKİYE'de 868 adet Meslek Yüksek Okulu (MYO) bulunuyor. YÖK'ün 2018 yılında yaptığı araştırma sonuçlarına göre MYO'lar 'var ama yok' hükmüne yakın bir süreç yaşıyor.

Aynı ünlü yazar Aziz Nesin'in 'Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz' adlı romanındaki gibi.

Eserde; devlet, Yaşar Yaşamaz'ın nüfus kayıtlarına göre bir ölü olduğunu düşünmektedir. Ama yine de askerlik görevini yerine getirir. Yaşar nüfus kâğıdı çıkarmasa da devlete karşı yükümlülükleri ile vardır.

YÖK'ün araştırma sonucunda da MYO mezunları romandakine benzer durumda kalıyor. Meslek Yüksek Okulları; sektörle ilişkisinin sınırlı olması, bazı ön lisans programlarının iş hayatında karşılığının olmaması, ne üniversite ne de meslek lisesi mezunu olmadığı için karşılık görmemek gibi sorunlar yaşıyor. YÖK'ün Meslek Yüksek Okullarının mevcut durumunun görüşülmesi amacıyla YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın katılımıyla "Yükseköğretimden Endüstriye: Nitelikli İnsan Gücü Çalıştayı" Saraç'ın 2018'de işaret ettiği "bazı ön lisans programlarının iş hayatında karşılığının olmaması" gerçeğinin belgesi ise 2019 yılında BİMER'e yapılan bir başvuru ve alınan cevap ile çıktı karşımıza.

İŞTEN ÇIKARTILDI

Bir MYO mezununun ricası doğrultusunda kimliğini vermeden aktarıyoruz;

"Merhaba,

2018 yılında Okan Üniversitesi "Nükleer Tıp Teknikleri" bölümünden mezun oldum. Ayrıca Tıbbi Sekreterlik ve Sağlık Hizmetleri Yönetimi sertifikalarını aldım. İş arıyorum. Bir arkadaşım

özel bir Nükleer Tıp Merkezinde çalışmaya başlamıştı. Ancak Sağlık Bakanlığı müfettişleri teftişte mevzuatta 'Nükleer Tıp Teknikeriği'nin "Meslek Tanımı" olmadığı için kendisinin burada çalışamayacağını söylediklerinden dolayı arkadaşım işten çıkartıldı. Biz mezunlar ne yapacağımızı bilemez durumdayız. Kamuda atama yapılmıyor. Özeld çalışmamıza da izin yok. Devlet üniversitelerinde okutulan bu program o zaman neden var? Yenilikleri internetten takip ediyorum. Nükleer Tıp biriminde olmasa bile en azından hastanelerde çalışmak istiyorum.

Saygılarımla"

Mezuna BİMER'den gelen cevap;

02/07/2019 11:22:36 Bakanlığımız ilgili kurulunca nükleer tıp teknikerliği meslek tanımının yapılması uygun görülmemiştir.

YÖK verilerine göre 2017 yılında yükseköğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin %39'u meslek yüksekokulları programlarını bitirdi. Yükseköğretim kurumlarında bulunan 868 meslek yüksek okulunda mesleki eğitim alan öğrenci sayısı 2 milyon 566 bin. Mezunların çoğu piyasada üniversite mezunu olmadığı için ara eleman kategorisine giriyor. Ancak ara elemanda da meslek lisesi çıkışlılar tercih ediliyor. Sektörle ilişkisinin sınırlı olması, çoğunun alanına uygun yerde kurulmaması gibi diğer sorunlar da var.

Yakın geçmişte CHP İzmir Milletvekili Atilla Sertel meslek yüksek okulları arasındaki bir iş

kolunun sorununu dile getirmiş, yasa taslağı sunmuştu. Reddedildi. Kendisini ulaşılarak, konuyu ondan dinledik;

"Son yıllarda hesapsız, plansız ve popülist bir yaklaşımla üniversite sayısı hızla arttırıldı. Üniversite sayımız arttı ama eğitim kalitesi düştü. Akademik personeli olmayan tabela üniversiteleri, öğrencisi olmayan bölümler yaygınlaştı. Türkiye'deki üniversite mezunu işsiz sayısı son 15 yılda 10 kat artarak 2 milyon sınırına dayandı. Her dört işsizden biri üniversite mezunu. Özellikle meslek yüksekokullarında çok sayıda bölüm var ama bu bölümlerin iş hayatında karşılığı yok. Bir işkolu da itfaiyecilik. Ülkemizde 300 yıllık geçmişi olan itfaiyecilik meslek olarak kabul görmüyor. Türkiye, 44 ilimizde açtığı itfaiyecilik meslek yüksekokuluyla, aslında meslek olduğunu tabelalarda kabul ediyor ama işin gerçeğine gelince ne yazık ki bu, kabul görmüyor.

Sonuç olarak esas marifet üniversitelerden mezun olan gençlere iş bulmaktır." Her yıl yaklaşık 3 milyon genç devletin yürütme organı Yüksek Öğrenim Kurumu tarafından tercih olarak önlerine koyulan seçeneği değerlendirerek 2 yıl okuyor.

Mezun oluyor ve ardından çaldıkları her kapıdan eli boş geri dönüyorlar. Çünkü çoğu branşta diplomanın ne devlette ne de sektörde mesleki karşılığı yok. Genç arkadaşımız gerçekte yüzleşince sorduğu soruyu bize şöyle aktarıyor: "Bizi neden kandırıyorlar?"

PARADOKSAL ÇARESİZLİKTE BİR JENERASYON

“Sevmek ve çalışmak, çalışmak ve sevmek... Hayat bundan ibaret.” **Sigmund Freud**

TÜRKİYE’NİN 5. İLİ GENÇ İŞSİZLER

Görmezlikten gelinen bir gerçeği en iyi rakamlar ortaya koyuyor: Aralık 2019 İşsizlik Ev İstihdam Raporu’na göre, üniversite mezunu işsiz sayısı da 1 milyona yaklaştı. Nisan 2020’de açıklanan verilere göre 15-34 yaş grubundaki genç işsizler İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa’dan sonra Türkiye’nin 5. büyük il nüfusunu oluşturuyor

GENÇ İŞSİZLİK

ORANLARI

Dünya	%15.38
Avrupa Birliği	%16.82
OECD	%12.03

TÜRKİYE

Genel işsizlik oranı %13,8
15 yaş ve üstü işsiz sayısı 4 milyon 362 bin kişi....
15-24 yaş grubunda işsizlik oranı %24,5
15-34 yaş grubunda 2 milyon 540 bin genç işsiz...
Yükseköğrenim gören bireyler işsizlik oranı %12,6.
(Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) Nisan ayı verileri)

İŞSİZLİK bir ülkenin en önemli sorunlarından biri olmayı illebet sürdürecektir ekonomik, akademik ve sosyal bir sorun. Son yapılan araştırmaların ışığında ülkemizdeki genç işsizlerin nüfusunun neredeyse en büyük illerimizin nüfusuna ulaştığını görmek bir şeylerin yolunda gitmediğinin açık bir göstergesi. Aralık 2019 işsizlik ev istihdam raporuna göre, 1 yıldan fazla süreyle iş arayan üniversite mezunlarının sayısı son bir yılda 200 bin artarken, üniversite mezunu işsiz sayısı da 1 milyona yaklaştı. Gençler içinde işsizlik oranı yüzde 25 seviyelerine ulaşmışken bu tablonun suçlusunu kimine göre gençler, kimine göre piyasa, kimine göre ise eğitim sistemi.

Yeni ve gelişmekte olan sektörlerin yanı sıra kamu gibi güçlü sektörlerde de genç işsizliği üst sıralarda. Birçok sektör için bu durum geçerli olsa da teknoloji sektörü gibi yeni ve güçlü sektörlerin gençler açısından daha fazla önem arz ettiği aşikar. Türkiye’nin ve gençlerin geleceğine şekil verecek bu problemi masaya yatırmak adına Ege Üniversitesi İktisat Politikası Ana Bilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Burcu

Türkcan ve Genç İşsizler Platformu Kurucu Üyesi Hüseyin Nail Karaaslan’ın görüşlerini aldık.

Genç nüfusta işsizlik ne durumda?

Birçok insanın geleceğini şekillendiren bu büyük soruna ne gibi çözümler sunabiliriz?

HEDEF MEZUNİYET OLMAMALI

Ege Üniversitesi İktisat Politikası Ana Bilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Burcu Türkcan gençlerin çağın gerekliliklerine ve değişen piyasa ihtiyaçlarına göre yeni donanımlar edinmelerinin elzem olduğunu belirterek sorularımızı şöyle yanıtladı:

Sorunun kaynağı gençler mi? Piyasa mı? Yoksa eğitim sistemi mi?

Çok boyutlu bir yapı karşımıza çıkar. Öncelikle ulusal ve uluslararası makro iktisadi gelişmeler işsizlik rakamları üzerinde doğrudan etkili olmakta. Bu nedenle işsizlik rakamlarını yorumlarken ulusal ve uluslararası ekonomilerdeki gelişmeleri doğrudan dikkate almak gerekli. Eğitim açısından ise özellikle sanayinin ara eleman sıkıntısı senelerdir

Hazırlayan:
Dilan KARACAN

9

bilinmekte. Son yıllarda bazı atılımlar olsa da meslek okullarının halen yeterli olduğunu söyleyemiyoruz. Lisans ve lisansüstü eğitim düzeyinde de piyasa beklentilerini karşılamayan teorik müfredatlardan uzak durulmalı. Tabii özellikle bizim gençlerin bir kısmında doğrudan gözlemediğimiz, mezuniyet sonrası iş hayatına hazırlanma konusunda da bir atalet söz konusu. Mezuniyet bir nihai hedef gibi görülebiliyor. İş hayatına atılırken ihtiyaç duyulacak birtakım donanımlar edinilmiyor. Türkiye'de yükseköğrenim görmüş bireyler arasındaki işsizlik oranı 2020 yılı Ocak itibarıyla yüzde 12,6. Dolayısıyla, henüz öğrencilik dönemindeyken iş hayatı için yoğun bir şekilde hazırlanmak gerekli.

Geleceği şekillendiren bu büyük soruna ne gibi çözümler sunabiliriz?

Türkiye'de bugün üniversiteden yeni mezun bir gencin İngilizceyi çok iyi düzeyde bilmesi, aktif araç kullanabiliyor olması, sunum ve konuşma becerilerinin çok iyi düzeyde olması, neredeyse her işverenin aradığı özellikler. Ancak bu özelliklerle ve aynı zamanda yüksek akademik ortalamalarla mezun olan binlerce genç var. Bu gençler arasında Erasmus gibi programlarla yurtdışı tecrübesi edinmiş, ikinci bir yabancı dil daha bilen, öğrencilik hayatı boyunca staj veya iş tecrübesi edinmiş, çeşitli sosyal etkinliklerde yer almış mezunlar, iş başvurularında birkaç adım öne geçiyorlar. Dolayısıyla gençlerin de kendilerine kariyer yolu çizirken yapabilecekleri birçok şey var. Benim gençlere sıkça tavsiye ettiğim mutlaka yeni donanımlar edinmeleri ve kendilerini geliştirmeleri.

Teknoloji bir umut mu? Yoksa umutsuzluk mu?

Teknolojinin kesinlikle gençler için bir umut kaynağı olduğunu düşünüyorum. Yeni nesil,

daha önceki nesillerle kıyaslanamayacak kadar gelişen teknolojilere adapte olmakta başarılı. Bu bir avantaj. Artık yapay zekadan, nesnelere internetinden, bulut teknolojilerinden söz ederken otomasyona dayalı birçok iş kolunun da yakın gelecekte ortadan kalkacağını biliyoruz. Hatta bugün Covid-19 pandemisinde dijitalleşme sürecinin ne kadar hızlandığını gözlemliyoruz. Dünya Ekonomik Forumu'nun raporuna göre 2025 yılı itibarıyla dünya çapında işlerin %52'si makineler tarafından yapılacak. Teknoloji odaklı yeni iş alanları açılacak ve bu iş alanlarına yönelik beceriler edinenler işgücü piyasalarında avantajlı konuma gelecekler. Dolayısıyla genç nüfustaki işsizlik, teknoloji eksenli işlerin ön plana çıkmasıyla önümüzdeki süreçte azalma trendine girebilir.

Burcu Türkcan

piyasalarında avantajlı konuma gelecekler. Dolayısıyla genç nüfustaki işsizlik, teknoloji eksenli işlerin ön plana çıkmasıyla önümüzdeki süreçte azalma trendine girebilir.

Teknoloji alanında istihdam adına gençlere önerileriniz nelerdir?

Üretim süreçlerinde kullanılacak yazılımları geliştirecek ve sorunları giderecek yazılımcılar; insanların yeni teknolojilere ve yaşam koşullarına adaptasyonunu sağlamaya çalışacak toplumbilimciler; insanlar arası iletişimde baskın unsur haline gelmiş olan sosyal medya içeriklerini üretecek ve geliştirecek sosyal medya uzmanları daima taraftan, geleceğe yönelik beklenti, insanların tek bir mesleğinin değil birden fazla mesleğinin olması gerekebileceği yönünde. Örneğin; bir kurumda eğitmen olarak iş hayatına başlayan bir birey, ilerleyen zamanlarda kurumun dijital eğitimde uzmanlaşmasıyla dijital eğitim içerikleri uzmanı olarak çalışma yaşamına devam etmek durumunda kalabilecek. Bu ise yaşam boyu öğrenme gerçeğini karşımıza çıkarmakta. Yine belirtmeliyim ki; okul mezuniyeti asla nihai hedef olarak görülmemeli.

HER ŞEY BİR GECEDE DİJİTALLEŞTİ

BANKALARARASI Kart Merkezi BKM Genel Müdürü Dr. Soner Canko, gençlerin girişimcilik kültürüyle erken yaşta, lise ya da üniversitenin ilk yıllarında tanışması gerektiğine dikkat çekerek farklı disiplinlerden beslenmenin önemine dikkat çekiyor. Dünya artık online. Canko "Gençler dilden liderliğe, kodlamadan pazarlamaya kadar pek çok alanda online kurslarla kendilerini geliştirebilirler; eğitimlere katılabilirler. Dünyadaki trendleri anlık olarak takip edebilirler. Dijital platformlar üzerinden kariyerlerine yönelik ağlarını genişletebilirler. Yaşadığımız süreçte birlikte her şeyin neredeyse bir gecede dijitalleşeceğini biz bile tahmin edemedik. Bugünlerde hepimiz eğitimleri online alıyor, toplantılara elektronik ortamlarda katılıyor, canlı yayınları dijital platformlar üzerinden yapıyoruz. Dolayısıyla gençlere burada çok iş düşüyor. Gençlerimizin karamsarlığa kapılmadan, aksine ne tip fırsatlar yaratabileceklerini düşünerek hareket etmeleri gerekiyor. Bu yeni dünyada neleri farklı yapabiliriz diye düşünmeli, çok çalışmalı ve fark yaratılabilir" ifadesini kullandı.

Soner Canko

BEDELİ İŞSİZ GENÇLER ÖDÜYOR

"NİSAN 2020'de açıklanan veriler itibarıyla, 15-34 yaş grubundaki genç işsiz sayısı; İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa'dan sonra Türkiye'nin 5. büyük il nüfusunu oluşturacak düzeyde yüksek. Dahası, 840 bin üniversite mezunu genç işsiz. Buna ek olarak 1 milyon 99 bin üniversite mezunu genç çeşitli nedenlerle iş gücünde yer almamakta; işsiz dahi sayılmamakta. Ek olarak işsizliğin süresi de uzamış, 12 aydan uzun süre iş arayan genç sayısı 190 binden 506 bine çıkmış durumda. Korona virüs salgınının

Hüseyin Nail Karaaslan

etkilerinin henüz yansımadağı bu veriler; genç nüfusun iş durumundaki umutsuzluğunu ortaya koyuyor" diyor. Genç İşsizler Platformu Kurucu Üyesi Hüseyin Nail Karaaslan, devletin eğitim kalitesindeki düşüş ve insan kaynağı planlamasından yoksun politikalarıyla birlikte birçok açıdan eksiklik olduğunu söylerken, özeti şöyle yapıyor; "Kesin olan şu ki bedeli en çok işsiz gençler ödüyor."

Sorumlunun öncelikli olarak devlet ve onu yönetenler olduğu için gençlerin seslerini bir platform

aracılığıyla duyurmak için çaba harcadıklarını anlatan Karaaslan, "Herkesin aynı eğitim olanağına sahip olmadığını göz önünde bulundurmak gerek. Ötesi bize ulaşanlardan biliyoruz ki; üniversiteden mezun olduğu halde bununla yetinmeyip çeşitli bilgisayar programları sertifikaları edinen, kod yazmayı öğrenen gençlerin bile iş bulamadıkları oluyor. Ayrıca herkesin teknolojiye hâkim olduğu, bilişim yetenekleriyle donandığı ortamda kimsenin birbirinden farkı kalmayacağı için uzun vadede yine işsizlik problemi ortaya çıkabilir. Bu şekilde düşünen gençleri Genç İşsizler Platformu'na davet ediyoruz" diyor.

SİYASİ TEMSİLDE

ADALET İSTİYORUZ

Devlet ve parti yönetim kadrolarının genelde orta yaş üzeri erkeklerden oluştuğu Türkiye’de gençler; siyasetteki en büyük sorunun dildeki şiddet, farklı sınıfsal ve toplumsal kesimlerin parlamentoda temsil edilmemesi tek sesli bir kurumsal yapının dayatılması olduğunu düşünüyor

TÜRKİYE siyaseti uzun zamandır gergin bir atmosferde sürüyor. Liderlerin üslubu, dili bu gerginliği tırmandırırken, devlet ve parti yönetim kadroları genelde orta yaş üzeri erkeklerden oluşuyor ve kadınların temsili zorlaşıyor.

24 Haziran 2018 tarihinde yapılan genel seçimde sandalye sayısı 600’e çıkan TBMM’ye 18-29 yaş arası 8; 30-39 yaş grubunda ise 72 vekil girdi. 50-59 yaş grubu, 217 vekil ile Meclis’te hâkim yaş grubunu oluşturuyor.

Gençler parlamentoda eşit düzeyde yer alamadığı, temsil edilemediği gibi kadınların ilk kez Meclis’e girdiği 1935’te yapılan genel seçimde 17 kadın milletvekili seçilmişti. Bugünse TBMM’de 550 milletvekilinden 104’ü kadın.

Gençler ise bugünün siyasetinde en büyük sorunun dildeki şiddet, partiler arası diyalog eksikliği, farklı sınıfsal ve toplumsal kesimlerin parlamentoda temsil edilememesi, tek sesli bir kurumsal yapının dayatılması olduğunu düşünüyor. Ülke sorunların çözülememesinin ardında bu gerçeğin yattığına inanıyorlar.

Gençlere göre en önemli memleket meseleleri ise yoksulluk, işsizlik, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, adaletsizlik, idarî kadroların belirlenmesindeki kayırmacılık, anti-demokratik uygulamalar... Türkiye’nin

farklı illerinde yaşayan, farklı alanlarda eğitim almış gençler kendileri için siyasetin ne ifade ettiğini, nasıl bir ülkede yaşamak istediklerini, çözüm yollarını Gençlik Özel Sayısı’na anlattı.

AZİZE ALAN (26)

Liderlerin dili bizi geriyor

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunu Azize

Alan bir iletişimci olarak siyasette kullanılan üslûbun değişmesi gerektiğini vurguluyor. Genç kadın şöyle konuşuyor: “Biz ekranlardan siyasî liderleri hep birbirlerine sataşırken, çatak kaşlarıyla izliyoruz. İletişim psikolojisinde dilsel şiddet diyoruz buna. Hâlbuki hedef farklı renkleri demokratik bir zeminde toplayabilmek... Dışlayıcı, ötekileştirici dili gençler değiştirebilir.”

Hazırlayan:
Sercan ENGEREK

11

FIRAT AKMAN (30)

Parlamentoda daha çok genç olmalı

Kendini insan hakları aktivisti olarak

tanımlayan Firat Akman ise Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi mezunu. Uzun zamandır sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerine katıldığını ifade ediyor. Ona göre siyasetteki en önemli sorunlardan biri yönetim kadrolarında gençlerin bulunmaması. 2017'de Berlin'de Alman

Federal Meclisi'nde Sosyal Demokrat Parti'den (SPD) bir genç 'Şu anki çalışmamız oy kullanma yaşının sıfır yaşa kadar indirilmesi üzerine. Bunun yanında milletvekili seçilme yaşının da 15'e kadar çekilmesi için uğraşıyoruz' demişti. O genç ve arkadaşları düşüncelerini partilerine de kabul ettirmişti. Ülkemiz için de böyle olması gerektiğine inanıyorum."

ABDÜLKADİR GÜLŞEN (26)

Dindar gençlik hevesinden vazgeçilmeli

Anadolu Üniversitesi'nde yüksek lisans

yapan

Abdülkadir Gülşen (26), milletvekili seçilme yaşının 25'ten 18'e indirilmesinin gençlerin siyasi alanda temsil edildiği anlamına gelmediğini söylüyor.

Gülşen, gençlik yıllardır 'dindar bir nesile' indirgenmeye çalışılıyor. Eğer özgürlükler artar ve gençler daha çok parlamentoya girerse gençlerin sorunlarını aşmak için bir umut doğabilir."

GENÇLİK SUSMAZ, SUSAMAZ!

GENÇLİK olarak nitelendirilen grubun tarih boyunca ortak noktası, gençliğin belirsiz, korkulan ve genellikle onlar adına konuşulan bir grup olunmasıdır.

Platon'dan beri gençlik kazanımları tehdit eden, duygularına ve tutkularına yönelik hareket eden bir gruptur. Oysa gençlik sadece ayrılmış düzenin geleceğini tehdit ettiğinin farkındadır. Değiştirilemez görülen her şeyin değiştirebilir olduğunu göstermektedir derleri. Onlar tecrübenin yıllardır rutinleştirip görmezden geldiği haksızları, acıları, yaşama dair tüm olumlu yanları değiştirmenin yollarını ararlar. Kendilerine dair biçilen rollerin kalıplarından çıkmaya hayatın her alanına yayılmış mekanikliğine karşı çıkmaya, anı belirsiz geleceğe göre değil herkesin birlikte olabileceği bir şimdiye göre kurmaya çalışırlar. Bu yüzden ki gençlik düşünce ve siyaset tarihindeki büyük değişimleri önceleyen değişimlerin her fırsatta öncüsü olmuştur.

Şiddete, yalnızlığa ve eşitsizliğe önce gençler başkaldırır. Hayat anlamından vazgeçilip gündelik hayatın ritmine bırakılacak kadar basit değildir gençlik için. Duyguların süreklileştiği bir değer yaratma sürecidir bu. Kendi konformist ve bencil alanlarında yaşayanlar için büyük bir tehdittir.

Onlar iktidarların yıkabileceği olduğunu, dayandığı kutsallaştırmaların ortak duygularla çok kolay alt edilebileceğini gösterirler. Bu yüzden Gençlik ruhu Fransız Devrimi öncesi Saint Just'un kaleminden kralın mutlaklığına, 68

kuşağı sırasında dünyayı kasıp kavuran Vietnam Savaşı'na karşıdır.

GENÇLİK SİYASETİN NESNESİ DEĞİLDİR

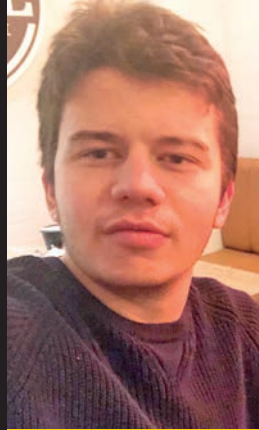
Bir tarafta kolektif birliktelik geliştirmeleri engellenmiş, siyasete katılma şansı daraltılmış, kapitalizmin sömürsünün doğrudan nesnesi haline getirilmiş bir gençlik diğer tarafta ise sosyoekonomik kaygılarla kendi gençliklerini unutan bir düzenle karşı karşıyayız. Fakat her zamanki gibi gençliğin içindeki sosyal isyan ruhu bitmez. İktidarın her fırsatta onları kutuplaştırmasına, kimlik kavgalarına alet etmeye çalışmasına karşın gençlik susmaz, susamaz. Her fırsatta onlar adına konuşan onlara dair bilgi inşa

edilenlere, gücün ve kuvvetin kendilerinde olduğunu gösterir. Gezi Parkı'nda tüm alt kimlikleri birleştirmeye çalışan, dışlananları bir arada tutan ve Türkiye toplumuna özgürlükle birlikte olmayı hatırlatan işte tam olarak bu gençliktir. Geleceğin çatışmanın, dışlamanın, eşitsizliklerinin değil kültürün, birlikteliğin, forumların ve şarkıların geleceği olacağını göstermişlerdir Gezi'de.

Siyaset dönüşümün gençlikte olduğunu fark etmedikçe sosyal sermayeye sahip olan bir grup yaşlı elitin ayrımcılığını tekrar

üretmesine dayanan bir oyun olmaktan öteye gidemez. Tüm bunlar bize şunu gösterir; geleceği ne yapay zekalar ne de hayatımızı alt üst eden virüsler kuracaktır. Onlar yalnızca dönüşümün nesnesi olabilirler.

Geleceği belirleme gücü, gençlerin özgürlük talep eden umutlu yüreğinden başka bir yerde değildir.

Derin UMDULAR
Galatasaray Üniversitesi
Siyaset Bilimi

İSTANBUL'da yaşayan Elif Ünal, Boğaziçi Üniversitesi Siyaset ve Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun. Ünal düşüncelerini şöyle dile getiriyor: "Şu anda Meclis'teki kadın oranı yüzde 17 gibi çok düşük bir seviyede. Bu oranın yarı yarıya

ELİF ÜNAL (28)

yakın bir hâle gelmesi gerekiyor. Ayrıca, cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi için yasal bir düzenleme şart. Yakın zamanda gördük koronavirüs ile

mücadelede kadın liderler daha başarılı. Ayrıca LGBTİ+ temsiliinin olmaması da başka bir sorun. Farklı sınıfsal kesimlerin, azınlıkların, gençlerin temsiliyeti açısından çoğulculuğun sağlandığı parlamenter bir sistem talep ediyoruz."

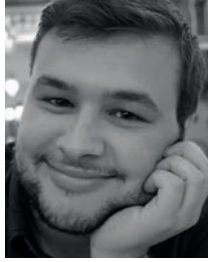
SÖZ GENÇLERİN

Hayalini kurduğu gelecek için mücadele eden üniversiteli gençlerin en sık karşılaştığı duygu umutsuzluk. Ekonomik kriz sürecinde 15-34 yaş grubu üniversiteli işsiz sayısı 132 bin kişi daha arttı. Ancak yine de onlar bireysel geleceklerinden çok toplumsal barış adına kaygılı

YASİN ÖZDEMİR

YAŞ: 28 EGE ÜNİVERSİTESİ TARİH BÖLÜMÜ

LİSANS hayatından sonra eğer mesleğimizi devam ettirme amacındaysak sistemin bize tanıdığı imkânlar iki çeşit. İki akademide ilerleyebilmek için yüksek lisans ve doktora yapmak. Sözel bir bölüm olarak çok fazla kitap ve makale okumamız gerektiği için ve arşivde çalışma yapabilmemiz adına bu durum da maalesef maddiyata dayanıyor. Kadrolu olarak atanabilme imkânımız çok zayıf. İkinci yol ise formasyon eğitimi alıp öğretmen olmak. Formasyon eğitimi de para ile veriliyor. Şu an üniversitelerde kadrolar rektörlerin elinde olduğu için çoğu tarih bölümü yeni kadro ilanı veremiyor. Kuşkusuz gelecek için en büyük kaygım bu. Bütün bu sıkıntılarına rağmen mesleğimi çok sevdiğim için bu olumsuzlukların çoğu tecrübe olarak yüzünüzde bir tebessüm bırakıyor.

BAŞAK GÖKSEL

9 EYLÜL ÜNİVERSİTESİ MEDİKAL FİZİK ANABİLİM DALI

BENİM de beklentim, adımları, bilimsel olarak kaliteli ve etik açıdan uygun makalelerde, özgün çalışmalarda duyurmak. Ancak bu konuda maalesef ülke olarak biraz eksik kalıyoruz. Araştırma ve yayın etiği bakımından kötü örneğiz. Bir tezden birkaç yayın çıkabilir evet ama tez birden fazla hipotez içermeli. Akademik olarak kaygılarımdan biri bu. Diğer bir kaygım ise sektörde kendimi fark ettirememek. Gelecekte özel sektörde çalışmak istersem mutlaka tanınmış olmam veya referans gösterebileceğim tanınmış bir kimsenin beni desteklemesi gerek. Birçok insan tabiri caizse arkası kuvvetli diye en gelişmiş teknolojilere sahip tıp merkezlerinde, hastanelerde çalışıyor. Kendi ülkemde kalıp sesimi duyurana kadar bağırma, fark edilene kadar çalışmayı seçiyorum ve alanımda uzmanlaşmayı hedefliyorum.

MEHMET YILMAZ

YAŞ: 29 MARMARA ÜNİVERSİTESİ BİYOMÜHENDİSLİK

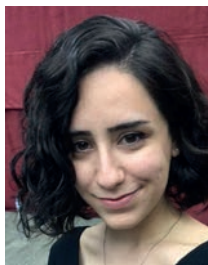
BÜYÜK umutlarla girdiğim bölümümü, daha büyük hayal kırıklıklarıyla bitirdim. Yurtdışında önemli de olsa, ülkemizin ilginç eğitim ve istihdam politikalarıyla hak ettiği değeri göremeyen bir bölümdeyim. Hangi mesleğin kıymeti biliniyor ki? Bu sebepten bölümümle ilgili bir alanda çalışmak zorunda hissetmiyorum kendimi. Önceliğim manevi olarak daha huzurlu hissedebileceğim bir meslek sahibi olmak, örneğin edebiyatla uğraşmak. Belki de önceliğim her zaman buydu da, sistem ve şartlar bizi diğer tarafa yöneltti ve hâlâ da yöneltmekte. Kim bilir?

ŞEYDA OCAK

YAŞ: 24 MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ İŞLETME

OKULUMDAN Temmuz 2019'da mezun olduktan sonra idari yargı hâkimliği ve kaymakamlık mesleklerini hedefledim. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nda memur olarak çalışmak istiyordum. Yoksul ailelere veya çocuk esirgeme kurumundaki insanlara yardımcı olabilmek adına elimden geldiğince bir şeyler yapmayı amaçlıyorum. Tabii ki şu an eğitim sistemimiz kötü durumda olduğunun farkındayım. Devletten bir mezun olarak beklediğim bu sınavlara hazırlanacak insanlara yardımcı olmaları.

■ İŞ

■ AKADEMİK KARIYER

■ TORPİLSİZ BİR DÜNYA

■ İSTİKRARLI EKONOMİ

■ ADİL BİR EĞİTİM

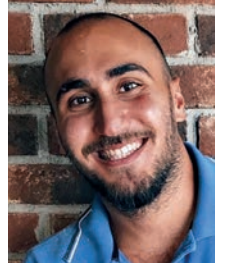
■ BARIŞÇIL DÜZEN

■ SAYGI GÖREN DOĞA

ERDEM HAZİR

YAŞ: 24 CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ

ÇOK sevdiğim ve branşım olan basketbolu daha da geliştirip ileri düzey eğitim almak için beden eğitimi öğretmenliğini seçiminin doğru olduğunu düşünerek bu bölümde okudum. Dört yıl sonunda mezun olduğumda önümde dağ gibi KPSS olduğunu görüyorum ve bu bende stres yaratıyor. Mülakat ve alan sınavı eklendi, ücretli öğretmenlik yapanlar kadroya geçirildi, bu nedenle korkum büyümeye devam ediyor. Hayat hayallerinize, başarıya sizi tek bir yoldan götürür bunu istesiniz de istemesiniz de diğer yolların hepsinin önü kapalıdır, anne ve babası öğretmen biri olarak maalesef benim son yolum bu sınavdan geçiyor, hayatıma devam ettirebilmem için bu kaygılı yolda bu zorlu süreçte devam etmekten başka çarem yok.

ARIF ÖZTAŞ

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ TURİZM FAKÜLTESİ

KONAKLAMA işletmeciliği mezunuyum. Mezun olalı hemen hemen dört sene oluyor. İş alanım oteller üzerine kurulu olduğu için sezonluk çalışabiliyorum. Görev alanım resepsiyonist olarak adlandırılıyor. İnsanlarla olan ilişkilerim kuvvetli olduğu için aranan eleman listelerinde başı çekebiliyorum. 2020 yaz dönemi için Antalya'da 5 yıldızlı bir otelle anlaşma sağlamıştım. Dünyayı etkisi altına alan Covid-19 virüs sebebiyle anlaşmam askıya alındı. Bu sebepten dolayı bu yaz sezonu ne yapacağımı hala bilemiyorum. Umarım kısa süre içinde kontrol altına alınır bizler de görevlerimize geri dönebiliriz. Ama gelecekte her zaman kaygılıyız.

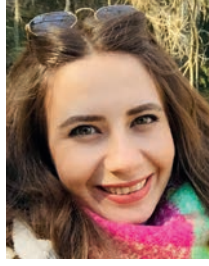
Hazırlayan:
Handan KORHAN

13

BÜŞRA MUTLUAY **MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK GELİŞİMİ**

ÇOCUK Gelişimi mezunuyum Özel bir anaokulunda sınıf öğretmenliği görevindeyim. Bölümün çok fazla tercih edilmesi, sadece okumuş olmak için, çocuk sevmeyen ve tahammül edemeyen niteliksiz kişilerin meslekte olması eğitimin kalitesini düşürüyor. Durum böyle olunca da kurunun yanında her zaman yaş da yanıyor. Sadece devlet memuru olayım rahat rahat çalışırım diyen kişiler çoğunlukta. İlerleyen zamanlarda bu sayı daha da artacak ve gerçekten çocuklar için karmaşa söz konusu olacak. Teknik anlamda eğitmen çok, gerçek anlamda eğitmen yok.

ONUR KIRAR **YAŞ: 29 ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ İÇMİMARLIK**

İÇMİMARLIK bölümü mezunuyum. Mesleğimi çok seviyorum; ancak ekonomik koşullardan dolayı mesleğimi yapamamaktayım. İnşaat sektöründeki fahiş fiyatlar, mekanlar için gerekli olan tadilatların veya isteğe bağlı kişisel tasarımların gerçekleştirilebilmesine olanak vermiyor. edijinden mesleğimi piyasaya yansıtamıyorum. Ülkemizdeki eğitim seviyesinin düşük olması da bizim açımızdan başka bir problem. Bu nedenle başka bir sektörde, hayvancılık işiyle uğraşmaktayım. Ancak Covid-19 salgını da şu anda bu mesleği yapmamızı engelliyor. İnsanların ekonomileri alt üst durumda.

EZGİ AKÇAY **YAŞ: 25 ANKARA ÜNİVERSİTESİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA VE ONARIM**

SON sınıf öğrencisiyim. Eski zamanlardaki uygarlıkların yaşamlarına duyduğum merak ve sanata olan ilgimden dolayı mesleğimi çok seviyorum. Birbirinden farklı mesleki dalların birleşiminden oluşan bir iş alanımızın olması da bizim için merak uyandırıcı sebepler arasında. Mezun olduktan sonra tarihi yerlerin ve antik eserlerin restorasyon-konservasyon uygulamaları üzerinde çalışacağım. Ancak günümüzde ortaya çıkan Covid-19 salgını faaliyet alanımızda eleman eksikliği olmasına rağmen şimdiden iş imkânlarımızı olumsuz etkiledi. Müzelerin ziyaretlere kapatılması, laboratuvarların çalışmalarını durdurmaları, antik yerlerdeki kazı faaliyetlerinin askıya alınması mesleğimizi şimdilik tamamen bitirmiş durumda. Pandemi sadece ülke ekonomimizi ve toplum psikolojisini değil, aynı zamanda tarihi ve sanatsal çalışmalarla birlikte arkeolojik faaliyetleri de sektöre uğratmıştır.

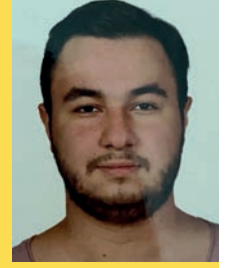
FURKAN TOKGÖZ **YAŞ: 28 FIRAT ÜNİVERSİTESİ İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ**

MEZUN olmaya az kala gelecek planlarım için küçük yollu bir işletme kurdum. Ancak beklenmedik olaylar yakamızı bırakmıyor. Kurduğum işte altı ay sifatah yapamadım, altıncı ayın sonunda ihalede yüzde 42 fiyat indirimi yaparak, maliyetine iş aldım ve buna bile sevindim derken 24 Ocak 2020 Elazığ depremi. Depremin yaraları sarıldı hayat normale dönmeye başlayacağı ki Covid-19 virüsü... Ayrıca aldığım ihaleden de bana şimdilik uğradığım maddi ve manevi zarar kaldı.

ÖZGÜR DEĞİRMENÇİ **YAŞ: 22 BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ**

BU yıllarda gelecek kaygısı duymamak imkansız. Sahip olduğumuz her şeyin ince bir ip üzerinde sallandığını görmekten bıktım. Bir tıp öğrencisi olarak gelecek ile ilgili en çok kaygı duyduğum şey hoşgörünün kaybolması ve buna bağlı olarak insanlar için bir araç olarak görülmek. Sağlık hizmetleri üretim ilişkileri içerisinde bir sömürü sistemine dönüşmekte ve bir sektör olarak görülmektedir. İnsan sağlığı satın alınmaz ya da buna otoriteler tarafından değer biçilemez. Yine de bütün bunlara rağmen umudum, halkın kendi fiziksel, ruhsal ve toplumsal sağlığını yönetmek konusunda bir kolektif bilinç kazanmasıdır.

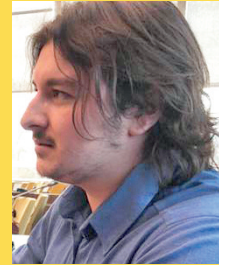
NEŞİŞAH İNALLEZ **YAŞ: 23 SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ İŞLETME**

KONAKLAMA işletmeciliği üçüncü sınıf öğrencisiyim. Yaklaşık altı senedir bir şekilde turizm sektörünün içindeyim. Fakat sektörde olmam gereken şu zamanlarda Covid-19 sebebi ile evde oturuyorum. Bu sezon, okulumun yaz tatilini uzatmasıyla birlikte biz turizm öğrencileri altı ay sektörde çalışma imkânı bulacaktık. Oteller kapısına kilit vurmak zorunda kaldı. Herkese gerek maddi gerek manevi dezavantajlar yaratan bu salgından bizim de etkilenmememiz mümkün olmayacaktı elbette. Kendini turizme adanmış bir genç olarak, gelecek kaygılarımı iki katına çıkı. Salgın ve ekonomik koşullar gençlerin belini daha fazla büküyor.

KAAN ERSOY **YAŞ: 22 STRASBOURG ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ**

GELECEK kaygılarımı "barış", "ekonomi", "doğa" ve "siyasi" olmak üzere dörde ayırabilirim. Evrensel huzurun dünya üzerinde incecik bir pamuk ipliğine bağlı olması beni gelecek hakkında çok kaygılandırıyor. Dünyanın siyasi güçlerine yön veren kimselerin otoriter politikalar izlemesi ve baskıcı bir ortam oluşturmaları da gençler açısından gelecek adına riskle buluyorum. Çünkü Türk hukuk sistemi son yıllarda ciddi darbeler aldı. Ayrıca insanoğlu doğaya azimli, sistemli ve kasti bir şekilde ihanet ediyor. Dünyamız hain evlatlarının talanına daha ne kadar dayanabilir? İçtiğimiz sular, soluduğumuz hava daha ne kadar temiz kalabilir? O konuda da kaygılıyım...

SİSTEMDEN SIYRILAN KENDİ YÖNÜNÜ ÇİZDİ

Günü kurtarmak için uygulanan politikalar işsiz ve mutsuz gençler doğurdu. Sistemden umudu kesenler ise yeni bir yön çizebilmek için kolları sıvadı; kimi okulunu bırakıp iş kurdu, kimi hedeflerini yurtdışına taşıdı, kimi de sivil toplum kuruluşundan dünyaya seslenmeyi tercih etti

GENÇ nüfus sayısı bakımından pek çok ülkeyi geride bırakan Türkiye, bu potansiyelini güce dönüştürmede yetersiz kalıyor.

Eğitim, ekonomi, çevre gibi bir ülkenin geleceğini şekillendiren alanlarda uzun vadeli, milli politikaların benimsenmemesi, ülke kaynaklarının doğru kurum ve projelere aktarılmaması, ihtisaslaşmaya özen gösterilmemesi, siyasetin bütünlleştirici olmaktan uzaklaşması, gençlerdeki gelecek kaygısının artmasına güven hissini zedelenmesine yol açıyor. Geleceğini garantileyemeyeceğini fark eden gençler, yeni

yollar aramaya başladı.

Son dönemde 'ihtisas üniversiteleri' kurulsa da gençler ilk hayal kırıklığını üniversite döneminde yaşadı. Çünkü işe alımlarda ihtisas alanı falan yoktu, kadro ilanları 'Dört yıllık okul diploması' istiyordu, bölüm gözetmeksizin, uzmanlık armaksızın ortalama bir eğitim şart koşuldu. Gençler de bunu gördü, 'Bir diplomam olsun yeter' düşüncesiyle puanı yettiğince tercih yapmaya başladı. Yanlış tercih, istenmeyen meslek derken, hata üstüne hata yapıldı.

'Dört yıllık diploma' mantığı en çok devlet eliyle desteklendi. Bir örnek vereyim,

üniversiteler iletişim fakültelerinin gazetecilik bölümlerinde gazeteci yetiştirirken devlet, yarı resmi haber ajansı ve resmi TV kanalı için 'Dört yıllık fakülte mezunları işe alınacak' ilanı verdi. Ayrıca sarı basın kartı, daha uzun sürede verilmek suretiyle yine aynı dört yıllık diploma gerekçesi sunularak başka bölüm mezunlarının alımına açıktır. Hatta lise mezunlarına da açıktır!

Bir başka örnek, yıllar önce bir üniversitede iktisatçı bir profesör, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü toplantısında ekonomi haberlerini beğenmediğini ima edip "Biz

Hazırlayan:
Tuğçe Doğanel KAMACI

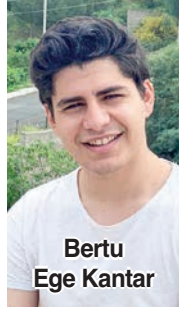
15

araştırdık, öğrencilerimiz aslında gazeteci olmak istiyormuş. Bu yüzden medyayla ilgili ders koyacağız” diye açıklama yapmıştı.

Mezun olduğu alan dışında çalışan genç, yetişkin çok insan var; sebepler farklıdır. Ama ortada bir problem olduğu açık. Burada örnek gazetecilik ama maalesef birçok genç, kendi alanında benzer sorunlar içinde geleceğini belirlemeye çalışıyor.

MEZUN İŞSİZ, ÇALIŞAN MUTSUZ

Bertu Ege Kantarcı, mezun olduğunda iş bulamayacağını düşünüp, yüksek öğrenime olan inancını kaybedenlerden. Kantarcı, önce Dokuz Eylül Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu'nda Harita ve Kadastro Bölümü'nü bitirdi. Daha sonra Dikey Geçiş Sınavı'nda başarılı bir sonuç elde ederek Mimarlık Fakültesi'ne geçiş yaptı. Şehir plancılığını cazip bir meslek olarak gördüğünü anlatan Kantarcı, eğitim alırken meslekteki sıkıntıları gördüğünü, bu nedenle bir yılın sonunda bölüm değiştirerek çevre mühendisliğine geçtiğini belirtti. Burada da hayal kırıklığı yaşadığını dile getiren Kantarcı, “Mühendislik imkânlarının daha iyi olacağını düşünüyordum. Ama araştırınca gördüm ki devlet kurumlarındaki iş imkanları kısıtlıydı. Özel mühendislik şirketlerinde ise kimse işinden memnun değildi. Maaşlar yetersiz, çalışma şartları kötüydü.

Bertu
Ege Kantarcı

30 YAŞIMA KADAR OKUYAMAM

Ben 23 yaşındayım, bekarım, annem ve babam tüm masraflarımı karşılıyor. Asgari ücretle rahatça geçinebilirim. Ama bugün geçinebilirim, sonrası yok. Düşündüm, 10 yıl sonra kendimi bir yerde göremedim. Gördüm ki eğitim ile gelir düzeyi doğru orantılı değil. Maalesef insanlar okudukları kadar, emek verdikleri kadar para kazanamıyorlar. Ticaretle ilgilenmenin daha doğru olacağına karar verdim. Benim gibi bölümünden memnun olmayan ve okulu bırakan bir arkadaşımınla birlikte ailelerimizden desteğiyle galericilik yapmaya başladık” dedi.

Seçiminden mutlu olduğunu anlatan Kantarcı, anne ve babasının diploma baskısı yaptığını; ancak okula dönmesinin mümkün olmadığını söyledi, şöyle devam etti: “Mezun olunca kendi alanımdan başka bir işte çalışmak için 30 yaşına kadar okuyamam, bu nedenle seçim yapmak zorunda kaldım. İş kurmayı seçtim. Pişman da değilim. Korona virüs salgınından önce işlerimiz gayet güzeldi. Yani 5 ayda kazandığım parayı 5 yıl sonra mezun olduğumda belki 5 yılda kazanamazdım. Bu yüzden işlerde büyük bir aksama olmadıkça okula dönmeyi düşünmüyorum. Kendi işini kurmak çok güzel. Tabii ki zorlukları var; ama arkadaşlarımızla işbirliği içinde maddi ve manevi sorunlarımızı çözüyoruz. Bence herkes mutlu olduğu işi yapmalı.”

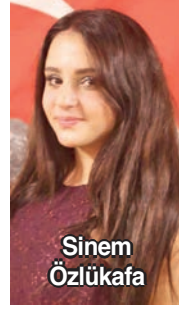
‘SİYASET YOZLAŞTI’

Bugün milyonlarca gencin yurtdışındaki eğitim ve iş olanaklarını incelediğini biliyoruz. Çalışma saatlerinin Türkiye'ye göre daha kısa olduğu, işsiz vatandaşların mağdur edilmediği, çocuklu ailelerin desteklediği, sosyal sistemleri güçlü devletler gençlerin dikkatini çekiyor. Hatta bu devletler yalnızca gençlerin değil, çocuklarına daha iyi bir gelecek sunacağına inanan yetişkinlerin de dikkatini çekiyor. Benzer kaygılarla 2013 yılında ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne (ABD) yerleştiklerini anlatan Sinem Özlükafa, sağlık alanında eğitim almaya başladığını söyledi. Türkiye'de siyasi yozlaşma oluştuğunu, bunun dışarıdan daha net görüldüğünü ve gelişmeleri endişeyle izlediklerini belirten Özlükafa, “Her yaz Türkiye'ye geliyoruz. Toplumun olumsuz anlamda değişmesine neden oluyor. Bunu her yıl biraz daha fazla hissediyoruz” dedi.

‘ÜLKEME ÜZÜLÜYORUM’

Ötekileştirme siyasetinin umut kırdığını vurgulayan Özlükafa, “Arkadaşlarımızla,

akrabalarımızla, komşularımızla bir araya geldiğimizde herkesin en büyük sıkıntısının gelecek kaygısı olduğunu fark ettim, çok üzüldüm. İş ve eğitim hayatındaki plansızlıklar, hukukun üstünlüğünün yok edilmesi, maalesef yaşlılarımı daha çok kaygılandırıyor; 20 yaşındalar ve kaygılılar” dedi. Özlükafa, ABD'nin sunduğu yaşam şartlarından dolayı kısa vadede Türkiye'ye dönmeyi düşünmediğini de sözlerine ekledi. Gençlerin bir kaygısı da temiz, daha yaşanabilir bir dünya. Yaşar Üniversitesi Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisi Sezin Sezer,

Sinem
Özlükafa

yaklaşık 3 yıldır insan hakları ve çevre üzerine sosyal sorumluluk çalışmaları yürüttüğünü, gönüllüsü olduğu Deniz Temiz Derneği (TURMEPA) ile saha çalışmalarına katıldığını anlattı. TURMEPA'nın kıyı ve deniz temizliği etkinliklerindeki gözlemlerini aktaran Sezer, temiz sayılabilecek yerlerde bile şişe kapağı, ambalaj, izmarit gibi atıklarla karşılaştıklarını kaydetti. Sezer, bu atıkların toplanmadığında yüzlerce hatta bazı türlerinde binlerce yıl doğada kalabildiğini hatırlattı. Sel, kuraklık, orman yangınları ve fırtınaların iklim değişikliğinin yansımaları olarak karşımıza çıktığını belirten Sezer, doğal afetlerin sık sık ve orantısız bir şekilde yaşanmaya başladığına dikkati çekti. Atık düzeyinin Türkiye'de de dünyada da tehlikeli seviyenin altına inemediğini ifade eden Sezer, umut verici çalışmaların da olduğunu belirterek, “Kati atık tesisleri, geri dönüşüm tesisleri, güneş ve rüzgâr enerjisi kullanımı gibi çalışmalar yapan belediyeler var ki izmir de bunlardan biri. Aynı şekilde sıfır atık algısı da oluşmaya başladı. Dünyada konuda atık otomatı gibi basit yöntemlerle insanları atıksız yaşama yönlendirmeye çalışıldığını görebiliyoruz. Ayrıca dünyada farklı bir küresel hareket daha var. O da 'car free street' denilen araç giriş çıkışının olmadığı sokaklar yaratmak. Böylece egzoz gazlarının ortaya çıkardığı kirliliğin ve aynı zamanda da gürültü kirliliğinin önüne geçilmeye çalışılıyor” diye konuştu.

GENÇLER
ÇEVRECI
HAREKETLERE
YÖNLENDİRİLMELİ

Sezin
Sezer

TEMİZ bir çevrenin elde edilmesinde gönüllü gençlerin çabalarının payının büyük olduğuna işaret Sezer, her genci elini taşın altına koymaya davet etti, “Dünyada ve ülkemizde neler olduğunu bilmemiz ve harekete geçmemiz gerekiyor. Eksik kaldığımız noktalardan biri hareketsizlik ve çaba göstermemek. Sezer bu dünya gençlere kalacağına göre gençlerin daha çok söz hakkı olması gerektiğini dile getiriyor.

KÖTÜ GİDİŞİ DURDURACAKLAR MI?

ARAŞTIRMAYA katılan gençlerin çoğu ülkenin kötüye gittiğini düşünerek bunu daha çok ekonomik kaygılar ile ilişkilendirmekte. Gençler, ülkenin gidişatına dair olumsuz hisleri, siyaset kurumu ve siyasetçilere olan güvensizliklerine rağmen bu kötüye gidişin kendi jenerasyonları tarafından durdurulacağına inanıyor.

GENÇLER NE DÜŞÜNÜYOR?

Pek çok araştırma şirketinin yaptığı anket çalışmaları, Türkiye'de gençlerin borç sarmalında gelecek inşa etmeye çalıştığını ortaya koydu. Gençlerin büyük bir kısmı maddi kaygılar ve işsizlikle boğuşuyor. Gelecekle ilgili umutsuzluk hakimken iş bulmada da kayırmacılığın yaygın olduğunu düşünüyorlar

FRIEDRICH Ebert Stiftung Türkiye Temsilciliği'nin desteğiyle İstanbul Politik Araştırmalar Enstitüsü'nün Ocak 2020 tarihli "Türkiye'de Gençlerin Güvencesizliği: Çalışma, Geçim ve Yaşam Algısı" başlıklı araştırmasında, gençlerin çalışma ile ilgili algıları, işyeri deneyimleri, geçim koşulları ve gelecek beklentileri, bu gençleri ortaklaştıran veya ayırıştıran hisleri, siyasete ve siyasetçilere yönelik algı ve beklentileri tespit edildi.

TEMEL GÜVENCE AİLELER

Araştırmada dikkat çeken önemli unsurlardan birisi gençlerin eğitim ve istihdam durumu fark etmeksizin iyi bir işten beklentilerinin örtüşmesi oldu. Araştırmada, gençlerin düzenli çalışma saatleri, düzenli maaşı ve düzenli tatil hakkı olan bir iş istedikleri ortaya çıktı. Araştırmaya katılan gençlerin eğitim ve istihdam durumu fark etmeksizin geçim sıkıntısı çektikleri tespit edildi. Geçim sıkıntısının gençleri, aileleri ile yaşamaya zorladığı görüldü. Ayrıca aile, önemli bir sosyal gelir kaynağı olarak güvencesiz gençlerin hayatta kalma stratejisi ve desteği olarak ön plana çıkıyor. Araştırmada gençlerin temel olarak kredi kartı, ev kredisi ve Kredi Yurtlar Kurumu'ndan alınan öğrenci kredileri gibi borçlara sahip olduğu gözlemleniyor. Bu durum gençlerin gelecek planlarını etkiliyor. Araştırmada ortaya çıkan bir başka önemli konu ise güvencesizliğin genç kadınlarda erkeklere göre daha derinden hissedilmesi. Kadınların mesleki kimliği ve becerilerinden ziyade kadın olması ön plana çıkarken ücretsiz kreş gibi sosyal haklardan yoksunluğun da kadınların çalışma hayatındaki kırılma noktalarını artırdığı görülüyor.

Gençler fırsat bulduklarında daha iyi çalışma koşulları ve hayat standartları olan bir başka ülkede yaşamak istiyor. Bu seçimde, Türkiye'de siyasetçilere olan güvensizlik, iş yaşamında yaşanan endişe ve kaygılar ile liyakat temelli olmayan kayırmacılığa dayanan ilişkiler olduğuna dikkat çekiliyor. Araştırmaya katılan gençler Türkiye'de sık tekrarlanan ve sonuçlarının bir şey değiştirmedeğini düşündükleri seçimlerden bıkmışlıklarını ifade ediyor. Ancak gençler çözümün de yine siyasette olduğunu düşünüyor. Katılımcılara göre, şu anki mevcut aktörler Türkiye'nin sorunlarını çözmekten uzak.

TÜRKİYE SINIFTA KALİYOR

INFAKTO RW araştırma şirketi kurucu ortağı Prof. Emre Erdoğan, Türkiye'nin gençlerin arzu ettikleri eğitimi alabilme, istedikleri işte çalışabilme ve o işten beklentilerini gerçekleştirme gibi taleplerini karşılamakta başarısız kaldığını, bunun da mutsuzluğun yaygınlaşmasına yol açtığını ifade etti. Erdoğan şöyle konuştu: "Kuşaklar arası farkların olduğu bir gerçek. Gençler anne-babalarından çok farklı beklentileri içinde. Öte yandan iş ve eğitim olanakları gibi fırsatlar açısından gençler

daha önceki kuşaklara kıyasla çok daha az olanağa sahip. Ekonomik büyüme yok, enflasyon yüksek, işsizlik oranı artıyor ve hem iyi bir eğitim için rekabet fazla, hem de bu eğitim beklenenleri vermekten uzak. Türkiye için yıllarca bir fırsat penceresi olarak görülen genç nüfus, şimdi bir saatli bombaya dönüşmüş durumda çünkü biliyoruz ki bu tür 'kıtlık' dönemlerinde yetişen gençler otoriter rejimlere ve uygulamalara daha fazla destek olabiliyor."

Hazırlayan:
Özde KOCA

17

10 yılda gençlerde ne değişti?

KONDA İnteraktif'in 2019 yılında yayımladığı yeni modülünde 15-29 yaş arasındaki gençlerin son 10 yılda farklı özelliklerinin nasıl değiştiği gözler önüne serildi. 2008 ile 2018 yıllarının kıyaslandığı anket çalışmasında, 10 yıl önce genç olanların (15-29 yaş arası) olanların ne yaptığı ve ne düşündüğü belirlenmeye çalışıldı. 5 binin üstünde hanede gerçekleştirilmiş 2 çalışmanın ürünü olan çalışmada Türkiye 15 yaş üstü nüfus ile 15-29 yaş arası gençleri, aynı zamanda 2008'de 15-29 yaş arası olanları bugün 25-39 yaş arasında olanlar karşılaştırıldı. Genel sonuçlara göre, gençlerin ülke geneline kıyasla çok daha eğitilmiş, çok daha modern, internetle çok daha ilişkili ve kültürel olarak çok daha aktif olduğu görüldü. 2008'de araştırmaya katılanların sadece yüzde 11'i üniversite mezunuyken 2018'de bu oran yüzde 22'ye çıktı. Hayat tarzları üzerine sorulan sorularda, 2008'de yüzde 28'i muhafazakar iken 2018 anketinde yüzde 15'i kendini dindar olarak tanımladı. İki çalışma kıyaslandığında özel sektörde çalışanların ve devlet memur olanların oranı 2018'de artarken işçi, esnaf ve çiftçi olanların oranı ise düşüş gösterdi. Gençlerin 10 yılda evlenme oranları ise azaldı. 2008'de araştırmaya katılanlardan yüzde 60'ı bekar, yüzde 39'u evliyken 2018'de ise bekarların oranı yüzde 75'e çıktı.

PROF. TATLIDİL: GİRİŞİMCİLİK TEŞVİK EDİLMELİ

TÜRKİYE'nin tanınan sosyologlarından Prof. Dr. Ercan Tatlıdıl, işsizliğin gençlerin topluma ve kendilerine duydukları güveni sarstığını vurgulayarak, "Esnek eğitim programlarıyla değişen dünyaya ayak uydurulmalı. Girişimcilik teşvik edilmeli" diyor.

Özellikle ekonomik krizler sonrası, genç işsizliği başta olmak üzere işsizlik oranlarında artış yaşandığına işaret eden Prof. Dr. Ercan Tatlıdıl, "Çalışarak üretici konumunda yer alarak ekonomik zenginliğe katkı sağlaması beklenen bu gençler, tüketici konumuna düşüyor. Daha da kötüsü, gençlerin topluma olduğu kadar, kendine olan güveni de zedelenirken yaşam umutları azalmakta" diyor.

Gençlerin çevre protestolarına bakışını değerlendiren Tatlıdıl şu bilgileri veriyor: "Dijital

erişim kaynakları toplumların kültürleri arasında etkileşimi artırırken, dünyanın hangi bölgesinde hangi toplumunda yaşarsa yaşasın dünyanın geleceği konusunda ortak değerler üretmekte. Özellikle son 30 yılda küresel iklim değişimi başta gençler olmak üzere tüm insanlığın ortak sorunu haline geldi.

SÜRECE DAHİL EDİLMELİLER

Yerel, bölgesel ve küresel bazda sivil toplum örgütlerinin savunduğu, mücadele ettiği görüş; yaşanabilir bir dünya ya da 'tek bir dünya ile ekosistemin bütün canlılar için korunması gerektiği gibi evrensel düşünceler özellikle gençler tarafından dile getiriliyor.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de doğayı, doğal yaşamı ve ekolojik gelişmeyi

sağlayan aktif demokratik eylemler gençler tarafından organize ediliyor."

"Efficient Society" olarak adlandırılan "etkin demokratik toplum" anlayışı içinde gençlerin, alınan kararlarda kendi görüşlerinin yer almasını beklediklerini vurgulayan Prof. Dr. Tatlıdıl, genç işsizliğinin çözümü için şu önerilerde bulunuyor: "Gençlerin girişimciliği geliştirilmeli. İlkokuldan üniversite eğitimine kadar tüm dünya ülkeleri, eğitim programlarını yeniden yapılandırırken, öğrenen bir gençlik ve öğrendikleriyle değişen dünyaya katma değer yaratacak bir kuşak oluşturmayı hedefliyor. Türkiye de, eğitim politikaları geleceğin yaşam koşullarına göre düzenliyor, ekonomik yatırım politikalarında da gençlerin istihdamı ve yeni sürdürülebilir yatırımlar ön plana çıkarılmalı."

Fahri
Karadayı

KÖYÜN GENÇLERİ İŞSİZ

Virus salgını nedeniyle işsizlik tüm dünyada artıyor. Ülkemizde de bu kötü tablodan maalesef en çok gençler etkileniyor. Virüs salgınından gelecek planlarına, ekonomik krizden, teknoloji ve hibrit tohuma kadar bakın gençler günümüzü ve geleceği nasıl yorumluyor?

COVID-19 nedeniyle birçok ülkede ekonominin çarkları durdu. Bu yıl derin küresel bir resesyon bekleniyor. Uluslararası Para Fonu (IMF), global ekonomik büyümenin virüs salgını nedeniyle yüzde 3 daralacağını açıklıyor. Türkiye'nin ise 2020'de yüzde 5 oranında daralacağını tahmin ediyor. Uzun lafın kısıası bu pandeminin Türkiye'ye çıkaracağı fatura ekonomik olarak çok ağır olacak. Şimdiden Merkez Bankası para mı bassın, yoksa hükümet IMF'den borç mu alsın tartışmaları başladı bile...

Gelelim asıl konumuza; İşsizlik. Evet, işsizlik uzun yıllardır Türkiye'nin kanayan yarası... Özel sayıda gençlik ve işsizliği birçok farklı boyuttan ele alıyor. Yaşadığımız tabloları, sıkıntıları, beklentileri tarafsız dile getiriyoruz. İşte tam bu belirsizlik içerisinde projeksiyonu iki genç arkadaşımıza tutmak istedik. Bugünlerin öznesi durumunda olan gençler bu gelişmeleri nasıl yorumluyor? Biri şehirde, diğeri köyde yaşayan iki genç ile bu gelişmeleri konuştuk.

SOSYAL GÜVENCEMİZ YOK

Önce İzmir'e 1 saat uzaklıkta olan Kösedere'deyiz. Kösedere, Karaburun yarımadasının en güzel köylerinden biri.

Kültürel özelliklerini koruyabilmiş eski Yörük köylerinden. Artık köylerde genç insanlarla karşılaşmak pek olası değil. Kösedere'li gençlerden Fahri Karadayı ile birlikteyiz.

Fahri 26 yaşında ve bekâr. Meslek lisesi mezunu ama yıllardır köyünde çiftçilik ile uğraşiyor, ürettiklerini de pazarda satıyor.

Köyde senin gibi başka gençler de var mı?

Genellikle durumu olmayanlar, burada çalışma imkânı bulamayanlar İzmir'e kaçıyor. Kalanlar, imkânı olanlar mecbur çiftçilik yapmak zorunda.

Kaç yıldır bu şekilde çalışıyorsunuz?

Motor meslek lisesinden mezun olduğumdan beri böyle çalışıyorum.

Neden liseden sonra üniversite eğitime devam etmedin?

İstedim ama o zamanlar pek imkânımız yoktu. Köyümüze yakın bir okul da yoktu. İzmir'de kalma imkânı olmayınca biz de devam edemedik eğitime.

Peki, ne üretiyorsun, neler yapıyorsun köyde?

Sebze, meyve üretiyorum. Gerçi her şeyi yetiştirmek zor. İlaçsız hiçbir şey yetiştiriyor. Büyüklerimiz eskiden ilaçsız her şeyin yetiştiğini söylüyor ama günümüzde zirai ilaç olmadan hiçbir şey yetiştiriyor.

Hazırlayan:
Umut TEZERER

19

Hibrit tohumlar yüzünden mi?

Evet, dışarıdan İsrail'den falan gelen tohumların hepsi burada milletin başına dert oluyor. Köylü hiçbir şey yetiştiremez durumda. Zehirsiz hiçbir şey olmuyor. Köylü bile zehirli ürünlerden yiyor.

Peki, sosyal güvencen var mı?

Yok. Yani, kendin yatırman lazım. İsteğe bağlı olarak yatırabilirsen anca o zaman sosyal güvencen oluyor.

Yani sen gizli işsizlerden birisin, doğru mu?

Evet, doğrudur.

İşsizlik köydeki gençler arasında ne boyutta?

Valla köyde şu an da kimsede bir iş durumu yok. Herkes kendi çapında bir şeyler yapmaya çalışıyor. Kimi emlakçılık yapmaya, kimi kafe açmaya çalışıyor. Millet bir şekilde geçimini sürdürme çabasında. Çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşan da var.

İzmir'e kaçanlar var demiştin, onlar ne yapıyor İzmir'de?

Herhangi bir fabrikaya girip, evden işe, işten eve tek düzen çalışmak zorundalar.

Ekonomi deyince aklına ilk ne geliyor?

Para geliyor. Çünkü her derde deva o.

Geleceğe ilişkin planların var mı?

Örneğin, ileride evlenmeyi düşünüyor musun?

Bir iş kurarsam, evlenme durumu olur. Kendi işimizin başında olursak daha iyi olur.

Nasıl bir iş kurmak istiyorsun?

Yarımada geliyorum, herkes bunun farkında. Bu taraflarda kafe tarzı bir yer olabilir.

"Turizm" diyorsun, o zaman tarımı bırakacak mısın?

Onu da bırakmak olmaz. Sonuçta eskiden beri yapıyoruz.

Salgından bahsedersen... Bu salgın işlerini nasıl etkiledi.

Valla şu an herkese yasak ama üreticiye serbest diyorlar. Ancak ne mazot, ne tohum ne de gübre desteği veriyorlar. Çiftçiye şu an serbest diyorlar ama hiçbir destek göremiyoruz. Çiftçiye fide dağıtılabılır, mazottan vergi almayabilir, gübre yardımı yapılabilir.

Küresel salgın, ekonomik kriz, gençlik, işsizlik... Sence bu gidişat nasıl düzelecek?

Biraz zor düzelecek gibi geliyor. İleride belki bir geri dönüş olabilir. İnsanlar köye, üretime döneceklerdir rahatlıkla olabilir.

Sence yönetenler bu süreci doğru yönetebiliyorlar mı?

Hayır, doğru yönetilmiyor. Köylü, kimsenin umurunda değil. Büyük bir ilgisizlik var.

Teknoloji ile aran nasıl?

Zamanında yerinde kullanırsan iyi. Yararlanmaya çalışıyorum.

Sık kullanıyor musun?

Tabi tabi. Hava durumu, sebze- meyve alım-satımı her şeyi internette hallediyoruz.

Son olarak. "Şimdiki aklım olsaydı" diye

Ahmet Bayır

başlayan bir cümleyi tamamlamanı istesem...

Yaşım böyle bir cümle kurmak için genç. Ama keşke yarımada bir üniversite olsaydı, ben de dışarı girmektense burada eğitimime devam edebilseydim.

ERKEK BERBERİ OLSAM İYİDİ

Şimdi ise İzmir'de, 3 Oto Sanayi Sitesi'nde. Ahmet Bayır. Manisa doğumlu, Evli ve genç yaşta 2 çocuk babası. Lise mezunu olan Ahmet 12 yaşından bu yana, otomobil tamirciliği yapıyor.

Ahmet, hangi koşullarda çalışıyorsun?

İşimiz riskli. Disiplin isteyen, tertip düzen isteyen bir iş. Açık alanda çalışınca yazın güneş altında, kışın soğukta, yağmur altında çalışmak zorunda kalabiliyoruz. Kolay bir meslek değil, şartlarımız ağır.

Sosyal güvencen var mı?

Evet SGK'lıyım.

Yaşanan salgının işine ve çevrene etkileri nasıl oldu?

İşlerimiz yüzde 80 durdu. Bu büyük bir oran. Hem biz hem de işveren zor koşullar altında. Dükkâna iş gelmeyince maaşlarda sıkıntı yaşıyoruz. Hep cepten gidecek.

Gelecekte işsiz kalma kaygısı taşıyor musun?

Tabii ki. İş olmayınca patron bize nasıl maaş verecek? Çalışanlar olarak bizim bir şeyler yapmamız lazım ya da işverenler olsun, ev sahipleri olsun bizlere bazı imkânlar sağlamalılar. Hep birlikte güç verip bir şekilde 3 - 5 ay bir şeyler yapmalıyız.

Peki "işsiz kalırsam" deyip hazırladığın bir B planın var mı?

Hiç düşünmedim onu. Öyle bir alternatifim yok. Çünkü her sektörde kriz var. İşsiz kalırsam ne yapacağım, şoförlük mü? Çöpçülük mü

yapacağım? İyi de tüketim olamayınca çöp de çıkmıyor. Dolayısıyla yeni çöpçülere de ihtiyaç olmuyor. Yani bu kriz herkesi etkiliyor.

Salgına karşı alınan ekonomik ve idari tedbirler yeterli mi?

Yeterli değil. İnsanımız da devletimiz de yeterli desteği vermiyor. Örneğin maske ihtiyacımız var eczaneye gidiyoruz, "yok" diyor. Peki, millet ne yapacak? İki gün için sokağa çıkma yasağı ilan ediliyor, iki gün neye yeter? Vatandaş kendini nasıl koruyacak, meçhul... En azından 15 gün ya da bir ay sokağa çıkma yasağı ilan edilmeli.

İşler o zaman tamamen durmaz mı?

İşler zaten durmuş vaziyette. En azından salgın tablosu ağırlaşmayacak.

İşsizliğin sebebi ne sence, neden devamlı artıyor işsizlik?

Gelir minimumda, gider maksimumda. Her şeye zam geliyor, vergiler almış başını gidiyor. Millet ne yapacak, işveren maaşlara 50 bilemedin 100 lira zam yapıyor. Ne yapacağız, ya hırsızlık yapacağız ya çalışacağız. Başka çaresi yok yani.

Çevrende işsizler var mı?

Var ama işsizlik biraz da insanların iş, maaş, çalışma koşullarını beğenmemesinden kaynaklanıyor. Örneğin kayınbiraderim. Ne iş ne de para beğeniyor.

Ekonomi deyince aklına ilk ne geliyor, sence ekonomi ne demek?

Ekonomi eşittir ticaret demektir. Alışveriş olacak ki ekonomi olsun. Adam araba alabilsin, arabası bozulunca bize gelsin ki biz de işimize, gücümüze bakalım.

Teknoloji senin hayatında ne anlama geliyor?

Yeni nesil birçok araç teknolojik özelliklere sahip. Ancak insanlarımız teknolojiyi ihtiyacın ötesinde tüketiyor.

Gençlere nasıl iş imkânları sağlanmalı, önleri nasıl açılmalı?

Gençler 25 - 30 yaşına kadar okuyor. 30 yaşından sonra bir meslek sahibi oluyor ama iş bulamıyor. Bir de emekli olmaya hak kazandığı halde hala emekli olmamış büyüklerimiz var. Bu da gençlerin iş bulamamasına neden oluyor.

Sence bu kötü gidiş nasıl düzelecek, umudun var mı?

2020 tüm dünyada kötü gidiyor, umudumuz 2021'de.

Son olarak. "Şimdiki aklım olsaydı" diye başlayan bir cümleyi tamamlamanı istesem...

Şimdiki aklım olsaydı mesleğimi değiştirir, kuaför olmak isterdim.

İyi de salgın yüzünden de kuaförler kapalı?

Alternatifi var. Eve gidersin bir şekilde işini yaparsın. Ayrıca giderin de yok. Dükkân olmasa bile işini yaparsın. Ama bizim meslekte dükkân olmak mecburiyetinde. Alet edavat olmak zorunda. Ama berberin bir tarağı, bir makası olduğu zaman tamam, iş bitti. Giderin bu kadar.

20

Hazırlayan:
Mustafa OĞUZ

HAYALLER OLSA DA GELECEK 'ENDİŞELİ'

Gençlik Özel Sayısı için küçük bir anket hazırladık. İzmir'de yaşayan 92 genç geleceğe dair görüşlerini paylaştı. Görece daha rahat yaşanan, çağdaş standartlara sahip bir kentte bile gençlerin gelecek tedirginliği hayli yüksek

92 GENÇLE GÖRÜŞÜLDÜ

İzmir'de ikamet eden 18-33 yaş arasındaki gençlere yönelik gerçekleştirilen "Gençlerin Gelecek ve İş Beklentileri" konulu araştırmada 18-33 yaş arası 43 kadın ve 49 erkek olmak üzere toplamda 92 kişi ile görüşüldü. Bu gençlerden 63'ü üniversite, 10'u yüksek lisans, 5'i ise doktora mezunuyken 14 kişi de lise mezunlarından oluştu. Görüşülen 68 genç çalışıyor iken, 24 genç ise işsiz.

ÜLKEMİZDE işsizlik rakamları her ay daha da artarken koronavirüs salgınıyla birlikte özellikle üniversite mezunu olmayan işsiz gençler, iş bulma umidini yitirmekte.

İzmir'de yaşayan 18-33 yaş arasındaki 92 kişiyle yaptığım çalışmada kadınlar katılımcıların iş ve eğitim ile ilgili geleceğe yönelik beklentilerinin erkeklerden daha yüksek olduğu görüldü. Araştırmada üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu gençlerin iş ve eğitim konusunda geleceğe yönelik beklentileri daha olumlu iken, yaşanan koronavirüs salgını sonrası yakın gelecekte iş hayatlarının olumsuz etkileneceği de kaydedildi.

Ankete katılanların önemli bir kısmı kazancının kendisi için yeterli olmayacağını ve istikrarlı bir iş bulma konusunda da endişe taşıdıklarını belirtti.

Sokağa çıkma yasağı nedeniyle sosyal medya üzerinden gerçekleştirdiğim araştırma sonucu; ister üniversite mezunu olsun isterse ilkökul, gençlerin en büyük korkusunun iş bulamamak veya mevcut işini kaybetmek olarak karşımıza çıktığı görülmekte.

KATILIMCILAR NE DİYOR

"EVDEN ÇALIŞMA ARTACAK"

Üniversite mezunu olup turizm sektöründe çalışan 22 yaşındaki acente sorumlusu genç bir kadınla yapılan görüşme sonucunda, gelecekte yaşamıyla ilgili planlarını hayata geçireceğine ve iş yaşamının istikrarlı olacağına inandığını ifade ediyor. Gelecekte mutlu olacağını düşünen söz konusu çalışan, korona virüs pandemisinin iş hayatını olumsuz yönde etkilemeyeceğini, pandeminin home ofis (evden) çalışmayı artıracığını söylüyor.

"İŞ VE YAŞAM KONUSUNDA KAYGILIYIM"

Bir diğer görüşme ise, doktora mezunu 30 yaşında bir akademisyen ile gerçekleştirildi. Genç akademisyen bu görüşme sonucunda, gelecekte yaptığı işin kendisi için gurur duyacağı fırsatlar sağlayacağına inandığını vurguluyor.

"GELECEKLE İLGİLİ KARAMSARIM"

Sigorta sektöründe çalışan üniversite mezunu 24 yaşındaki başka bir katılımcı ise sigortacılığın geleceği konusunda endişeleri olduğunu vurguluyor. İş yaşamının istikrarlı olmayacağına inandığını belirten katılımcı, birçok katılımcı gibi kazanacağı paranın gelecekte kendisi ve ailesi için yeterli olmayacağı tedirginliğinde. Üstelik korona virüs pandemisinin gelecekteki iş hayatını daha da olumsuz olarak etkileyeceğini düşünüyor.

GENÇLER KARAMSAR

Çalışmada ayrıca eğitim düzeyi düşük olan gençlerin de iş hayatında karamsar oldukları; halen bir iş sahibi olamayan gençlerin ise, çalışanlara göre iş konusunda geleceğe daha olumsuz baktığı ortaya çıktı. Yine bu gruptaki gençler, yaşanan koronavirüs salgınının gelecekteki iş hayatını da olumsuz olarak etkileyeceğini ifade etmekte.

'TURİZM' VE 'HİZMET' ENDİŞELİ

Koronavirüs pandemisi nedeniyle turizm sektörü ve hizmet sektöründe çalışan bireylerin gelecekteki iş yaşamlarıyla ilgili ciddi endişeleri bulunuyor. Özellikle ertelenen turizm sezonu ile birlikte gelecek aylarda açıklanacak TÜİK verilerinde hizmet sektöründe ve sanayide büyük bir kan kaybı yaşanması bekleniyor. Eğitim, telekomünikasyon ve finans sektöründe çalışanlar ise geleceğe daha umutlu bakıyor.

Hazırlayan:
Metehan UD

21

SAVAŞ ONLARIN GENÇLİKLERİNİ ÖLDÜRDÜ

Türkiye’de yaşayan mültecilerin, 15-24 yaş aralığı dikkate alındığında yaklaşık beşte biri gençlerden oluşuyor. Tahmin etmek zor değil, erkeklerin çoğu işsiz. Hepsi dertli. Genç kızlar mı? Onlar o yaşlarda genç olmuyor!

EĞİTİMLERİNİ yarıda bırakarak çalışma hayatına katılan genç mülteci işçiler geleceğe dair umutlarının olmadığını vurguluyor. Sigortasız, kayıt dışı çalışma ile genç yaşta tanışan mülteci işçiler “Ölene kadar çalışacağız” diyorlar. 2011’de Suriye’de başlayan bir savaşla Türkiye’ye göç eden Suriyeli mültecilerin önemli bir kısmını genç nesil oluşturuyor. Göç İdaresi’nin Mart 2020 verilerine göre Türkiye’deki 3 milyon 587 bin 779 mültecinin 751 bin 988’i 15-24 yaş aralığında. Bu rakam geçici koruma statüsündeki Suriyeli mülteci nüfusunun yüzde beşte birine denk geliyor ki ülkemizde gençlik tanımı 35 yaşına kadar uzuyor aslında. Yani sayı çok daha fazla.

Suriye’deki eğitimlerine ara vererek Türkiye’ye gelen Suriyeli genç mültecilerin çok azı eğitimlerine Türkiye’de devam ediyor. UNICEF 2019 Türkiye raporuna göre lise döneminde Suriyeli mültecilerin okullaşma oranı yüzde 25. Yükseköğretim Kurulu’nun 2019 verilerine göre Türkiye’deki Suriyeli üniversite öğrenci sayısı ise 20 bin civarında.

İşçilerin önemli bir kısmı genç

Okullaşma oranı düşük olan genç mülteci nüfusun önemli bir kısmı çalışma yaşamında yer alıyor ya da işsiz. Yakın zamanda mülteci işçilerin çalışma yaşamı ile ilgili rapor yayınlayan Deri Tekstil ve Kundura İşçileri Derneği’nin raporuna göre İzmir’de deri, tekstil ve kundura işkolunda çalışan mülteci işçilerin yüzde 28’i 18-25 yaş aralığında.

Tek isteği sigortalı çalışmak

Covid 19 salgınının geçici de olsa işsiz bıraktığı genç mülteci işçilerle, çalışma koşulları ve geleceğe dair beklentileri üzerine konuştuk. Genç mülteciler hayatta kalma kaygısı ile yaşamdan kopmuş durumdadılar. Tekstil işçi M. Ahmadi, 19 yaşında. 7 yıl önce İzmir’e gelen Ahmadi babasının sakatlığından dolayı çalışma yaşamına çocuk işçi olarak başlamış. Bir yıl sonra bir atölyede ayakçı olarak işe giren Ahmadi zamanla makineyi öğrenmiş, şu anda makineci olarak çalışıyor. Böyle daha fazla maaş aldığını belirten Ahmadi geç de olsa sigortalı olarak çalışmak istiyor. Savaştan önce mühendis olmak istediğini dile getiren Ahmadi “Hayalim bilgisayar mühendisi olmağı.”

NE İŞÇİ NE ÖĞRENCİ

SURİYELİ mülteci genç kadınların eğitime ya da çalışma yaşamına katılma oranları ise erkeklerle göre çok daha düşük. Basmane ve civarındaki tekstil atölyelerinde kadın işçi oranı çok az. Ailesi izin vermediği için ortaokuldan sonrasını okuyamayan 18 yaşındaki Suriyeli Yüstra yaşlıtlarına göre farklı.

Çünkü onun yaşları o yaşlarda bir ya da iki çocuk annesi. Yüstra, iş bulamadığını, balsa bile çalışma şartlarının ağırlığından dolayı kısa sürede işten çıkarıldığını dile getiriyor. Ailesinin de kendisini evlendirmek istediğini anlatan belirten Yüstra evlenmek yerine çalışarak kendi ayaklarının üstünde durmak istediğini vurguluyor.

Suriyede maddi durumumuz iyiydi. Babam bombalardan dolayı sakat kaldı. Yaşlıtlarımızdan farklıyız. Hiç genç olmamış gibi hissediyorum. Savaş bir çok insan gibi hayallerimizi, gençliğimizi de öldürdü. Türkiye’de de kendimize düzgün bir hayat kuramadık” diyor.

“Hiçbir garantimiz yok”

20 yaşında ayakkabı işçisi H. Derde de ortaokulu bitirdikten sonra çalışmaya başlamış. Meslek lisesi ile çalışmak arasında tercih yapmak zorunda kaldığını dile getiren Derde şunları söyledi; “Meslek lisesine gitsem zaten yine de işçi olacaktım. Sabah erkenden işe git, akşam dokuz kademeye kadar çalış eve gel. Başka bir şey yaptığımız yok. Tek boş günümüz Pazar. O günde mahalle dışına çıkamıyorum. Son 3 haftadır atölye ara verdi de biraz dinlenme imkanım oldu. 6-7 yıldır aralıksız çalışıyordum. Şimdi ise ne kadar sürecek bu durum diye endişe var. Çünkü bizim hiçbir garantimiz ya da güvencemiz yok” diye anlatıyor yaşantısını. Atölyelerde yaşlı olan Türkiye’li genç işçilerin kendisini dışladığını söyleyen Derde, “beni

maaşların düşmesinin sebebi olarak görüyorlardı. Bu da işe kapanmama neden oldu. Kültürünü, dilini bilmediği bir ülkede yalnız kalmış gibiydim” diyor.

Atölyeden kurtulmak için okuyor

Diğer bir tekstil işçisi genç mülteci A. Yasser. O farklı, hem üniversite öğrencisi hem de işçi. Derslerden kalan zamanlarında ve hafta sonları atölyede çalışıyor. Bu sayede üniversitedeki ihtiyaçlarını karşıladığını anlatan Yasser “Üniversiteli olduğumun farkında değilim. Bu sene ikinci yılım. Tek isteğim, okulu bitirip bir işe girmek ve atölyelerden kurtulmak. Üniversite benim tek çıkış yolum” diye konuştu.

Üniversiteye de atölyeden arta kalan zamanlarda çalışarak hazırlandığını dile getiren Yasser duygularını şöyle dile getiriyor: “Üniversite olmasa benim de ömrümün geri kalanı atölyelerde geçecekti. Gerçi halen garantisi yok. Türkiye’de üniversiteli işsiz çok fazla. İşsiz kalma endişesi hayatımızı alt üst ediyor. Ben de çocukluktan atölyelerde çalışmaya başlamasam şu anda işsizdim”

YURTDIŞINA GİDEN DE

DÖNEN DE İŞSİZ

İki genç... Biri yabancı dilini geliştirmek için gittiği ÷lkede iş buldu ancak sevinci kursağında kaldı, diğerleri farklı bir ÷lkeden ÷lkesine iş bulmak amacıyla döndü o da salgın nedeniyle işsiz kaldı. Her iki genç de salgından sonra kendilerini nasıl bir hayatın beklediğini hiç tahmin edemiyor

TÜRKİYE'de işsizlik rakamları açıklandı. İşsizlere, korono virüsü (Covid-19) salgını(pandemi) nedeniyle yurtdışından dönmek zorunda olanlar da eklendi. Yurtdışından gelenler arasında işini bırakıp dönmek zorunda olan da, iş için ÷lkeye gelen korono virüsü pandemi nedeniyle işinden olanlar da bulunuyor. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu 25 Nisan 2020'da twitter hesabından yaptığı paylaşımda, yeni tip korona virüs (Covid-19) salgını (pandemi) nedeniyle bugüne kadar 60 binin üzerinde Türk vatandaşının Türkiye'ye getirildiğini söyledi. Bakan Çavuşoğlu yaptığı paylaşımda; "Bugüne kadar 60 binin üzerinde vatandaşımızı ÷lkemize getirdik. Türkiye'de farklı ÷lkelerden bulunan 20 bine yakın kişinin de ÷lkelerine dönmelerini sağladık" şeklinde bilgi paylaşımda bulundu.

İşsizler ordusuna; yurtdışından gelenler arasında işini bırakıp dönmek zorunda olan da, yurtdışındaki işini bırakıp, iş için gelen korono virüsü nedeniyle işinden ve eşinden olanlar da bulunuyor.

AğLAYARAK DÖNDÜ

Yurtdışına 8 Şubat 2020 tarihinde Malta'ya iş için giden Nilay Efe(23), Mart ayında korono pandemi nedeniyle Türkiye'ye dönmek zorunda kaldı. İşsiz kalanlardan Nilay Efe, üniversiteden karşılaştırmalı dil edebiyatı İngilizce bölümünden mezun oldu. Okulu ilk sıralarda iyi derece ile bitiren yabancı dilini daha da geliştirmek ve kariyer yapmak için Malta'ya kursa gitti. Ekim-Aralık döneminde burada kalan Efe, Malta'da bir okulda öğrenci işleri koçluğuna

işe çağırıldı.. Fakat, korona virüsü salgını dünyayı sarmaya başlayınca Malta'da tüm okular tatil edildi. Efe 26 Mart'ta havayollarıyla ulaşım kapanmadan ÷lkeye döndü, 14 gün karantinada kaldı. 14 gün boyunca kontrole tabi tutulan Efe, "Ağlayarak ÷lkeme dönmek zorunda kaldım. Malta'da İngilizce mi ve Almancamı geliştirip daha iyi işler bulmak istiyordum. Bu durum benim moralimi altüst etti. Korono, yakaladığım fırsatları engelledi. O amansız hastalığa yakalanmadan ÷lkeme döndüm o bana yeter" dedi.

Hazırlayan:
İsmail EFE

23

EVLENDİLER İŞSİZ KALDILAR

TÜRKİYE'de 1,5 sene önce Azerbaycanlı İngilizce öğretmeni Efsane ile evlenerek Azerbaycan'a giden Ergün Gedik(31) ise, oradaki işini bırakıp daha iyi bir iş imkanı için Türkiye'ye döndü. Çeşme

Alaçatı'da iş buldu fakat korono virüsü salgını nedeniyle işine başlayamadan işsiz kaldı. Eşini

Azerbaycan'da bırakan Gedik hem işinden oldu hem de eşinden ayrı yaşamak zorunda kaldı.

Azerbaycanlı İngilizce öğretmeni Efsane ile 2018 Ağustos'ta evlenen Ergun Gedik(31)

Türkiye'deki düğünlerinden sonra Azerbaycan'a gittiler. Eşi Efsane özel bir okulda İngilizce

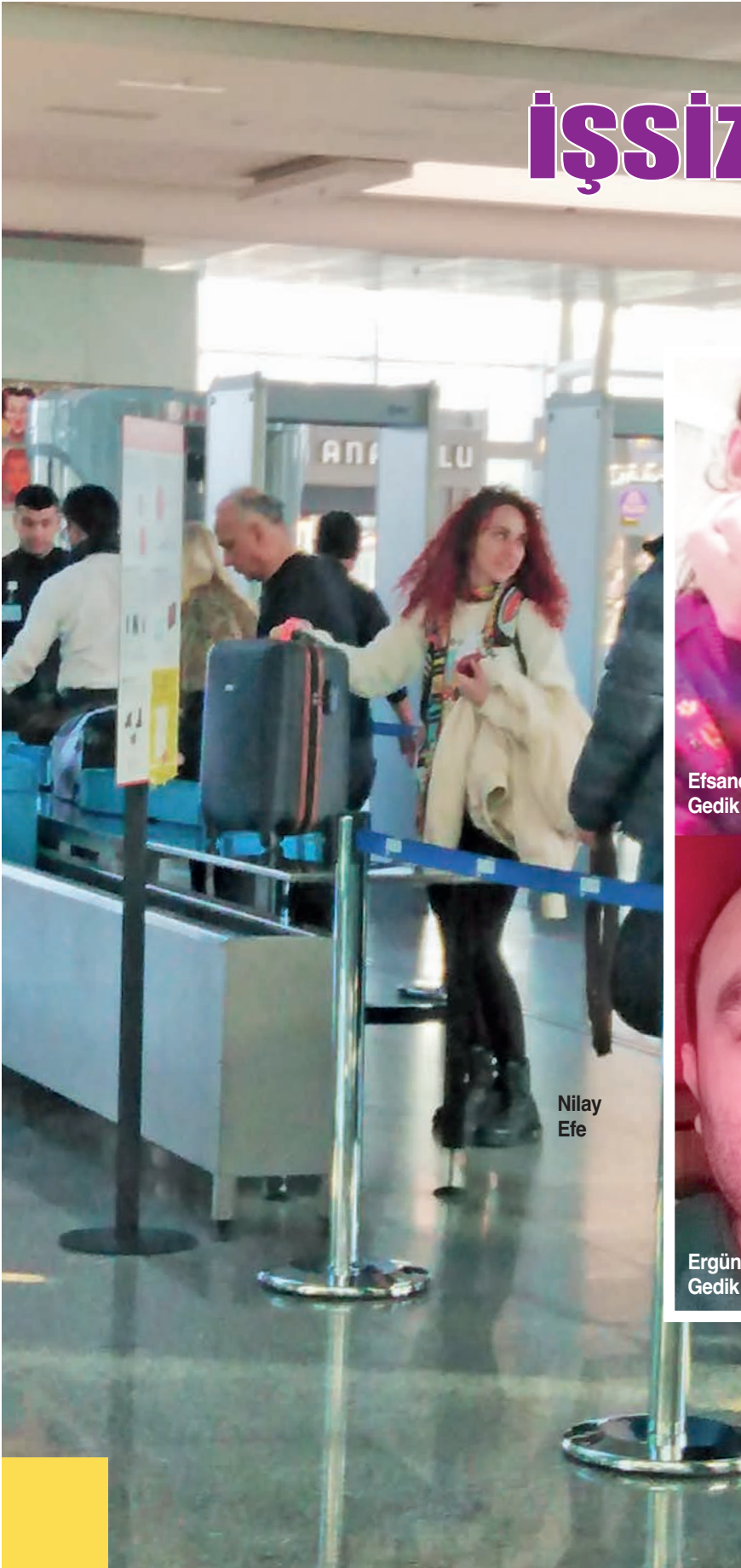
öğretmeliğine, Ergün Gedik ise özel bir restoranda işe başladı. Oradaki şartları beğenmeyerek dört ay önce

Türkiye'ye daha iyi şartlarda bir iş için dönen Ergün Gedik, iki ay iş aradı. Çeşme

Alaçatı'da iyi bir iş bulan Gedik "Mart ayı başında işe başlayacaktım korono nedeniyle iş

bulamadım, başka da iş bulamadım Azerbaycan'a da dönemdim. Hem işimden hem de

eşimden oldum. Yaklaşık dört aydır eşimden ayrı yaşamak zorunda kaldım. Okul kapanınca eşim de işsiz kaldı, şimdi ailesinin yanında. Ben de İzmir'de ailemin yanındayım. Bu sıkıntıların, hastalıkları korono belasının, bir an önce bitmesini önce eşime kavuşmayı, iyi bir iş bulup onu da Türkiye'ye getirmeyi düşünüyorum. Ancak ortam öyle karışık ki umarım bu gidişat yakın zamanda düzeliyor" şeklinde konuştu.

Nilay
Efe

Efsane
Gedik

Ergün
Gedik

GELECEĞİN YENİ İŞ FİKİRLERİ NELER OLACAK?

ÇİN'in Vuhan kentinde Aralık 2019'da ortaya çıkan ve ardından dünyaya yayılan yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını, sosyal hayat kadar iş hayatında ve sektörlerde önemli dönüşüm ve değişimlere neden oluyor. 'Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak' kanısının hakim olmaya başladığı koronavirüs pandemisi sonrasında, iş dünyasında da yeni bir dönüşüm rüzgarı esiyor. Yeni iş fikirleri, dünyanın değişmesi ile birlikte çeşitleniyor, farklılaşıyor ve girişimciler için yeni alanlarda yeni fırsatları doğuruyor. Girişimcilik fikirleri, var olan problemlerin çözümüne ve bu sayede dünyadaki değişime göre şekilleniyor. Tüm bu süreçler bazı mevcut iş alanlarını yok ederken beraberinde yeni iş alanları oluşturuyor. COVID-19 pandemisi, dünyada ve Türkiye'de işte böyle bir değişim sürecinin yaşanmasına neden oluyor. Son yıllarda teknolojideki gelişmeler nedeniyle değişen iş fırsatları, şimdi tüm dünyayı saran pandemi nedeniyle yeni bir boyut kazandı. COVID-19'la birlikte yeni iş alanlarına gün doğarken, birçok sektörde de dönüşüm sürecine giriliyor. Peki bu değişimin yeni iş fikirlerine nasıl bir etkisi olacak? COVID-19 iş dünyasında neleri değiştirecek? Bu soruların cevap anahtarında, zaten yıllardır hayatımızın birçok alanını etkileyen teknoloji ve dijitalleşme var.

DİJİTALLEŞME KAÇINILMAZ

Pandemi ile birlikte birden önem kazanan ve hayata geçirilen online toplantılar, eğitimler, temassız kartlarla alışveriş, işi evden yönetme gibi kavramlar, gelecek dönemde daha da önem kazanacak. Bu dönüşümün anahtarı ise teknoloji olacak. Son yıllarda hayatımıza giren dijital dönüşüm daha hızlı bir şekilde karşımıza çıkacak. Koronavirüs sebebiyle yaşanan karantina süreci, tüm dünyada halihazırda başlamış olan bir dönüşümün hızlanması, teknoloji farkındalığının artması, dijitalleşme

Koronavirüs (COVID-19) pandemisi sadece sosyal hayatta değil iş dünyasında da yeni bir dönemin kapısını açtı. İş hayatında, girişimcilik fikirlerinde ve hatta iş yapış biçimlerinde dönüşümün yaşanacağı bu yeni dönemde, teknoloji ve dijitalleşme temelli birçok yeni sektöre gün doğacak. Bazı sektör ya da hizmetlere talep azalırken, hayati derecedeki sektörlerin önemi daha da artacak

sürecinin hayatın kaçınılmaz bir parçası olacağını herkes tarafından algılanması gibi bazı sonuçlar da doğuruyor.

E-ticaret, perakendeden çok daha fazla pay kapacak, tüketim pastasındaki payı daha da büyüyecek. Medyada da dijital artık ana mecra haline gelmeye başlayacak. Organizasyon ve etkinlikler dijitale kayacak. Dijital para birimleri, finansal teknolojiler, sonu "tech" olan birçok kavram hayatımızda daha da çok yer kaplayacak. Kripto paraların önü açılacak. Finansal sistemi komple bir değişim bekliyor.

Hayati önemdeki sektörler COVID-19'dan sonra gücüne güç katacak. Toplumsal sistem için hayati önem taşıyan sektörlerde iş fırsatları her zaman önemini koruyacak. Enerji, su, gıda alanındaki toptan ve perakende branşı, sağlık

ve bakım sektörü, ilaç tedarik branşı, nakliye ulaşım sektörleri, basın ve medya branşı ve okullar, sistem açısından hayati önem taşıyan iş branşları olarak kalacak.

İnsan biyolojisi, teknoloji sayesinde evrim geçirerek sağlamlaşacak. İnsanın fiziksel ve bilişsel yeteneklerinin artırılması, yaşlanma ve hastalanma gibi arzu edilmeyen veya gereksiz görülen yönlerinin ortadan kaldırılması amacıyla teknoloji ve bilimden faydalanılması gerektiğini öne süren transhümanizm dönemi başlayacak. Bu alanlardaki startup'lar patlama yapacak. Alışkanlıklar değişecek ve buna uygun yeni marka ve hizmet alanları ortaya çıkacak.

İŞ YAPİŞ BİÇİMLERİ DEĞİŞECEK

İş fırsatları ve meslekler gibi iş yapış biçimlerinde de önümüzdeki yıllarda değişimler olacak. İş yapış biçimleri ve anlayışları kesin bir biçimde değişecek. Eskiden haftanın tamamını ofiste ve bu sürenin belki de önemli bölümünü verimsiz geçirmek zorunda olan çalışanlar, uzaktan daha verimli bir çalışma düzenine geçecek. Eski kuşak da bu yeni düzene uyum sağlayacak. Evden çalışan sektörlerin başında eğitim, hukuk, finansal hizmetler, bankacılık, sigortacılık, enerji olarak öne çıkacak.

Büyük plazalar belki yerlerini paylaşım esaslı sanal ofislere bırakacak. Bu yeni dönemde uzaktan çalışma ile yaratılacak tasarruflarla sağlanacak kazanımlar uzaktan eğitim için de aynen geçerli olacak.

Yapay zekâ eğitim, adalet, sağlık gibi akla gelen her alanda söz sahibi olacak. Tatil anlayışları, temizlik kavramları, alışveriş kültürleri, online alışverişler de ciddi değişime uğrayacak. Tüm bu süreçler bazı mevcut iş alanlarını yok ederken beraberinde yeni iş alanları oluşturacak. Özetle koronavirüs COVID-19 sonrası hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, belki de bu dönüşüm dünyada yeni bir çağın başlangıcı olacak.

Hazırlayan:
Eser SOYGÜDER YILDIZ

25

“Bilgi teknolojileri tüm sektörlerin başını çekecek”

SON yıllarda dijital teknolojilerin endüstriyel üretim sektöründe büyüme ve dönüşüm için muazzam fırsatlar yarattığını dile getiren Ege Genç İş İnsanları Derneği (EGİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Aslan, bunu gerçekleştirmekte gerekli hızı gösteremeyen şirketlerin rakipleriyle mücadelede geride kaldıklarını vurguladı. Fiziksel, dijital ve hatta biyolojik unsurların iç içe geçtiği, makineler ve algoritmaların kontrolü eline almaya başladığı 4. Endüstri Devriminin birçok değişimi de beraberinde getirdiğini hatırlatan Aslan, “Bu dönemde sadece mesleki dönüşümler yaşamaya başlanmadı; aynı zamanda meslek, mesai, işyeri kavramları değişmeye, üst-ast ilişkileri, kurum içi roller yeniden tanımlanmaya başladı. Yakın gelecekte ise günümüz klasik

mesleklerinin çağa, teknolojik gelişmelere ve ihtiyaçlara uygun olarak dönüşümlerine şahit olacağız. Bu dönüşümlerle birlikte bazı mesleklerin tanımları ve kapsamı değişecek, bazı meslekler ise tarihe karışacak” yorumunda bulundu.

Geçmişte en büyük ve göz önünde olan şirketler denince akla üretim ve enerji sektörü devleri gelirken, günümüzde e-ticaret ve teknoloji şirketlerinin geldiğini vurgulayan Aslan, “Bilgi teknolojileri tüm sektörlerin başını çekecek ve özellikle meslek tanımlarını ve iş yapış şekillerini belirleyecek. İnsansız hava aracı operatörlüğü, yapay zekâ iş geliştirme sorumlusu, artırılmış gerçeklik yolculuğu geliştiricisi, yapay zekâ destekli sağlık teknisyeni, kişisel marka danışmanı, deneyim tasarımcısı, sanal küratör, bu yeni işlerden öne çıkanlar olacak” dedi.

Mustafa
Aslan

GELECEĞİN 5 YENİ İŞ FIRSATI

EGE Genç İş İnsanları Derneği (EGİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Aslan, orta ve uzun vadede ülkemizde yeni iş fırsatları neler olmalı? sorusunu 5 maddede şöyle cevapladı:

3D Üretim: 3 boyutlu yazıcılar son yılların en çok dikkat çeken teknolojilerinden biridir. Bu alanda kurulan girişimler ise özellikle savunma sanayisi, havacılık, medikal, silah sanayi, eğitim ve otomotiv başta olmak üzere tekstil, sağlık, yemek gibi konularda önemli değişimleri vaat ediyor.

Mobil Uygulama Geliştirme: Hayatın herhangi bir alanına yönelik ihtiyaçları karşılayabilecek mobil uygulamalar geliştirmek ve özellikle fikir bazında yaptığınız işte öncü olmak pek çok fırsatı beraberinde getirmeye devam edecektir.

Enerji ve Geri Dönüşüm: Küresel iklim değişimi beraberinde yenilenebilir enerji kaynaklarına ve geri dönüşümde uygulanabilir çözümlere olan talebi artırıyor.

İlaç Endüstrisi: COVID-19 öncesi konuşuyor olsak da listede olacaktı bence ama şimdi bambaşka bir anlam kazandı; biyoteknoloji ile sağlık alanındaki ihtiyaçlar karşılanacak.

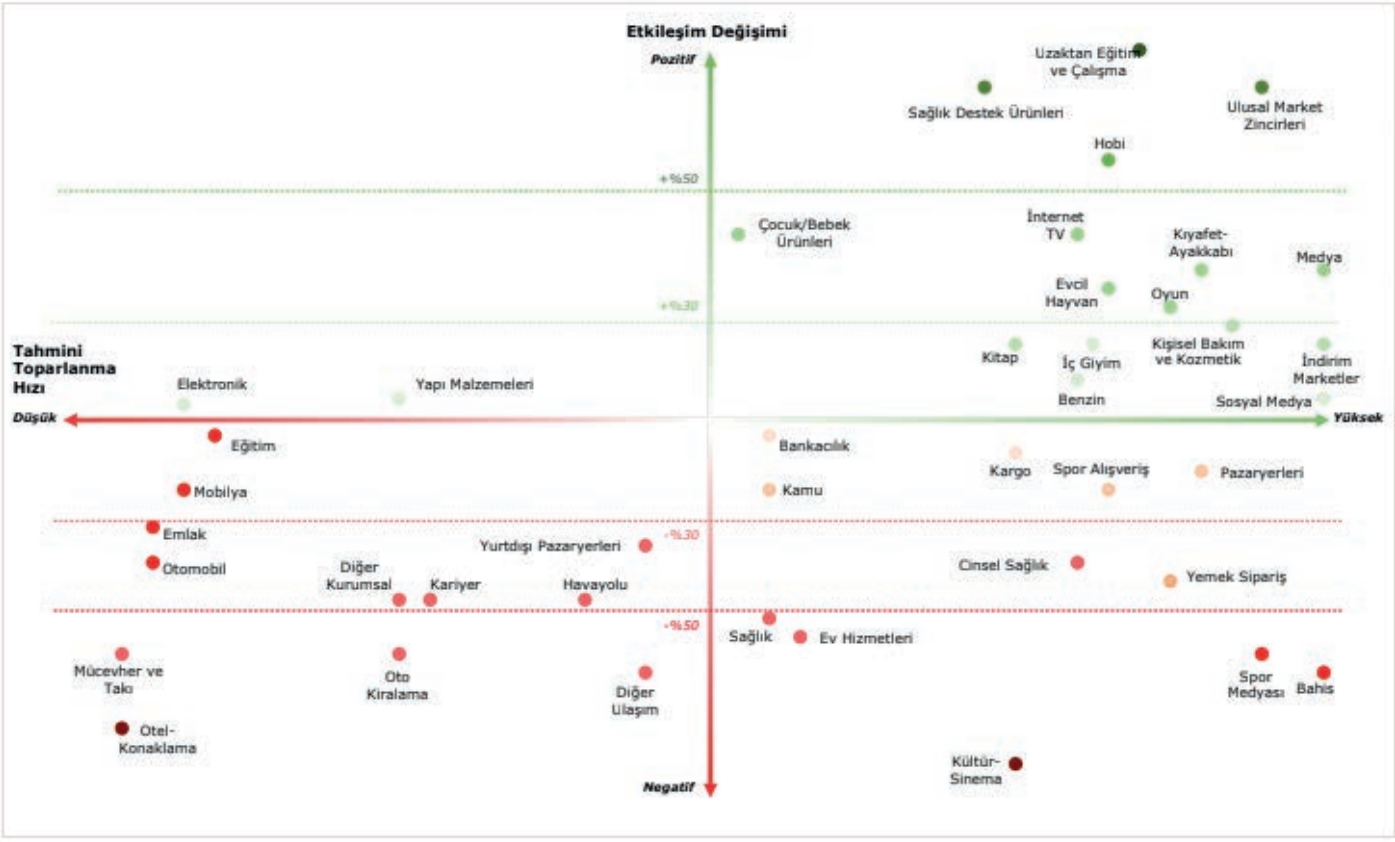
E-Ticaret: E-ticaret büyük-orta ve küçük işletmeler için her zaman yeni fırsatları beraberinde getiriyor. Bunu doğru kanallardan düzgün bir şekilde yapanların ve gerektiğinde risk alanların rekabetçi ortamda yerlerini alabildikleri ise bilinen bir gerçek.

KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLER DEĞER KAZANACAK

Küresel Covid-19 Salgınının Türkiye'de Farklı Kategorilere Etkileri

Sonuçlar

Grafik: Türkiye'de Covid-19 salgını sonrası incelenen kategorilerin etkileşim değişimi ve tahmini toparlanma hızları, Mart 2020

TEKNOLOJİNİN yok ettiği birçok meslek dalının olduğunu, bunların da çoğunlukla rutin ve emek olarak çok kalifikasyon gerektirmeyen işler içerdiğini dile getiren Keiretsu Forum TR & Kitlesel Fonlama Demeği Başkanı, seri girişimci ve yatırımcı Hulusi Berik, 'Orta ve uzun vadede ülkemizde yeni iş fırsatları neler olmalı?' sorusuna cevap verdi. Ar-Ge çalışmaları sonucu üretilecek katma değerli ürünlerin önümüzdeki dönemde dapo da değer kazanacağını vurgulayan Berik, bunun yanı sıra fırsat sunmaya devam edecek olan klasik sektörler de olacağını belirtti. Berik, "Son günlerde de görüldü gibi tüm dünyada COVID-19 pandemisi nedeniyle herkes önce yiyecek içecek stoklamaya koştu. Son 20 yılda genel olarak çiftçilik, ekip biçmek, hayvan yetiştiriciliği gibi meslekler tercih edilmedi. Halbuki bugün geldiğimiz noktada tarımın ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Birçok ülke tarım ürünlerine ihracat kısıtlaması getirdi. Birkaç gün önce hükümetimiz hazine arzalarını ekip biçmek isteyenlere uzun dönem kiralayacağını açıkladı. Bazı sıkıntılı dönemler yeni fırsatları gündeme getirebilir. Bunlardan biri de tarım

sektöründe oldu" dedi. Teknoloji anlamında da önümüzdeki dönemde değişimler olacağını kaydeden Berik, "Dikkat ederseniz hala dükkan vitrinlerini ve bankaların camlarını temizlik şirketi elemanları gelip siliyor. Peki robotlar bu işi de zamanla alır mı? Sanırım alır. Bunun için de önce otonom robot ve araçların trafikte kazaya karıştıklarındaki hukuki sorunlar netlik kazanması gerek. Sonra kodlandıkları yerlere gidip temizliği yapıp bir sonraki vitrine doğru yola çıkabilirler" yorumunu yaptı.

GENÇLERE TAVSİYELER

Türkiye'de üretim sektörünün hemfikir olduğu en önemli sorunların başında ara eleman eksikliği geldiğine dikkat çeken Hulusi Berik, "Birkaç yıl önce Koç Holding, 'Meslek Lisesi Memleket Meselesi' diyerek çok önemli bir proje başlattı. Ülkemizde birçok sektörde ara

eleman konusunda eksiklerimiz var. Gençlerin bu konuda iyi bir planlama yapmalı. Meslek lisesinden mezun olan gençlerin kendi branşında çalışmaya başlaması veya meslek yüksek okuluna gitmeleri, işsizliğin önündeki sıkıntıları azaltabilir" diye konuştu.

Gençlerin geleceğe hazırlanırken doğru meslek seçimi yapmasının en önemli adım olduğunu dile getiren Berik, "Gençlerin öncelikle hangi konularda yeteneğinin olduğunu ve bu yetenekler içinde de hangisini daha iyi yapabileceğini belirlemesi gerekir. Kişi kendi yetenek alanını lise çağlarında yapılacak olan kişisel yetenek ve benlik ölçme testleriyle çok kolayca belirleyebilir. Bu testi yaparak kariyerlerini oraya doğru çevirebilirler. İnsan ömrü uzuyor. Artık insanlar hayatlarına tek kariyer değil en az iki belki üç kariyer sığdırıyor" görüşünü aktardı.

Hulusi Berik

GELECEĞİN TEKNOLOJİSİ

YAPAY ZEKANIN ELİNDE

ÜST düzey yönetici araştırma şirketi Egon Zehnder'in kıdemli ortağı Murat Yeşildere, iş dünyasında öngörülen değişimleri ve trendleri değerlendirdi. Mesleklerin geleceğini tahmin etmeye çalışmak ve geleceğin trendlerini öngörmeye çalışmanın giderek önem kazandığını dile getiren Yeşildere'ye göre önümüzdeki dönemde özellikle yapay zeka, mobil uygulamalar, veri bilimi, robotlar, 3-D yazıcılar, web tasarımı, giyilebilir teknoloji, network yönetimi, cloud (bulut), biyomedikal ve bilgi güvenliği alanları yükselen değer olacak. Bu alanlardaki bilgi, tecrübe ve yetkinlik talebinin artacağını dile getiren Yeşildere, "Bunların yanında gözükür geleceğe baktığımızda tıp, hukuk ve teknolojiyi içinde barındıran her türlü mühendislik dalına yönelik talep devam edecek" dedi.

"MESLEKİ VE BİREYE ÖZEL EĞİTİM ÇOK ÖNEMLİ"

Türkiye'de genel üniversite mezuniyeti ve diploma elde etmeyle ilgili arzusunun değişmesinin önemli olduğuna değinen Yeşildere, özellikle mesleki eğitimin, yükseköğretim ve mesleki liseler üzerinden yaygınlaşmasının

değerine ve gerekliliğine dikkat çekti. Yeşildere, "Üniversite diplomasının değil de kaliteli eğitimin, bilgi ve yetkinliğin, iş hatta daha da önemlisi umut anlamına geldiğini, toplumun ve özellikle gençlerin anlaması çok değerli bir kazanım. Daha da ileri giderek gençlerin ne eğitimi aldıkları kadar, nerede eğitim aldıkları, yanlarında kimler olduğu, bilgiyi kimden öğrendikleri de büyük önem taşıyor" diye belirtti.

"ONLINE EĞİTİMLERİN FAYDASI ARTACAK"

Teknolojinin gelişmesi, internet ve mobil kapsama alanlarının büyümesi ile bilgiye ulaşımın kolaylaştığını ifade eden Murat Yeşildere, "Yapay zeka, mobil uygulamalar, veri bilimi, robotlar, 3-D yazıcılar, web tasarımı,

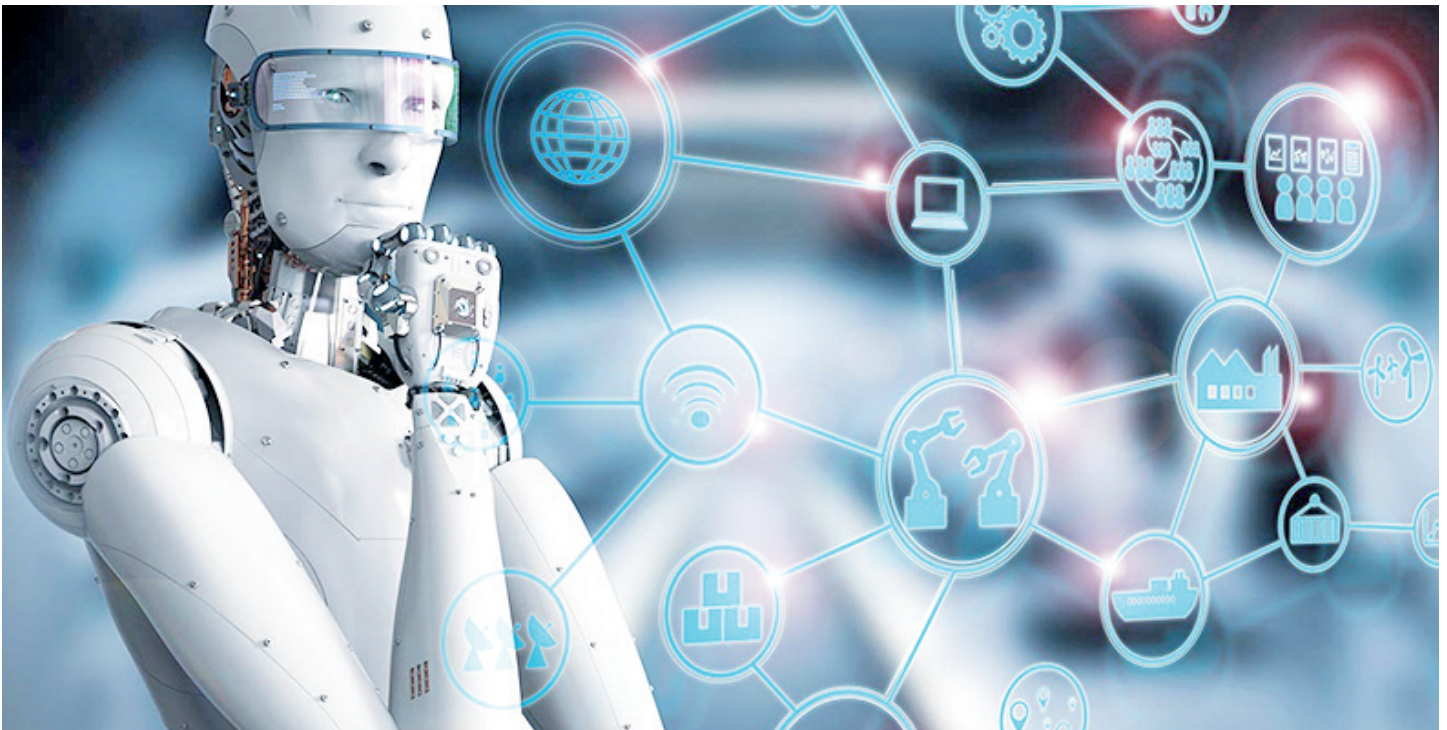

Murat Yeşildere

giyilebilir teknoloji, network yönetimi, cloud (bulut), biyomedikal ve bilgi güvenliği alanlarında çalışanların uzmanlıklarını derinleştirmesi, mesleki bilgi ve beceri gelişimi açısından büyük değer taşıyacak. En az bilgi ve fonksiyon gelişimine yönelik eğitimler kadar dil eğitimine de önem verilmesi gerektiğini aktaran Yeşildere, özellikle Çince, Rusça ve İspanyolca dillerine hakimiyetin geleceğin dünyasında büyük fayda sağlayacağını söyledi.

"ÇALIŞANLAR DAHA ÇOK MOBİL HALE GELECEK"

İnternet ekonomisinin, bağımsız ve patronsuz çalışanların giderek sayısını artırdığını ve önümüzdeki yıllarda daha da artıracığını vurgulayan Yeşildere, "Hızla gerçekleşen dijital devrimin sonucunda çalışanlar daha mobil hale gelecek, kısa süreli işlerin sayısı artacak, işyeri sayısı azalacak, ofis mekanlarına yönelik talep azalacak; özetle dünya "ters yüz" olacak" dedi.

Hazırlayan:
Sinan KESKİN

29

Kendi işini kurmak isteyen gençlerin hem üniversite yıllarında hem de mezun olduktan sonra yapması gereken çok şey var. Üniversiteden mezun olur olmaz girişimci olmaya çalışanların önemli bir kısmı, ilk denemede başarısız olmuş ve kurumsal hayata geçmişler. İşte girişimci gençler için öneriler:

GİRİŞİMCİ GENÇLERE 10 ÖNERİ

1- Üniversite her şey değildir

Üniversite dışındaki kurumlardan ve internetten girişimcilik desteği almaya çalışın

2- Yaz tatilinde çalışın

Fanusta girişimci olunmaz. Deneyimi üniversite sonrasına bırakmak çok yanlış. Üniversite öğrencilerine her fırsatta staj yapmaları ve yarı-zamanlı çalışmaları öneriliyor

3- Girişimcilik üzerine kitap okuyun

Girişimcilik aynı zamanda öğrenilebilir bir şeydir. İşte ufkunuzu açacak iki örnek: Adım Adım Bir Şirket Kurmak (Steve Blank, Bob Dorf) - Sen Başla Gerisi Gelir (Reid Hoffman ve Ben Casnocha)

4- Girişimcilik aktivitelere katılın

Son yıllarda gerçekleştirilen etkinliklerin büyük çoğunluğu ücretsiz ve web üzerinden canlı yayınlanıyor. Katılabildiğiniz kadar çok aktiviteye katılın.

5- Ekosistem oyuncularını tanıyın

Ekosistemin dört temel oyuncusu vardır: devlet, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler. Her gruptan birkaç kişiyle tanışmaya çalışın. Melek yatırımcıları ve yatırım sermayesi kurumlarını tanıyın.

6- Bir kuluçka merkezinde bir gün geçirin

Kuluçka merkezlerinde start-uplar ile birebir görüşmelisiniz.

7- Kendinize yakın takip edeceğiniz girişimler seçin

Türkiye'den 5-10 yeni girişim seçip onları yakından takip etmeniz, yeni girişimlerin yaşam döngüsü hakkında ciddi bir bilgiye kavuşmanızı sağlar.

8- Yeni bir girişimde yarı-zamanlı çalışın

Seçtiğiniz bir veya birkaç yeni girişimde yarı zamanlı çalışabilirsiniz

9- Bir kuruma girip birkaç yıl çalışın

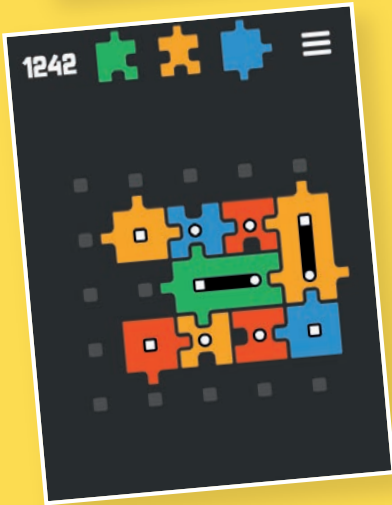
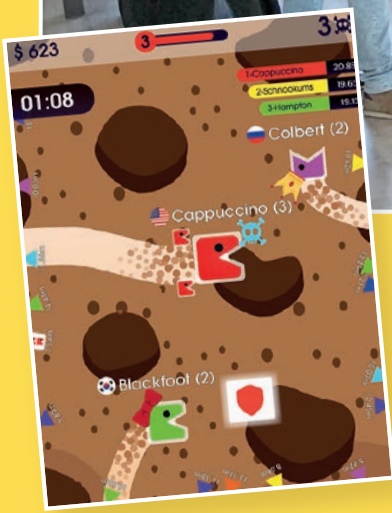
İşinizi kurmadan önce kurumsal bir şirkette birkaç yıl çalışmanızda fayda var. Bu, iş ağınıza kurmak veya güçlendirmek ve sermaye birikimi sağlamak için gerekli.

10- İçerden girişimciliği (intrapreneurship) deneyin

Yatkın olduğunuz alanlarda en yatkın olan bir veya iki kuruma başvurup 'iç girişimci' olmayı denemelisiniz. Şu anda maalesef ülkemizdeki kurumlar iç girişimciliğin önemi pek bilinmiyor ama şansınızı denemekte fayda var.

OKULU 8 YILDA BİTİRDİ

DÜNYADA geçtiğimiz yıl mobil oyun sektörüne 200 milyar dolara yakın para harcandı. Güney Kore ve Çin gibi Uzakdoğu ülkelerinin aslan payını aldığı mobil oyun sektörüne Türkiye geçtiğimiz yıl 250 milyon dolar harcadı. Türkiye'de en fazla tercih edilen oyunlar ise okey ve tavla olurken bunları dünyada da çokça tercih edilen strateji ve casual oyunlar izliyor. 250'nin üzerinde oyun geliştiren stüdyo bulunan ülkemizde son dönemde üniversitelerde akademik programlar sektöre destek oluyor. Oyun geliştirme stüdyosu Cappuccino ise tüm dünyada satışa sunduğu oyunlarla sektörün dikkat çeken oyuncularından biri. Hayalini kurduğu mobil oyun sektörüne girebilmek için 12 melek yatırım aşımın kapısını çalan ve hepsinden eli boş dönen Gökhan Kılıcı, bir tesadüf eseri Smyrna Kapital'in sahibi Oltaç Ünsal ile tanışmasının ardından kurduğu Cappuccino ile tüm dünyada satışa sunduğu oyunlar geliştirdi. Bugüne kadar 76 oyun geliştiren Gökhan Kılıcı'nın üniversiteyi 8 yılda bitirdiğini biliyor muydunuz?

BİR OYUNLA HAYATI DEĞİŞTİ

Gökhan Kılıcı, 1987 yılında İzmir'de doğdu. İzmir Atatürk Lisesi'nden mezun olduktan sonra Başakşehir Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği bölümüne girdi. Çok başarılı bir okul hayatı olmadı. Okula başladıktan tam 8 yıl sonra, 2015 yılında mezun olabildi. Üniversite sınavına girmeden önce bütün tercihleri mimarlıktı. Sınavdan önceki gece bir mobil oyun oynadı ve deyim yerindeyse tüm hayatı değişti. Sabah kalktı ve tüm tercihlerini bilgisayar mühendisliği olarak değiştirdi. Oyun yapmayı kafasına koymuştu. Üniversite bitirme tezini de mobil oyunlar üzerine yaptı. Gökhan Kılıcı, mezun

Gökhan Kılıcı

olmadan 1 yıl önce oyun geliştirmeye başladı. Mezun olur olmaz da iş kurmaya çalışırken akşamları evde saatlerce oyun geliştirmeye devam etti. Sonra Amerikalı bir mobil oyun yayıncısıyla yolları keşişti. Bu yayıncı onun geliştirdiği Ponkt isimli oyunu alıp mobil oyun platformlarında yayınladı. Bu gelişme doğru yolda olduğunu gösterdi.

12 DEFA REDDEDİLDİ

Kılıcı, şirket kurma sürecini ise şöyle anlatıyor; "KOSGEB'den eğitim aldım. Melek yatırımcılar ile ekosisteme dahil oldum. 12 melek yatırım aşımına sunum yaptım. Ama tümü yatırım yapacakları paranın ne kadar sürede ne kadar kazandıracağına odaklanmışlar. Risk sermayedarı olduklarını düşünmüyorlar. Bir gün Alsancak'ta TEB Girişim Evine gittim. Baktım içeride bir abi melek yatırımla ilgili sunum yapıyordu. Sunumu yapan Smyrna Kapital'in sahibi Oltaç Ünsal'mış. Birkaç gün sonra mail attım. Hemen bana iş planını yolladı. Sonra, 'Yakında İzmir'e geleceğim, yüz yüze konuşalım' dedi. 2016'nın Ekim ayıydı. Öğlen bir restoranda konuşmaya başladık. Akşama imzalar atıldı, şirket kuruldu. Hem ABD'de hem Türkiye'de kurduk. Oyun geliştirmeye başladık"

YENİ GİRİŞİMCİLERİ DESTEKLİYOR

Cappuccino olarak bugüne kadar yüze yakın oyun geliştiren Kılıcı'nın oyunları tüm dünyada zevkle oynanıyor. Kılıcı bugünlerde İzmir ve çevre illerdeki bağımsız oyun geliştiricilere özgü Online Oyun Geliştirme Hackathon'u Seed Game Jam yarışmasının organizasyonu ile ilgileniyor. Seed Game Jam, Cappuccino mentörlüğünde 15-16 Mayıs tarihlerinde düzenlendi.

ARABASININ BAGAJINDA YUMURTA

SATARAK BAŞLADI

Bilge Altınmakas Özgenoğlu

BİLGE Altınmakas Özgenoğlu, öğretmen anne babanın ilk çocuğu olarak 1988 yılında İzmir'de doğdu. Eczacı teyzesinin ve Fen Bilgisi öğretmeni olan annesinin yönlendirmesi ile kimya okumaya karar verdi. 2011 yılında Ege Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Ardından İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mühendislik İşletmeciliği Bölümü'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı.

Gıda hijyeni uzmanı olarak özel sektörde çalışmaya başladı. Gıda hijyeni uzmanı olarak çalışırken karşılaşmadığı problem kalmadı. Süt işletmeleri, kesimhaneler, kuru domates fabrikaları, balık işletmeleri, konserve, meyve suyu fabrikaları... Zaman geçtikçe her seyahatinde aracı, eş dostun istediği siparişlerle dolmaya başladı.

Bilge Çiftliği markasının ilk tohumu da böylece atılmış oldu.. "İstifa ettim ve şirketi kurdum, demek isterdim ancak öyle olmadı" diyen Bilge Altınmakas Özgenoğlu, "Evet, istifa ettim. Ama, ben gerçekten de bir iş kurmalı mıyım? Bu sorumluluğun altına girmeye hazır mıyım" gibi pek çok soru

sordum kendime" diyor.

OLDU MU BU ŞİMDİ!

Her şey bir gün aniden gelen telefon ile başladı. Birden gezen tavuk yumurtası çiftliği olan müşterisinden yumurta almak geldi aklına. Bir yerden başlayacak ve piyasayı yakından inceleyecekti. Anneanesi genç yaşta eşini kaybedince üç kızını pazarcılık yaparak büyütmüş ve okutmuştu. Bu aile hatırası da onu motive etti. En dipten başlayabilirim diye düşündü.

Derken, birden kendisini annesinin arabasının bagajında yumurta, akülü buzdolabında tavuk ve kendi yaptırdığı özel sucukları satarken buldu. Siparişleri topluyor, arabanın müsait olduğu saatte teslimat yapıyordu. Toplumumuzda girişimcilik kavramı pek anlaşılmadığından, "Bir de yüksek kimya mühendisi olacak, yumurtacılık yapıyor" diyenden tutun, "Oldu mu bu şimdi, yakıştı mı sana" bile diyenler oldu. Ancak o kimsenin lafını umsamadan satış yapip kimin neye ihtiyacı var, sistem nasıl olmalı diye analizler yaptı.

BİLGE ÇİFTLİĞİ DOĞUYOR

GEL gelim siparişler evin buzdolabına sığmamaya başlayınca işler değişti. Süreç hızlanmalıydı. İzmir'in göbeğinde, trafiğin az olduğu lokasyonda bir dükkan kiraladı.

Zamanla işler rayına girmeye başladı ama markası henüz belli değildi. Şirketi kurarken eşinin söylediği bir sözü anımsadı; "Amacımız sadece ürün satmak değil, insanların bilgi alacağı bir platform da kurmak olmalı. O zaman neden Bilge olmasın, bilgeliği temsil etmeliyiz" demişti sevgili eşi. Baykuş gözlerini sembol olarak kullandı, çünkü baykuş; mitolojide ve tüm dinlerde bilgeliğin simgesi olarak kabul görüyordu. Ve markasını Bilge Çiftliği olarak tescilledi. Bilge Çiftliği'ni ilk olarak sadece e-ticaret firması olarak kurguladı,

başlardı sadece İzmir ve Manisa'ya kendi soğuk hava araçlarıyla ücretsiz teslimat yapıyordu. Bir süre sonra Bilge Çiftliği ile emin adımlarla yoluna devam etmeye karar verdi. Bilge Çiftliği ile hem hayallerini gerçekleştirdi hem de kendi hayallerinin peşinden gitmek isteyen kadınlara bir kapı açtı. 2015 yılında e-ticaret girişimi olarak yola çıkan Bilge Altınmakas Özgenoğlu geçtiğimiz aylarda İzmir'in ilk ve tek şarküteri-cafesi olan Bilge Çiftliği'ni de hayata geçirdi. Kısa sürede oldukça başarılı işlere imza atan Bilge Altınmakas Özgenoğlu, Amerika Packing Of World Platformu'ndan ambalaj tasarımı ödülü ve Facebook Shemeansbusiness Projesi'nden Türkiye'nin Başarılı 20 Kadın Girişimcisi ödülünü almaya hak kazandı.

TEKNOLOJİ GENÇLER İÇİN UMUT MU UMUTSUZLUK MU?

Z KUŞAĞI TEKNOLOJİ İLE VAR

Teknoloji, 2000 yılından sonra doğan "Z Kuşağı" olarak isimlendirilen çocukların yaşam biçimini oluşturuyor. Fakat çok az genç, teknolojiyi hayatında olması gerektiği gibi kullanabiliyor ve kendine iş imkanı yaratıyor

İLETİŞİM çağının tam da ortasında dünyaya gelen Z Kuşağı çocukları, teknolojiye çabuk adapte olabilmeleri ile yetişkinlerin dikkatini çekiyor. Bugünün "en gençleri" teknoloji ile iç içe her ihtiyaçlarını dijital ortamdan temin edebiliyor, çocukların ve gençlerin internete bağımlılıktan ziyade, hayatlarının önemli bir parçası olarak dijital dünyaya adapte olmaları gerekiyor.

BİLGİYİ KULLANABİLMEK

Teknolojisiz bir dünyaya hiç karşılaşmayan 1995 ve sonrası doğumlular için teknoloji ile iç içe olmak yaşantılarının temelini oluşturuyor. Ancak bu kuşak oyunlarını bile arkadaşlarıyla bir arada oynamak yerine "tablet" ve "akıllı telefonlar" üzerinden oynamayı tercih eder hâle gelebiliyor. Uzman Klinik Psikolog Ayşegül Moral, teknolojiye olan ihtiyaç ve bağımlılığın yeniden doğru bir şekilde tanımlanması gerektiğini belirtiyor. Moral, "Teknoloji ile bu kadar haşır neşir olan bir kitle tabii ki gündemi takip etme, dünyadan haberdar olma, bilgilerin en doğrusunu araştırma gibi pek çok beceriye de sahip oluyor. "Z kuşağı", bilgiye rahatlıkla ulaşabildikleri gibi bu bilgiler arasında bağ kurabilmeyi de başarıyor. Fakat tüm bu bilgi ve araştırma becerilerine rağmen çok az genç gerektiği gibi kullanabiliyor. Genellikle çok uzun saatler teknoloji kullanan bu gençler yaşamın pek çok güzelliğinden mahrum kalıyor. Bu durumda teknolojiye olan ihtiyaç ve bağımlılığın

Ayşegül Moral

yeniden tanımlanması gerekli" dedi.

Kullanılan teknoloji bireylerin dünyasını değiştirdiği kadar ülkelerin de kültürleri üzerinde büyük etkileri oluyor. Ancak elde edilen bilgilerin çokluğuyla başa çıkmak, onları sınıflayabilmek ve etkileşimlerini iyi kullanabilmek de ayrı bir beceri istiyor. Bu alanda ebeveynlerin çocuklarına yardımcı olmaları gerekli. Moral, "Z kuşağındaki çocuklar için internet yaşamlarına kattıkları bir araç olmalı; doğayla, aileleriyle ve arkadaşlarıyla olan ilişkilerini bozmamalı. Ebeveynlerin çocuklarına doğru bir rehberlik yaparak; gençlere teknolojinin sadece tüketimin değil, aslında üretimin de çok önemli bir parçası olduğu gerçeğini aşlamaları gerekiyor. Böylelikle gençler teknolojiyi verimli kullanan, kendisine katma değer sağlayan, gerçek bilgiye sahip bir şekilde yetişiyor. Teknoloji, umutsuzluk değil umut olmalı. M.T. Cicero, 'Bir yerde yaşam varsa, orada umut da vardır' der. Bunu unutmamalıyız" diye konuştu.

Antalya Üniversitesi tarafından TNS ortaklığıyla gençler üzerinde yapılan bir araştırmanın sonuçları paylaşıldı. Türkiye çapında 18 ilde 18 yaş ve üzeri bin 514 kişi ile yüz yüze olarak Nisan 2018 döneminde gerçekleştirilen araştırmaya göre lise ve üniversite öğrencisi gençlerin yüzde 38,9'u "iş seçiminde kriteri olmadığını belirterek, fark etmez" yanıtını verdi. 18-34 yaş arasındaki gençlerin yüzde 31'i çalışırken yüksek lisans eğitimine devam etmek isterken, gençlerin

yüzde 25'i "mezun olduktan sonra henüz ne yapacağını bilmediğini, henüz düşünmediğini" ifade ediyor. Gençler arasında en popüler mesleğin de sorulduğu araştırmada; yüzde 16 ile mühendislik en gözde meslek oldu. Çalışanlara sorulan mesleğinizi değiştirmek isterseniz hangi mesleği seçerdiniz sorusunda ise polisliği seçenler, gerekçe olarak yüzde 25 ile sevdiği için tercih edeceklerini belirtiyor.

KRİTER ARAMAYANLAR

İş seçiminde kriter aramayanların oranı lise mezunu gençlerde yüzde 40,7 olurken, üniversite mezunlarında bu oran yüzde 29,4 oldu. Kırsal kesim de yüzde 64,5 ile yeter ki iş olsun diyen kesim oldu. 18-34 yaş arası gençler arasında son yılların en popüler mesleği yüzde 16 ile mühendislik olurken, bunu yüzde 15,4 ile doktorluk, yüzde 8,4 ile avukatlık, yüzde 8,3 ile öğretmenlik takip etti. Yanlış tercihler sebebiyle birçok gencimizin sevmediği meslekleri icra etmek durumunda kaldığının altını çizen Uluslararası Antalya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cihat Göktepe popüler bölümler yerine sevilen bölümleri tercih ederek üniversite okumanın başarılı bir meslek hayatını da beraberinde getirdiğini ifade etti. Göktepe, "Ne iş olsa yaparım diyenler mutsuz. Üniversite tercihi yapacak gençlerimizin hangi bölümü severek okurum, hangi mesleği heyecanla ve istekle yaparım diye kendilerine sormaları ve buna göre karar vermeleri önemli. Araştırmamızın sonuçlarında da gördüğümüz gibi ülkemizde meslek sahibi çok sayıda insanımız hayalindeki mesleği icra edemiyor. Yolun başındaki gençlerimiz neyi tercih ederlerse etsin mutlaka severek, isteyerek okuyup yapabilecekleri meslekleri tercih etsin" dedi.

Hazırlayan:
Gökmen
KÜÇÜKTAŞDEMİR

33

YENİ ÇAĞIN MESLEKLERİ

- 1- Biyomedikal mühendisi
- 2- Veri bilimci
- 3- Yazılım mühendisi
- 4- Ağ ve bilgisayar sistemleri yöneticisi
- 5- Petrol mühendisi
- 6- Bilgisayar programcısı
- 7- İnşaat mühendisi
- 8- Teknik yazar
- 9- Web geliştirme uzmanı
- 10 - Çevre mühendisi
- 11 - Sosyal medya uzmanı
- 12- Blogger
- 13- Marka temsilcisi
- 14 - Kitle yöneticisi
- 15- İçerik strateji uzmanı
- 16- İçerik yöneticisi

16 POPÜLER MESLEK

CAREERCAST iş arama sitesi, maaş araştırmaları yapan PayScale ve Amerikan Çalışma Bakanlığı araştırmalarına göre mühendislik ve bilişim hızla büyüyen iş sahalarının başında geliyor. Peki günümüzün ve geleceğin popüler meslekleri hangileri?

Verilere göre her dört gençten biri işsiz. İşgücü azalıyor, buna rağmen işsizlik artıyor, işsizler ümitsizleşmeye devam ediyor. İşsizlik rakamları dünya genelinde de artıyor. Fakat teknolojiye faydalanarak onu daha iyi kullanmayı öğrenenler diğerleri arasında sıyrılabilir. Günümüz ekonomisinde giderek güçlenen bilişim ve mühendislik alanları teknolojinin hızına paralel bir şekilde büyürken, ilgili meslekler de hızla çeşitleniyor ve daha çok tercih ediliyor. CareerCast, PayScale ve Amerikan Çalışma Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre bilişim ve mühendislik alanları 2022'ye kadar ortalama yüzde 20 oranında büyüyecek. Bu, daha çok pozisyon, daha çok çalışan ve daha yüksek maaşın söz konusu olacağı anlamına geliyor.

EN HIZLISI YAZILIM SEKTÖRÜ

DİJİTAL teknoloji hizmetleri sektöründe bilgisayar programcılığı (yazılım) en hızlı istihdam artışı sağlayan sektör oldu. Bu sektörde yıllık ortalama istihdam artışı 2004 – 2015 döneminde yüzde 19. Sektördeki bu büyüme istihdamı arttırdığı gibi, alandaki yetenek ve yetkinliklerin ihtiyacını da artırıyor. Türkiye de dijital dönüşüm yaşıyor. Bu dönüşümün başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için insan kaynağı en önemli unsur. Yazılım sektöründeki istihdam ihtiyacı hakkında fikir sahibi olabilmek için Türkiye'de toplam istihdam içindeki bilişim teknolojileri personeli oranı ile OECD ülkelerini karşılaştırmak gerekli. 2016 yılında Türkiye'de bilişim teknolojileri uzmanlarının toplam istihdam içindeki oranı yüzde 1.06 düzeyinde. Bu oran

OECD ülkelerinde ortalama yüzde 3.64. Bu ülkeler arasında en yüksek orana sahip ülke ise yüzde 6.24 ile Finlandiya. Türkiye'nin dünya dijital dönüşümüne ayak uydurmasında hatta öncü olmasında en büyük etkenlerden biri bu olacak. Türkiye'de teknoloji sektörü uzmanlarının yaklaşık yüzde 47'si İstanbul'da, yüzde 33'ü Ankara'da çalışıyor. Yazılım sektöründeki gelişmeler, ülkenin işsizlik oranında da önemli bir azalma sağlayabilir. Yapılan araştırmalar Türkiye'de bilgisayar bilimlerinin farklı alanlarından 100 bin civarında uzman personel açığı (yazılımcı, büyük veri analisti, güvenlik uzmanları, ağ uzmanları vd.) olduğunu gösterirken hükümet bu nedenle 1 milyon yazılımcı projesi başlattı.

TEKNOLOJİDE FIRSAT ÇOK

XEROX PARC, dünyanın en önemli Ar-Ge merkezlerinden biri. Bu merkezi ise bir Türk yönetiyor. CEO Tolga Kurtoğlu, "Şu anda teknolojiye yapay zeka, makine öğrenimi ve otonomi konularında çok fazla fırsat var" diyor. Ayrıca sanal ve geliştirilmiş gerçekliği de çok fazla potansiyel taşıyan bir alan olduğuna dikkat çeken Kurtoğlu, hesaplama ve hissetme teknolojilerinin entegrasyonunun da önümüzdeki 10 yılda dünyayı hatırı sayılır ölçüde etkileyeceğini düşünüyor.

Dr. Tolga Kurtoğlu, bilgisayardan fareye (mouse) kadar binlerce önemli buluşun ilk kez ortaya çıktığı Ar-Ge merkezi Xerox PARC'ın CEO'su. Kurtoğlu, Silikon Vadisi'ndeki tek Türk CEO unvanını da aldı. Çok sayıda bilim insanının çalıştığı Xerox PARC'ta 7 yıl önce çalışmaya başlayan Kurtoğlu, İzmir Bornova Anadolu Lisesi

mezunu. Lisenin ardından ODTÜ Makine Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. 4 yıl Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi NASA'da araştırmacı bilim insanı olarak görev yaptı ve sonra PARC'a geçti. "Çocukluğumda en büyük hayalim savaş pilotu olmaktı" diyen Kurtoğlu, PARC'ta sağlıktan enerjiye kadar çok sayıda yeni teknoloji üzerinde çalıştıklarını söylüyor. PARC gibi bir yeri yönetme şansına sahip olduğu için çok heyecanlı olduğunu anlatan Kurtoğlu, "Şu anda teknolojiye büyümek isteyenler için yapay zeka, makine öğrenimi ve otonomi konularında çok fazla fırsat var" diyor.

UÇAN ARABA UZAKTA DEĞİL

TÜRKİYE'nin öncü teknoloji şirketi Softtech, önümüzdeki dönemde yükselişte olacağı öngörülen trendleri "2020 Teknoloji Raporu"nda açıkladı. Raporunda yapay zeka, veri güvenliği, 5G teknolojisi paylaşıldı.

Softtech Genel Müdürü M. Murat Ertem, "Yeni çağ baş döndürücü bir hızla yaklaşırken bu çağa birlikte hazır olmamız, trendleri yakalamamız gerekiyor. Bu nedenle teknoloji trendlerinin yeni çağa etkilerini değerlendiriyoruz." dedi. Raporunda fintech'lerin, dünyada finansman erişiminin artırılmasında büyük rol oynama potansiyeline sahip olduğu belirtiliyor. Raporunda, uzay ulaşımı, demiryolu ulaşımı ve sürücüsüz araçlardan sonra uçan arabaların da yakın bir gelecekte, aralarında Türkiye'nin olduğu pek çok ülkenin gündeminde daha geniş yer tutacağına da dikkat çekiliyor.

GÜNAHIYLA SEVABIYLA TÜM GENÇLER BİZİM

10 BELİRTİ

- 1- Eski arkadaşların yerini yeni arkadaşlar alır.
- 2- Duygu durumu çok çabuk değişir. Bazen çok neşeli, bazen de çok öfkeli, huzursuz, keyifsiz olabilir.
- 3- Ders durumunda ani değişiklikler olur. Notları düşmeye başlar, devamsızlık görülür.
- 4- Evde tek başına kalmak istiyorsa ya da arkadaşları ile birlikte dışarıda nerede olduğunu söylemeden buluşmaya başladiysa dikkat.
- 5- Ailesi ile olan ilişkileri mümkün olduğunca mesafeli tutmaya başlar. Evde daha az zaman geçirmek ister ki ailesiyle çatışmasın.
- 6- Fazla para harcamaya başlar.
- 7- Kişisel bakımı azalmıştır. Banyo yapmak istemez. Giyimine dikkat etmez. Gözleri kızarır, şişer, vücudunda değişiklikler başlar.
- 8- Sinirlilik, gerginlik, kişilerarası ilişkilerde sorunlar yaşar,
- 9- İçine kapanır. Uyku düzeni değişir. Ya çok uyur, ya da çok az uykuya ihtiyaç duyar.
- 10- Psikolojisinde karamsarlık, umutsuzluk ya da inançsızlık gibi duygu durumları olabilir.

Zeki
Yüncü

Gençliğin en büyük tuzaklarından biri madde bağımlılığı. Yokluklar, yoksunluklar, haksızlıklar, kimi zaman sadece özenti gençleri bu batağa sürüklerken, bilgi çağı ile oluşan daha sağlam kişilik ve ailenin kesintisiz vereceği destekle bu yakıcı sorun daha kolay aşıyor

TÜRKİYE'de her gün binlerce gencin hayatı uyuşturucu belasıyla kararıyor. Kimi ailesiyle gerekli iletişimi kuramıyor, kimi yaşadığı çevreden olumsuz etkileniyor, kimi ise arkadaş sevdasına kurban gidiyor. Meraka yenik düşülüp yapılan o ilk denemenin devamı muhakkak geliyor. Bağımlılık batağına bir kez düşen bu gençler iş hayatına atılamıyor, kapasitelerinin çok altında işlerde tutunarak geçinmeye çalışıyorlar. İşyerinde alkol ya da madde kullanmak için zemin hazırlıyorlar. Ve en nihayetinde, o pırıl pırıl gençlerden geriye, kocaman bir boşluk ve acı kalıyor.

Bu illetin en büyük ilacı; sevgi ve anlayış. Ege Üniversitesi Bağımlılık Araştırma Merkezi (EGEBAM) Enstitü Müdürü Prof. Dr. Zeki Yüncü durumu şöyle özetliyor: "Eğer gençle iyi bir ilişki varsa sorun çok kısa bir süre içerisinde çözülecektir. Eğer gençle ilişkide sorunlar varsa iyi ilişkinin yolları aranmalıdır."

ARKADAŞLARA DİKKAT!

Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM)'nin 2019 raporu Türkiye'nin 'uyuşturucu' gerçeğini gözler önüne serdi. Uyuşturucuya başlama nedeni

olarak merak duygusunun ilk sırada görüldüğü araştırma sonuçlarına göre ilk kullanımda uyuşturucu maddelerin % 71,9 oranında arkadaş veya arkadaş çevresinden temin edildiği ortaya çıktı.

Hayatında en az bir kere madde kullananların % 94'ü erkek, %6'sı kadın. Hayatında en az bir kere madde kullananların yaş gruplarına göre dağılımı ise şöyle; 15-24 yaş grubu %35,4, 25-34 yaş grubu %30, 35-44 yaş grubu %18,3, 45-54 yaş grubu %7,8, 55-64 yaş grubu %8,5. En yoğun kullanım 15-34 yaş grubunda (%65). Maddeyi ilk kullanım yaş

Hazırlayan:
Melis Apaydın İDE

35

ortalaması 19. En yoğun kullanım %29,9 ile lise mezunlarında. En yüksek vaka sayısı sırasıyla İstanbul, Adana, Antalya, Gaziantep, Bursa, Ankara, Konya, İzmir, İçel ve Diyarbakır'da.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Ege Üniversitesi Bağımlılık Araştırma Merkezi (EGEBAM) Enstitü Müdürü Prof. Dr. Zeki Yüncü, bağımlılık ile ilgili merak edilen soruları yanıtladı.

-Bağımlı gençleri nasıl tanırız?

Bu soruya cevap vermek için sorunun öznesini sıfatından ayırt etmek gerek. Soru şöyle sorulmalı ben çocuğumu nasıl tanırım. Galiba ebeveynler bu soruya cevap bulamadığı için başına bir sıfat alıyor. Hadi bu sıfatları farklılaştıralım. Milli sporcu genci nasıl tanırız? Olumlu bir durum olunca soru farklılaşıyor. Çünkü orada bir kazanım ve dolayısıyla bir paylaşım söz konusu. Aslında şunu söylemeye çalıştım. Günahı ile sevabı ile tüm gençler bizim. Gençlerimize de sahip çıkmak zorundayız. Sahip çıkmak da sonradan değil doğumla olmalı. Ebeveynlerini kaybetmiş gençlerimize de toplum sahip çıkmalı. Hem aile hem de toplum tarafından izlem ve değerlendirilme önemli. İki unsura dikkat çekmek isterim; birincisi sorunun farkına varılması, ikincisi çocukla beraber çözüm yolları aranması.

İLİŞKİNİZ İYİSE ÇÖZÜLÜR

-Size madde bağımlılığı için müracaat eden hastalar nasıl bir tedavi sürecinden geçiyor?

Giyim, hijyen, mimikler, davranış özellikleri, konuşma içeriği, konuşmanın jargonu, duygu durumu, uyku hali, iştahı, yemek yeme stili, arkadaş çevresi, aile ilişkileri, akran ilişkileri, romantik ilişkisi, okul başarısı, boş zaman etkinlikleri, para harcama özellikleri, müzik alışkanlıkları, sınırlarının yeniden tanımlama çabası ve aklınıza gelen her tür tutum, ilişki ve fiziksel özellikler kastediliyor. Bu değerlendirme bir polisiye ifade ve inceleme tarzı ile yapılmamalı. Hani kız arkadaşı ile kavga edip eve gelen bir ergeni kapıda karşılayan annenin bir şeylerin yolunda gitmediğini sezinlemesi ve onu usulünce içeriği alıp en uygun vakti bekleyip ergen ile duygusal paylaşımda bulunması gibi. Konuşma değil de duygusal paylaşım. Ergenin canını yakmadan. Yaklaşım, konfeksiyon gibi değil kişiye özel terzi gibi olunmalıdır. Her olguya ayrı bir değerlendirme ve formülasyon yapmak gerekir.

Çocukla beraber çözüm yolları aranması bölümü için diğer bir hassas noktası. İtiraz seslerini tabii ki duyuyorum. Olur mu hocam ben ona nasıl güvенеceğim? Bu işin zor bölümü ve artık bir profesyonel destek almak gerekir. Sonuçta eğer gençle iyi bir ilişki varsa sorun çok kısa bir süre içerisinde çözülecektir.

-Çocuklarımızı korumak için alınması gereken önlemler neler?

Önemli olan çocuğa iyi bir iklim yaratması.. Çocuğun duygusal paylaşımlarını rahatlıkla ve güven içinde ifade edebilmesini sağlamak. Aile, gencin gereksinimlerinin yaş dönemlerine göre farklılaştığının bilincinde olmalı. Akademik başarıya değil yeteneğe odaklanılmalı. Çocuğun özgünlüğünü hissetmesi ve içselleştirmesi özsaygı, özsevinin şekillenmesine nedendir. Kendini seven çocuk kendine zarar verici davranışlarda bulunmaz. Çevre de çocuğun gelişiminde çok önemlidir. Aile ve okul uygun çevre şartları ile desteklenmeli. Çocuğun madde kullanılan bir

çevrede yaşıyor olma, göç ve şiddet madde kullanımını için önemli bir risk faktörüdür

İŞ YAŞAMINDA VAR OLAMIYORLAR

-Madde bağımlılığı olan gençler iş hayatında ne gibi zorluklar yaşıyorlar?

İş yaşamında var olamıyorlar.

Kapasitelerinin çok altında işlerde tutunarak geçinmeye çalışıyorlar. Sık iş değişikliği yapmak zorunda kalıyorlar. İş yerinde alkol ya da madde kullanmak için zemin hazırlıyorlar. Tüm çalışanlar iş güvenliği kapsamında belirli aralıklarla madde analizlerine tabi tutulmalıdır.

MADDE
KULLANIMI
KİŞİYİ SAHTE
BİR ALGI
DÜNYASINA
TAŞIR

İNTERNET, sosyal medya kullanımının madde bağımlılığına etkisi var mı; Prof. Zeki Yüncü, sadece madde kullanım sorunu olan kişilerin interneti ve sosyal medyayı bu amaçla kullanabileceğine dikkat çekiyor. Yüncü'ye göre madde kullanımı insanları sahte bir algı dünyasına taşıyor. Olmayan bir kimlik, gerçekçi olmayan bir duygulanım, gerçekçi olmayan bir omnipotens hissi madde alımı ile tetiklenen bir süreç oluyor ancak interneti ve teknoloji kullanımının risklerini ortadan kaldırmak için kullanımı yasaklamak değil, dikkatli bir takip çözüm getiriyor.

DÜNYAYA İKİ KEZ GELEN MEHMET'İN HİKÂYESİ

ÖNCE Mehmet Zeki İriz'e kulak vereceğiz. O, 15 yaşında uyuşturucu kullanmaya başlıyor. 18'inde uyuşturucuyu bırakır diye evlendiriliyor. Dünyaya 4 çocuğu geliyor ama bağımlı oldu 20 yıl boyunca neredeyse çocuklarının ve eşinin yüzüne bile bakmıyor. 36 kez tedavi alıyor ama sonuç alamıyor. 36 yatışta her şey değişiyor ve bağımlılıktan kurtuluyor. İriz o anı şöyle anlatıyor: "Dünyaya yeniden gelişimin birinci yılını kutladık" İşte dünyaya iki kere gelen Mehmet Zeki İriz'in zorlu ama zaferle biten yolculuğu...

BİR DEFADAN BİR ŞEY OLMAZ DEMİYİN

Madde bağımlılığı tuzağının içine düşen ve tırmanarak bataklıktan kurtulan iki genç ve iki örnek

HİÇ 7 kez komaya girdiniz mi? İradenizin teslim olduğu bir an oldu mu? Ya da hiç esir düştünüz mü? Kimse yaşamasin. Ama çoğumuzun tükenmişçe sokak aralarında gördüğümüz ya da metrodan çıkarken yanımıza yaklaşarak 1 lira isteyen o gençler maalesef daha fazlasını yaşıyor. Madde bağımlılığı fiziksel ve psikolojik yetileri dibe çekiyor. Büyük yıkım yaşayanların çoğunluğu da gençler. Esrar, kokain, Eroin, bonzai ve sentetik madde kullanımı sonrasında ortaya çıkan bağımlılık kısa sürede hayatları yok ediyor. Bir not: Bağımlıların çok sayıda kahredici hikayelerini dinledim. Ancak basın yayın meslek ilkeleri gereğince dehşet uyandıracak ya da madde kullanımı özendirecek konuların hiçbirine bu çalışmada girmedim.

Sizi tanıyabilir miyiz?

Ben Mehmet Zeki İriz.. Evli, 4 çocuk babasıyım. 18 yıldır bağımlılık rehberi olarak çalışıyorum. AMATEM, tıp fakültesi gibi yerlerde çalıştım. Şuan Beylikdüzü Belediyesi Bağımlılık Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi'nde çalışıyorum.

Madde kullanımına nasıl başladınız?

15 yaşındaydım, lise 2. sınıfın sömestr tatiliydi. Amcam eroin kullanıyordu. Merak ettim. Bir gün maddesini sakladığı yerden aldım ve kullandım. Ergenlik dönemindeyim ve hayat ile ilgili bir arayış içindeydim.

Kaç yıl madde kullandınız?

20 yıl. İlk madde ile ilk tanıştığınızda bir balayı dönemi oluyor. Zaman geçtikçe madde miktarı yeterli gelmiyor. Kullanmadığınız zaman ağır hastasınız. Yoksunluk döneminde, krizde hasta gibisiniz. Her tarafınız dökülüyor. Terleme, ishal, kaslarınız ağrıyor.

Aileniz ne zaman öğrendi?

Lise 2 bitmişti, yaz tatilinde ailem durumu fark etti. Babam beni hastaneye yatırdı. Ben istemedim. Maddeden ayrılmak istemiyordum. Özel hastaneye

yatırdılar. O zamanlar detoks ile arındırıldılar beni. Ancak çıkınca yeniden başladım. Babam servet harcadı. 36 kez hastaneye yatışım var. Bunların çoğu da özel hastane olduğu için çok pahalı oluyordu.

36'NCIDA İŞİĞİ GÖRDÜM

36 kez hastaneye yatıktan sonra ne oldu?

İlk yatışları ailem istiyordu. Ancak sonradan ben de bırakmak istedim. Son yatışım farklı oldu. AMATEM'deki uzmanların yaklaşımı beni etkiledi. Düzenli bir yaşamla tanıştım. Ben. 7 kez mezara girdim çıktım. Kronik bir şeker hastası nasıl şekerden uzak duruyorsa benim de maddeden uzak durmam, ömür boyu da dikkat etmem gerekiyordu. Otel müşterilerimiz arasında uyuşturucu ticareti yapanlar vardı. Bu benim için çok tehlikeliydi.. Her şeyi göze aldık ve otelimizi sattık.

Ne zaman evlendiniz?

Beni 18 yaşında evlendirdiler. Bağımlı yakınları evlenince işlerin düzeleceğini düşünürler. Nikâhtan 4 ay sonra madde

kullanımına kaldığım yerden devam ettim. Bir gün olsun eve eli dolu gitmedim. 4 çocuğumuz oldu. Bir kez çocuklarımı parka götürmedim. Eşim çok sabırlıydı, beni bırakmadı. Sürekli umut verdi. Madde kullanımını bıraktıktan sonra çocuklarımın sorumluluğunu aldım.

Bağımlılıktan kurtuldunuz. Peki, siz bağımlılığı yenmek için ne öneriyorsunuz?

Hayatımın en genç dönemleri güzel yılları uyuşturucu peşinden koşmakla geçti. Bir bağımlının ömrü 24 saat para bulmak ve torbacı beklemekle geçer. Cebinde varken bile yarını düşünürsün. Ailelerin yakınlarının madde ile tanışmasını önlemesi çok önemli. Çözümün salt ilaçla tedavi olamadığını kendim gördüm. O nedenle mutlaka bir uzmandan destek almak lazım. Terapi ile kendinizi keşfediyorsunuz. Düşüncenizle nedenleri ortadan kaldırılıyorsunuz. Ben saçımın son teline kadar lağım çukurundaydım. Doktorum Defne hanım beni o çukurdan çıkardı. Üstümü giydirdi, temizledi. Yürümeyi öğretti. Çocuk gibi emekledim ve yürüdüm. Şimdi de koşuyorum.

Hazırlayan:
Meral AKKAYA

37

DIŞARIDA HER ŞEY AYNI

HER madde bağımlısının farklı öyküsü ve belki de tek ortak noktaları var oda yaşadıkları travmalar. L. Ç.'nin yaşamı maddeden önce ve sonrası siyah ile beyaz kadar keskin. İnsanı şaşırtan bir iyimserliği var. Güler yüzü ve iyimserliği ile "bu insan mı 10 yıl önce intiharı düşünmüşü" dediriyor.

Kendinizi tanıtır mısınız? Madde kullanmaya ne zaman ve nasıl başladınız?

1986 doğumluyum. Antalyalı'yım. Üniversiteyi Sakarya'da okudum. 2003 dış ticaret mezunuyum. Ortaokulda alkol ile tanıştım. Sigaraya da erken yaşta başlamıştım. Lise son sınıfta esrarı merak ettim. Üniversite sona geldiğimde de eroine başladım. Antalya'ya döndüm. Ailem bağımlı olduğumu öğrendi. Onların ısrarıyla birkaç sefer hastaneye yattım, çıktım. Problemler artınca İstanbul'a taşındım.

Sizce neden uyuşturucuya yöneldiniz?

Babam kumar bağımlısıydı. Evde huzursuzluk vardı. Kendimle ilgili olumlu şeyler yapabilme kabiliyeti kazanamadım. Madde kullanmak, serserilik yapmak okuldan kaçmak önceleri çözüm gibi geldi. Özellikle de ergenlik döneminde bu kayış daha çabuk oluyor.

Hastaneye yatınca bağımlılıktan kurtuldunuz mu?

Antalya'da AMATEM'e gittim. İlaç tedavisi uygulandı. "Yeşil reçeteli ilacı iç bir hafta evde kal" dediler. Bırakamadım. Bir ay kadar hastanede yatıyorsun, tedavi oluyorsun ama dışarı çıktığında hayat değişmiş oluyor. Hızlı bir şekilde maddeye dönmek zorunda kaldım.

ÇÖZÜM PSIKOLOJİK TERAPİDE

Tekrar başladığınızın göre bırakmak istemediniz mi?

İstiyordum. Bu hastalık üç boyutlu. Fiziksel, psikolojik ve sosyal kısmı var. Hastanede sadece fiziksel kısmı hallediliyor. Sadece eroinde vücudun temizleniyor. Psikolojik ve sosyal boyut değişmiyor. Dönüm noktası doğru tedaviyi doğru kişileri bulmak oldu. Fiziksel arınmanın ardından terapi sürecine devam ettim. Tedaviyi iyi bilen uzmanlardan yardım almak gerek. 9 yıldır madde kullanmıyorum. Şimdi önüme kilolarca uyuşturucu getirsinler hiçbir şey hissetmiyorum. Bu aşamaya gelmek için 3-5 yılın geçmesi gerekiyor. Unuttuğum bir şey var, 10 yıl önce de akıl hastanesine yattım. İntihar saplantıları olan biriydim. Ama 3-4 yıl gibi kısa sürede hayatım değişti. Şimdi bambaşka bir yerdeyim.

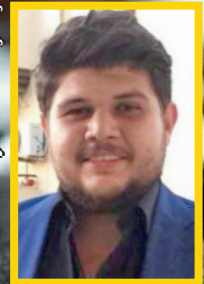
15-25 YAŞA DİKKAT

MESLEKTE 30 yılını deviren uzman psikiyatrist Prof. Dr. Defne Tamar Gürol ile madde kullanımı önlemek için atılması gereken adımları konuştuk. Prof. Gürol, sözlerine bir tespitle başladı; "Beynin en kırılgan olduğu yaş aralığı 15 ile 25. Bağımlılık yaratan maddelerle ilk bu dönemler tanışılıyor." Prof. Dr. Defne Tamar Gürol ebeveynlerin gençlerin yaşına uygun bir denetim içinde olmaları gerektiğine dikkat çekiyor. Anne ve baba, çocuğunun arkadaşlarını ve ailelerini mutlaka tanıyacak Ailenin nasıl tutum alındığı belirleyici oluyor. Anne baba ne ise çocuk O'dur. Armut dibine düşer"

Defne Tamar Gürol

Süleyman Yarıtaş

ÖDENEN BEDEL ÇOK AĞIR

UYUŞTURUCU Bağımlılıklar ve Alkolizmle Mücadele Derneği (UYUMDER) de bağımlıların tedavisine yardımcı olan örgütlerden biri. Dernekte gönüllü olarak çalışan Psikolog Süleyman Yarıtaş, bu merkezde bağımlıların 6 aylık tedavi gördüğünü söylüyor. Psikolog Yarıtaş, "Buraya gelenlere ilk olarak kriz dönemini atlattıklarında yardımcı oluyoruz. Kas-kemik ağrıları, uykusuzluk gibi kriz dönemleri oluyor. Bunları atlattıklarına yardımcı oluyoruz. Krizi atlattıktan sonra da 12 derslik terapi dönemine başlıyoruz" dedi. UYUMDER'in merkezi Isparta şehir merkezinden uzakta bir çiftlik. İçinde marangoz, sabun atölyesi, spor salonu ile kütüphane var. Bağımlıların dışarı ile bir iletişim kurması imkansız ve de yasak. Madde kullanımının düşük gelirli yerlerde yaygın kullanıldığını vurgulayan Yarıtaş'a göre 'dışlama' madde kullananları bataklığa çekiyor.

ENGELLİ GENÇLERİ

YOK SAYAMAZSINIZ

Türkiye’de yaşayan engellilerin yaklaşık yüzde 40’ı gençlerden oluşuyor. Tüm çalışan engellilerin sayısı ise 120 bin. Engelli gençleri küçük yaşlardan itibaren yeteneklerine göre iş hayatına hazırlamak öncelikli hedeflerden biri olmalı

ENGELLİLERİN İSTİHDAMINDA HEDEFTEN UZAĞIZ

DIYARBAKIR İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği Temsilcisi Ercan Demir, engelli girişimcilere verilen desteklerin büyütülmesi ve işverenlerin engelli istihdamına yönelik yeterli bilgilendirilmesi durumunda istihdamın artacağını kaydediyor. Demir, “Resmi rakamlara göre ülkemizde 2018 yılı itibari ile çalışan engelli sayısı 120 bin. Bu bile başlı başına engellilerin istihdamında hedeften ne kadar uzak olduğumuzu gösteriyor. Diyarbakır ili 2018 verilerine göre yüzde 18,6 ile Türkiye’de işsizliğin en yüksek olduğu üçüncü bölgede. İŞ-KUR Diyarbakır Müdürlüğü 7 yılda (2010-2017) ilimizde toplam 925 engellinin işe yerleştirildiğini duyurdu. Yani Diyarbakır gibi büyük bir kentte yılda 150 engelli bile iş bulamıyor. Engelli girişimcilere verilen destekler büyütülürse, işverenler engelli istihdamı konusunda yeterince bilgilendirilirse bu sayıların hızla artacağını düşünmekteyiz. Biz Diyarbakır İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği olarak bu konuda resmi başvurular yapmaya, engellileri ve işverenleri istihdam konusunda bilgilendirmeye devam edeceğiz. Dernek olarak gerek devletimizin, gerek iş çevrelerinin her türlü projesine gönüllü olarak katılabileceğimizi de belirtmek isteriz” şeklinde konuşuyor.

Ercan Demir

TÜRKİYE’de engellilerin istihdamı 4857 sayılı İş Kanununun 30. maddesine göre, 50 veya daha fazla sayıda personel çalıştıran özel sektörlerdeki işyerleri, en az yüzde 3, kamu sektöründeki kurumlar ise en az yüzde 4 oranında engelli personel

çalıştırmakla yükümlü. Gerek kamu gerekse de özel sektörde bu rakamlar yetersiz ayrıca çalışan engelliler işyeri ve çalışma koşullarıyla ilgili de çok sorun yaşıyor.

Genç engellilerin istihdamı ve çalışan engellilerin karşılaştıkları sorunları; Türkiye Sakatlar Konfederasyonu Başkanı Yusuf Çelebi, Türkiye Beyazay Derneği Genel Başkanı Nejla Sümer, Diyarbakır İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği Temsilcisi Ercan Demir, Mersin

Ortopedik Engelliler Derneği Başkanı Nalan Bakır, Av. Alim Yılmaz, Av. Zeynep Çakır ve Van İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği (VİED) Başkanı Filiz Yörükoğlu ile konuştuk.

YETERLİ SEVİYEYE ULAŞAMADI

Dünya Sağlık Örgütü ve OECD verilerine göre dünya nüfusunun yüzde 15’ini engelliler oluşturuyor. Dünya genelinde bir milyar engellinin yaşadığı varsayılıyor.

Türkiye’de ise Ulusal Engelli Veri Tabanı’na göre engelli birey sayısı bir buçuk milyonun üzerinde ancak resmi olmayan rakamlara göre 9 milyon engelli olduğu ileri sürülüyor.

Yüzde 27’si 0-21 yaş, yüzde 36’sı 22-49 yaş, yüzde 37’siyse 50-64 yaş arasında yani yaşla birlikte engellilik oranının da arttığı görülüyor. OECD ülkelerinde 20-34 yaş arasındaki engelli birey oranı yüzde 6. Bu oran 35-49 yaş arasında iki katına çıkıyor. 50-64+ yaş arasında ise yüzde 24’ü buluyor. 2012 yılından beri kamu kurumlarına yerleşen tüm aday memurlar öğrenim düzeylerine göre incelendiğinde ise, yüzde 42,85 oranı ile en fazla işe yerleştirilenlerin ortaöğretim mezunu olanlar olduğu görüldü.

Türkiye Sakatlar Konfederasyonu Başkanı Yusuf Çelebi, genç engellilerin istihdamında EKPS’s’ye dikkat çekiyor: “İstihdam konusunda net bir bilgi bulunmuyor. Türkiye Özürlüler Araştırması’na göre, Türkiye’deki engellilerin yüzde 36,33’ü okuma ve yazma bilmiyor. Geçmişe göre engellilere yönelik destekler artmasına rağmen yeterli seviyeye ulaşmadığı kanaatinde taşımaktayız.” Başkan Çelebi, şunları aktarıyor: “Devlet yönetimi ve istihdam alanları incelendiğinde yönetim şekilleri el ve ayakla değil akıl ile olduğu görülecektir. Fırsat verildiği takdirde engelliler de herkes gibi bu görevi yapacak durumda. Bu engellilerin de hakkıdır.”

Hazırlayan:
Y. Özgür BÜLBÜL

39

“YETENEK KEŞİF MERKEZLERİ PROJESİNİ PAYLAŞACAĞIZ”

GENEL merkezi İstanbul'da olan ve 1992 yılında kurulan Türkiye Beyazay Demeği Genel Başkanı Nejla Sümer, 91 şubeleri olduğunu hatırlatarak 11 bin üyeleriyle birlikte çalışmalarını şöyle belirtiyor: “Engelli bireylerin kariyer çalışmalarını iki ana başlıkta incelemek lazım. İşe girme aşamasında veya iş arayan engellilerle ilgili

olarak Beyazay'ın geliştirdiği Engelli Kariyer uygulamamız var. İş eşleştirmesi yapıyoruz. Sorun varsa çözümüne yardım ediyoruz. Dinamik Kariyer Planı adını verdiğimiz bu yöntemi Milli Eğitim Bakanlığı'na önerdik. Böylelikle engellilerin önünde yeni alanlar açılmış oluyor. Felsefemizi tek cümleyle ifade etmek gerekirse: “Engelli her işi

yapar, ancak şartlar uygun olursa.” Bu felsefe Amerika ve Türkiye'de de bizde yaygın şekilde kullanılıyor. Bizim geliştirdiğimiz diğer bir proje de Yetenek Keşif Merkezleri projesi. Bu da aynı felsefeden hareketle hazırlanmış bir proje. Bu projemizi de hayata geçirir geçirmez kamuoyumuzla paylaşmak istiyoruz.”

Nalan
Bakır

İŞ SÜRECİYLE İLGİLİ CEZALAR FAZLA OLMALI

MERSİN Ortopedik Engelliler Derneği Başkanı Nalan Bakır, engelli istihdamının artması için ceza politikalarının artırılması gerektiğini belirtiyor: “Örneğin Mersin il merkezinde yaklaşık 400 ortopedik engelli bireyimizi biliyoruz. Onları, çalışarak hayata bağlayabiliriz. Engelliler çalıştığı sürece üretken olurlar. Engelli gençlerimizi daha çok E-Kpss kurslarına yönlendiriyoruz. İstihdam noktasında ortopedik engellilere uygun çalışma alanı zayıf. Kurum ve kuruluşlar genellikle hafif düzeyde engelli alıyorlar. Haliyle akülü araç ve tekerlekli sandalyelerdeki bireylerin şansları fazla olmuyor. Cezaların hafif olduğunu düşünüyoruz, cezalar yüksek olursa işe alma durumu daha yüksek olur. Maaş vermeden sigortalı olma olayı

var, bu yanlış bir şey. Engelli genç bireylerin sadece sigortası yapıldığı zaman, çalışmayıp maaş alamadığı zaman, o vatandaş ne yiyip, ne içecek? Uygulandığı zaman tüketicilikten çıkmış olacağız ve topluma da faydalı bireyler olacağız. İşe alım sürecinde engelli birey başvurduğu zaman işveren, hafif düzeyde engelli aradığını belirtiyor oysa bunun alım ilanlarında ve İŞ-KUR kayıtlarında da böyle yansıtılması gerekiyor. Ortopedik engellilerin yapacağı çok iş varken daha farklı iş kollarında çalıştırabiliyorlar.

Örneğin fabrikalarda paketleme yapabilirler, kurum ve kuruluşlarda sekreterlik yapabilirler, kasiyerlik yapabilirler ama gittiğin zaman hafif düzey istiyorlar.”

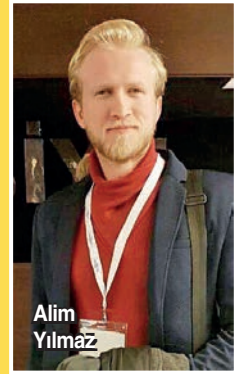
DURUŞMALAR AYAKTA DURARAK GEÇİRİYORUM

BİR başka genç engelli avukat Zeynep Çakır ise, duruşmalarda yaşadığı zorluklara değiniyor. Çakır, “1991 yılında İzmir'de dünyaya geldim. Bankacı ailenin tek çocuğuyum ve 50 binde bir görülen, yüz bölgesinde deformasyon oluşmasına sebep olan Treacher Collins sendromuna sahibim. Kulak kepçesinin olmaması sebebiyle orta ve ileri seviyedeki işitme kayımdan ötürü işitme engelliyim. 2016 yılında avukat oldum. Yüzümle Mutluyum Derneği'nde, İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği'nde ve Nadir Hastalıklar Ağı'nda, İstanbul Barosu'nun Engelli Hakları Merkezi'nde gönüllü olarak çalışıyorum. Mesleğimi tüm zorluklarına rağmen severek yapıyorum. Duruşmalara ve mahkeme kalemlerine işitme cihazımla giriyorum. Duruşmalarda hakimlerin önünde bilgisayar var ancak daha iyi anlamak için dudak okuduğumdan bilgisayar yüz bölgelerini kapatırsa iyi duyamıyorum ve duruşmaları ayakta geçiriyorum.

Cezaevlerinde işitme cihazım büyük sorun oluyor çünkü içinde sesi iletmeye yarayan mikrofon olduğu için kayıt yapacağımı düşünüyorlar. Bir keresinde işitme cihazımı bu sebeple elimden almışlardı ve ben müvekkilrimi işitme cihazım olmadan dinlemek zorunda kalmıştım. Müvekkilimin savunulma hakkına da engel oldular. Aldığım raporla sorunu çözdüm ama bu durum beni çoğu zaman strese sokuyor. Adliyelerde, noterlerde, karakollarda indüksiyon döngü sistemi yok. İşitme engellilerin çoğu işaret diliyle konuşabiliyor ancak emniyete şikayet için gittiklerinde işaret dili tercümanı ya bulunamıyor ya da yetersiz kalıyor. Bu sebeple de yurtdışında “palantypist” adını verdiğimiz ülkemizde ise “canlı deşifre” dediğimiz sistem adliyelerde kullanılırsa, indüksiyon döngü sistemi oluşturulursa işitme engelli ve sağır bireylerin diğer bireyler gibi eşit şartlarda adalete erişebileceğini düşünüyorum.”

GÖRMESEM DE AVUKATLIK MESLEĞİMİ İYİ YAPIYORUM

AVUKAT Alim Yılmaz, Erzurum'un bir köyünde albinizmlili bir birey olarak 1994 yılında doğdu. Genç avukat bu sebeple beyaz saçlara ve ten rengine sahip. Görme engelli Yılmaz, 2018'de avukat oldu. Albinizm Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi, Nadir Hastalıklar Ağı'nda dernek temsilcisi ve İstanbul Barosu'nda Engelli Hakları Merkezi'ne de üye olarak da görev yapıyor. Yılmaz, engelinin görevini yapmasına engel olmadığını ifade ediyor: “Albinizm etkisi ile de az görme dediğimiz görme sorununa sahibim.

Alim
Yılmaz

İşiğe karşı hassas gözlere sahip olmaktan ötürü koyu gözlük camlı teleskopik gözlük kullanıyorum. Ve sık sık mesleğimde problem yaşıyorum. Ancak iyi görmüyorsa da tüm gayretimle iyi ve adil bir avukat olmaya çalışıyorum.” Genç avukat iş hayatında yaşadığı sorunları şöyle paylaşıyor: “En çok sorunu memurlar ile yaşamaktayım. Öyle ki beni güneş gözlüğü takmakla itham eden onlarca memura denk gelip çıkarın emrini verenleri gördüm. Cezaevine girdiğimde albinizmin bir semptomu olan göz titremesine sahip olduğum için güvenlik kısmında muhakkak sorun yaşıyorum. Kameraya bakın dediklerinde göz bebeklerim titrediği için göz kaydımı alamıyorlar ve ancak tutanakla giriyorum. En büyük dezavantajım engelim olmakta. İnsani farkındalık ve saygının bunu aşmanın birincil yolu olduğuna inanıyorum. Ama müvekkilim olan kişilerle bir sorun yaşamıyorum hatta çokça teşekkür alabiliyorum. Çünkü onlara farkındalık katacak zamana sahip oluyorum.”

ENGELLİ GENÇLER

Hazırlayan:
Sibel SERTBAŞI

İŞ YAŞAMINA HAZIRLANMALI

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun kabul ettiği Engelli Kişilerin Hakları Bildirgesi'nde engelli tanımı şöyle yapıyor; "Normal bir kişinin kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri, bedensel veya ruhsal yeteneklerindeki kalıtsal ya da sonradan olma herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlar."

TÜRKİYE Engellilerin Haklarına İlişkin BM Sözleşmesini 30.03.2007 tarihinde imzaladı. Ülkemizde 'Engellilik Haritası'na baktığımızda Marmara Bölgesi'nin 13.13 ile ilk sırada olduğunu görüyoruz. Son sırada ise yüzde 9.90 oranıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesi yer alıyor. Kamu ve özel sektörde istihdam edilen engelli sayısı her geçen gün artıyor.

14 YAŞ DÖNGÜSÜ

Engelli gençlerde özellikle 14 yaşın önemli bir dönüm noktası olması dikkat çekiyor. Bu yaşlara kadar genelde aile içi, apartmanda, mahalle, akraba vs. gibi kısıtlı alanlarda yer alarak, çok da farkına varmadan geçirebilen gençler için asıl problemler bu yaştan sonra başlıyor. Engelli gençlerin sosyal alanlara ulaşım ve erişim imkanlarının çok olmaması gençleri toplumdan daha soyut ve izole bir hayata götürüyor.

Engelli gençlerin mutlaka topluma dahil edilmelerini sağlamalıyız. Durumlarına

göre seçenekleri daha fazla yaratmalıyız.

Bunun için:

- Engelli gençlere yönelik daha kapsamlı bir mevzuatın oluşturulması ve aktif hayata katılımlarının sağlanmasına yönelik tedbirler alınması.
- Ailelerin ve hizmet sunucularının bilinçlendirilmesi.
- Engellilerin idari kayıtlarının oluşturulması ve sağlamaştırılması.
- Eğitim portallarında fiziksel, işitsel ve görsel yetisi olmayan veya eksik olan gençlere yönelik uygulamaların artırılması.
- Engelli gençleri hizmet üretebilecek nitelikte elemana dönüştürecek eğitim verilmesi.
- Engellilere yönelik bakış açısında tıbbi modelden sosyal modele geçilerek meydana gelebilecek eşitsizliklerin ortadan kaldırılması.
- Engellilerin eğitiminde materyallerin oluşturulması.
- Engel türüne göre farklı politikaların geliştirilmesi gerekiyor.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ, ENGELLİLİK KONUSUNDA ÜLKELERE BİR TAKIM ÖNERİLER GETİRİYOR:

1. Bütün ana akım politika, sistem ve hizmetlere girişin sağlanması
2. Engelli insanlar için spesifik programlar ve hizmetlere yatırım yapılması
3. Ulusal bir engellilik stratejisi ve eylem planının benimsenmesi
4. Engelli insanların politika, hukuk ve hizmetler formüle edilirken ve uygulanırken dikkate alınması
5. İnsan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi sağlanması
6. Yeterli kaynak ve finansal karşılanabilirlik sağlanması
7. Engellilik hakkında kamusal farkındalık ve anlayış artırılması
8. Engelli veri setleri geliştirilmesi
9. Engellilik hakkındaki araştırmaların güçlendirilmesi ve desteklenmesi

41

Mustafa
Kuleli

HEY GENÇLİK

SENDİKA BİR HAYSİYET MESELESİDİR

Genç yaşta sendikacılıkta üst görevler alan, Avrupa Gazeteciler Federasyonu (EFJ) yönetimine giren Mustafa Kuleli, gençlikte örgütlenmenin gerekliliğine dikkat çekiyor ve "Unutmayın birliğin gücü denen şey hâlâ geçerli. Tek kalem çat diye kırılır. 10 kalemi bir araya getirin bakalım kırılıyor mu? Kalemleri bir arada tutmak mesele. Sendika sadece bir ip, bir vesile" diyor

BİR taksici ya da başka bir esnaf işimi sorduğunda bazen "Sendikacıyım" diyorum.

"Gazeteciyim" demek baş ağrıtabiliyor çünkü. Kimi, ne işe yaradığımı anlamayıp susuyor, kimi "Sizin işte çok para var" muhabbetine giriyor. Galiba yaptığımız işin özeti de bu. Toplumun büyük bir bölümü için ne yaptığımız meçhul, geri kalanı içine hırsız.

Türkiye'de sigortalı çalışanların yüzde 14'ü sendikalı. Özellikle büyük ve uluslararası işletmelerde sendikalaşma yoğun. Yıyıp içtiklerinizden giydiklerinize, kullandığımız beyaz eşyalardan bindiğiniz otomobillere pek çok ürün sendikalı işçiler tarafından toplu sözleşmeli işyerlerinde üretiliyor.

'BİZ KIRILDIK DAHA DA KIRILIRIZ'

Eğer böyle bir büyük işletmede çalışıyorsanız, işe girdiğiniz gün hemen sendika üyesi olursunuz. Böylece maaşınızdan izinlerinize pek çok avantajdan yararlanırsınız.

Peki ya patronun/yöneticinin iki dudağının arasında olduğunuz, sendikasız-kuralsız bir yerde çalışıyorsanız?

Soru şu: İşinde-gücünde, kendi hâlinde bir çalışan neden sendikalı olur? İşsizliğin yaygın olduğu bir piyasada, maaşını da zamanında ve eksiksiz alıyorsa kim ve özellikle de genç yaşta, neden işyerinde yükselmeye çalışmak yerine işvereni kızdırma riskini göze alır?

2013 şubatında, 27 yaşında bir televizyoncuymken ben de bu soruyu sordum. IMC TV'de kendi programımı yapıyordum. NTV'de aldığım maaşın yüzde 40 fazlasına transfer edilmişim. Yöneticilerim tarafından takdir ediliyor, el üstünde tutuluyordum. Haftada beş gün çalışıyor, maaşımı düzenli alıyordum. Allahaftan daha ne isteyecektim?

Yine de, bir arkadaş "sendikalı olmalıyız" deyince hiç tereddüt etmedim. Başıma bir hâl gelebileceğini düşünmedim.

Alman kültürüyle büyümüşüm ve sendika

üyesi olmak bana göre çok doğal bir şeydi. İşyerinde söz hakkımız vardı ve örgütlü olmak kendimize duyduğumuz saygının (haysiyet) gereği idi. Yönetimin iki dudağı arasında mı yaşayacaktık yoksa hakları tanınmış, güvenceli çalışanlar olarak mı?...

BİZ İŞSİZ KALDIK AMA...

Kanal yönetimi meseleye böyle bakmadı tabii. Birer birer işten atıldık. Başlangıçta hiç de romantik bir süreç değildi. İşten atılma korkusu binayı sarmış, saflarımız dağılmış, birbirimize düşmüştük. Hatta ihbarcılık yapan bile oldu. Ama bugün dönüp bakınca, o dönem yaşadıklarımızın muazzam sonuçlar ürettiğini görüyorum. Tamam, biz işsiz kaldık ama IMC TV'deki bu hareketten sonra sol medyada sendikasız işyeri neredeyse kalmadı. Çalışanlar birlik olması gerektiğini kavradı, işverenler kamuoyu önünde sorgulanmaktan korktu. Bu az şey mi?

DEMEM o ki, "Sendika mı kaldı yaa?" lafı doğru değil sevgili kardeşlerim. Çünkü birliğin gücü denen şey hâlâ geçerli. Tek kalem çat diye kırılır. 10 kalemi bir araya getirin bakalım kırılıyor mu? Kalemleri bir arada tutmak mesele. Sendika sadece bir ip, bir vesile.

Sendikaların etkisizliğinden, hantallığından, işlevsizliğinden dem vurup karşı çıkanlar olacaktır. İnanın, 27 yaşında üye olup aynı yıl Genel Sekreter seçtiğim Türkiye Gazeteciler Sendikası da mükemmel bir kurum değildi. Hiç aldırış etmedik. "En kötü örgüt bile

YALAN SÖYLEDİLER

örgütsüzlükten iyidir" dedik. Genç bir kuşak, sendikamızı beraberce değiştirip ayağa kaldırdık. Kötü mü oldu? TGS yedi yıldır üye sayısını devamlı artırıyor.

MÜCADELE EDEN KAZANIR

Tek bir toplu sözleşmesi olmayan örgütümüz bugün dokuz medya şirketinde yetkili durumda ve bu sayede pek çok üyemiz

artık daha iyi koşullarda çalışıyor, yaşıyor.

Yine de "Sendikalı olursanız her şey bir anda çok süper olur" demiyorum. İşten çıkarılmış bir gazeteci olarak sendika yöneticiliğim boyunca hiç bol keseden atmadım. Çalışanları "kafalamaya" çalışmadım. Ama o meşhur sözü de hatırlatmaktan geri durmadım: "Mücadele edenler her zaman kazanamayabilir ama kazananlar her zaman mücadele edenlerdir." Biz ne yaparsak kendimiz yapacağız. Sonunda bazılarımız kazanacak ve böylece hepimiz kazanacağız.

Haydi kolay gelsin.

SPOR DAHA ÇOK SPOR

Ülkemizde gençliğin spora bakış açısı oynamaktan daha çok seyirci tarafına kayıyor. 5-24 yaş grubunun sadece yüzde 4.7'si aktif spor yapıyor. Türkiye, eğer Avrupa Birliği'ne üye olsaydı bu oran ile son sırada yer alacaktı. Her gencini yeteneklerine göre küçük yaşta spora yönlendirmek sağlıklı bir gençlik ve hatta nesil olmanın sihirli formülü

1915 yılında Osmanlı Genç Dernekleri Genel Müfettişliği'ne atanan Genç Mustafa Kemal, okullardaki beden eğitimi ders saatlerinin artırılmasını Maârif-i Umûmiye Nezâreti'ne raporlamıştı. Nitekim Cumhuriyetin ilanından önceki günlerde hazırlanan Hükümet programlarında da rapordaki önerileri görmek mümkün. 'Terbiye-i Bedeniye Darülmuallemi', çok geçmeden kurulup sonraları "Gazi Terbiyesi Enstitüsü" adı altında faaliyete geçti. Türk Spor Kurumu'nun iki yıllık çalışmaları sonunda, 827 olan sporcu sayısı 27 bin 631'e, 13 olan bölge sayısı da 63'e çıktı. TBMM'de Atatürk'ün direktifleriyle kabul edilen kanunla, 20 Haziran 1938 tarihinden itibaren 19 Mayıs günleri Gençlik ve Spor Bayramı olarak kutlanmaya başlandı.

Atatürk'ün, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilelebet payidar kalması için sağlam kafalara ihtiyaç olduğuna inancıyla söylediği, "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur" şiarı Türk sporunun meşalesi olmayı sürdürüyor.

LİSANSLI SPORCU 5 MİLYON

82 milyonluk ülkemizde; aktif spor yapması gereken 5-24 yaş grubunun yalnızca yüzde 4.7'si spora uğraşılıyor. Ancak gelişmiş ülkelerde bu yaş grubunda yer alan nüfusun neredeyse tamamına yakını aktif spor yapmakta. Örneğin Almanya'da 27 milyonun üzerinde insan spor yapıyor, bu oran nüfusun yüzde 33.57'lik bölümüne denk geliyor. Almanya'da 6.6 milyon

lisanslı futbolcu varken Türkiye'deki rakam 670 bin. Türkiye'de toplam 5 milyon 104 bin 22 lisanslı sporcu bulunuyor, bunların 1 milyon 729 bin 558'i kadın. Spor, gençlik, dinamiklik ve aynı zamanda yetenek isteyen bir alan. Türkiye'de genç nüfus oldukça fazla. Türkiye'de 15-24 yaş aralığında 12 milyon 971 bin genç bulunuyor. Yüzde 4.7 spor yapma yüzdesiyle Türkiye, eğer Avrupa Birliği'ne üye olsaydı en az spor yapan ülke olarak son sırada yer alacaktı. Avrupa Birliği üye ülkeleri arasında spora en çok vakit ayıranlar kuzey ülkeleri oluyor. Türkiye nüfusunun yüzde 88,2'si spora hiç vakit ayırmıyor. Spor yapmayan Türk gençliği, interneti ise yüzde 93 oranında kullanıyor. TÜİK bilişim teknolojileri kullanım araştırmasına göre, 16-24 yaş grubundaki gençlerde internet kullanımının 2018'de yüzde 93'e yükseldi.

372 SPORCUYA 1 TESİS DÜŞÜYOR

Son verilere göre, elit sporcu yetiştirmeye yönelik spor tesisi sayısı Türkiye genelinde 3.174'tür. Ülkemizde Spor Genel Müdürlüğü'ne ait stadyum ve futbol sahasının toplamı bin 652. Spor tesislerini faal futbolcu sayısına oranladığımızda 372 sporcuya 1 spor tesisi düşüyor. Tüm bu spor tesislerinin yanı sıra "özel spor tesislerinin" sayısı ise yaklaşık 2 bin 515 adet. Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2018 yılı verilerine göre Türkiye'de futbol hariç 15 bin 197 antrenör

bulunuyor. Türkiye'de gençleri spora yönlendirmek adına ortaya çıkan elektronik spor, desteklenmesi gereken bir alan. Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan lisans alınmak zorunlu.

ÖNCE E-SPOR SONRA GERÇEĞİ

Elektronik sporda uluslararası arenada lisans yaşı 6 olarak kabul ediliyor. Ancak Türkiye'de e-spora kayıt yaptıran lisanslı profesyonel sporcu sayısı oldukça alt sıralarda. Bu platformda para kazanma şansı da bulunuyor. Türkiye'de teknoloji ile yakından ilgilenen genç kitleyi öncelikle e-spora yönlendirilebilir. Türkiye'de gençlerin spora olan ilgisi, ilkökul sıralarındayken ailelerin çocuklarını futbol, basketbol ya da voleybol alanlarına yönlendirilmeleriyle üç aşağı beş yukarı sonlanıyor. Çünkü çocuğun değil ailesinin kararı oluyor bu. Çocuklar, sınavlardan dolayı yarış atı gibi imtihanadan imtihana koşuyorlar. Çoğunlukla bir seçim yapmak zorunda kalınıyor. Bir de özellikle fakir veya orta halli durumlu ailelerin gençleri sporu ve özellikle futbol gibi Türkiye'de "yaşayan" bir sporu, kurtuluş olarak görüyor. Ne yazık ki son yıllarda Beden Eğitimi Dersleri ile de gençler soğutulmuş durumda spordan. Ne zaman bir kültür-fizik hareketi olsa "rahat-hazır ol" komutları akla gelir. Ve son yıllarda sporu "yapan" değil "izleyen" kısmında olmayı daha çok seviyoruz.

Hazırlayan:
Levent ARIÖZ

43

İREM: SPOR SAYGI VE DİSİPLİN DEMEK

2018'de Dünya Tekvando Federasyonu tarafından Yılın Kadın Sporcusu seçilen İrem Karamete'nin spora başlayacak gençlere öğütleri şöyle: "Ben her şeyden önce neyi seviyorlarsa onunla ilgilenmelerini öneririm. Ailem spora başlama konusunda beni teşvik etti ve tekvandonun bana uygun bir spor olduğunu başladıktan sonra iyice anladım. Özgüven, maç içi zekâ, teknik ve taktik olarak tamamen olmak istediğim spordayım. Onlar da kendi kişiliklerine göre bir spor seçmeliler. Ama tekvando için şunu söyleyebilirim, saygıyı ve disiplini seviyorlarsa kesinlikle yapmalılar."

METE: MENTAL GÜÇ YARATIYOR

TÜRKİYE'nin okçulukta yeni yüzü Mete Gazoz ise birçok farklı sporu denemiş ancak okçulukta karar kılmış. Seçiminin nedenini "Sadece fiziksel olarak hazır olmanız yetmiyor. Rakibinizi analiz etmeniz, mental anlamda sağlam olmanız ve o süreçleri yönetebilmeniz gerekiyor. Okçuluk hayatın kendisine çok benziyor" diyerek anlatıyor.

AYŞE BEGÜM: KÜÇÜK YAŞTA BAŞLAMAK GEREKLİ

ULUSLARARASI alanda cimnastikteki Türkiye'nin gururu olan Ayşe Begüm Onbaşı, ailesinin yönlendirmesiyle bu spora başladığını anlatıyor ve "Ailem bilinçli ve sporcu ebeveynler oldukları için beni kişisel ve fiziksel gelişimim için spora yönlendirdi. Üç yaşında Akhisar Belediyesi'nin bale kursuna, antrenörümün yönlendirmesiyle beş yaşında jimnastik kursuna başladım. Aerobik jimnastikle tanışıp günümüze kadar geldim" diyor.

DEVLET YETENEK TARAMASI YAPIYOR

DEVLET, Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Projesi ile geleceğin şampiyon sporcularını tespit ediyor. Ölçümler sonucunda spora yatkınlığı belirlenen 146 bin öğrenci, temel hareket becerileri eğitimini almak için davet edildi. Proje 5 ayak üzerinden uygulanıyor. İlk olarak her yıl mart, nisan ve mayıs aylarında en az 1 milyon 3. sınıf öğrencisi, el kavrama kuvveti,

esneklik, çeviklik, geriye sağlıklı topu atma, sürat koşusu gibi özelliklere göre taranıyor. Özellikleri ortalamasının üzerinde olan öğrenciler 3 modüllük bir eğitime tabi tutuluyor. Toplam 6 ay süren eğitimin son aşamasında ise ileri düzeyde spor eğitimleri verilen yaklaşık 4 bin öğrenci Türkiye'nin sporcu havuzundaki yerini alacak. Halen 2020 Tokyo Olimpiyatları için oluşturulan

olimpik sporcu havuzuna şu an 172 sporcu girmeye hak kazandı. Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerinde eğitim gören sporcular uluslararası müsabakalarda 1263 madalya kazandı. Burs uygulaması da sporcuları bir hayli rahatlatan bir açılım yaratıyor. 25 vakıf üniversitesiyle yüzde 100 spor bursu için anlaşmaya varıldı. Başarılı sporculara vakıf üniversiteleri burs veriyor.

TÜM DÜNYA

GENÇLERİN SAHNESİ

Teknoloji ile birlikte gençler için sanata varan yollar kısalsa da hevesle emek arasındaki yol hala çok uzun

**ENGELLER
USTALAŞTIRIR**

DOKUZ Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Semih Çelenk, sanatın sınırları aşan bir güce kavuştuğuna değiniyor. Ancak bunun bir riski de var.

Teknolojinin getirdiği kolaylıklar, hayatın geçmişe göre daha sokağa yansması kimi kolaylıkları da beraberinde getiriyor. Bu noktada sanata eğilimi olan, kendini bir sanat dalıyla ifade etmek isteyen gençleri ise şöyle uyarıyor:

“Öncelikle şunu bir kenara yazmalarında fayda var. Sanatın her dalı uzun, yorucu çalışmalara gerek duyar. Sanatın başlangıcı heves, heyecan olmakla birlikte, devamını getiren ise süreklilik, çalışma ve disiplindir. Yeteneği olan, bir enstrümanı çalabilen, resim yapabilen, dans edebilen, şarkı söyleyebilen, oyun oynayabilen herkes bu sanat dallarında çok başarılı olacak diye bir kural yoktur. Sanatta ilerleyebilmek için başka bir kural yapamayacağınız şeylerin üzerine gitmektir. Yaptığınız şeyleri tekrarlamak sizi yaptıklarınızda ustalaştırır ancak bir süre sonra tekdüzeleştirmeye başlar” diyor Prof. Çelenk sözlerini şöyle sürdürüyor: “Gerilemeye başladığınızı hissederseniz eskisi kadar heyecan duymazsınız. İşte bu noktada, yapmadığınız şeylerin üzerine gitmek, önünüze hep yeni engeller koymak gerekir. Sanatta da bilimde de kişiyi geliştiren şey engeller ve problemlerdir.”

GEÇMİŞTE, teknolojinin bu denli gelişmediği, iletişim kanallarının kısıtlı olduğu yıllarda sanat alanında başarıya ulaşmak için izlenecek yollar da kısıtlıydı. Sinema sektöründe kendinizi gösterebilmek için meşhur Yeşilçam Sokağı'nı arşınlamanız, bir albüm çıkarıp sesinizi duyurmak için Unkapanı'nda yatıp kalkmanız gerekiyordu. Kendinizi tiyatro sahnesinde göstermek için Şehir Tiyatroları ve dönemin usta oyuncularının sahip olduğu tiyatroların kulislerinden geçmeniz, resim alanında ses getirmek adına seçkin galerilerin eserlerinizi sergilemesi gerekirdi. Ve tüm bu hayallerinizi gerçekleştirmek mi istiyorsunuz ya Anadolu turnesine çıkmış bir sanatçı sizi keşfetmeli ya da her şeyi göze alıp, tası tarağı toplayıp İstanbul'un yollarını arşınlamalıydınız.

HAYATLARININ YÖNETMENİ

Zaman içinde teknolojinin gelişmesi, iletişim kanallarının artması ve en önemlisi sosyal medyanın yaşamımızın değişmez bir parçası olmasıyla gençler de kendilerini ifade etmenin yeni yollarını buldular. Onlar artık ellerindeki küçük telefonlarla bile film çekebilen ve çektikleri filmi birçok sosyal medya kanalından dünyaya izleten bir nesil. Artık Unkapanı da çağımızın gençlerine hiç bir şey ifade etmiyor. Sesine güvenen, şarkılarla kendini ifade etmek

isteyen gençler kendi kliplerini çekip Youtube'dan tüm dünyaya ulaşabiliyor. Hiçbirinin kendini keşfedecek bir yapımcı beklemeye ihtiyacı yok. Koray Avcı, Yasemin Mori, Grup 84, Gökhan Türkmen gibi bugün binlerce takipçisi olan sanatçılar bu yolu seçenlerden sadece bir kaçı.

TÜM DUVARLAR TUVAL

Gençler artık resim yapmak için tuvale de ihtiyaç duymuyorlar. Tüm duvarlar onların tuvali. Kısa bir zaman öncesine kadar sadece elinde spreya boya ile duvarlara grafitiler yapan gençlerden söz ederken artık yerel yönetimlerin desteğiyle kentlerdeki en büyük ve görünür duvarlarını muhteşem sanat eserlerine dönüştüren gençler resim alanında ses getirmeye başladılar. Evet sadece sosyal medyanın yarattığı değişimden söz etmek yeterli değil. Çünkü çağın bu genç ruhluları artık bir “sahne”ye de

ihtiyaç duymuyor. Eskiden küçümsenerek bakılan sokak sanatçılığı gençler için artık hem kendileri ifade ediş biçimi hem de harçlıklarını çıkarabildikleri bir iş. İstanbul İstiklal Caddesi'nde, Ankara Tunalı Hilmi Caddesi'nde ve İzmir Kordon'da günün hemen her saatinde şarkı söyleyen, tek kişilik gösteri yapan hatta kısa film çeken gençlere rastlamak mümkün.